

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย
RELECTIONS OF SOCIETY AND CULTURE IN CHINESE TALES
IN THAI LANGUAGE

SHENG LI

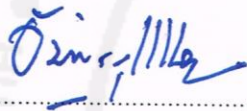
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
พ.ศ. 2558

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

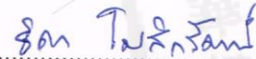
ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย
REFLECTION OF SOCIETY AND CULTURE IN THAI TRANSLATIONS
OF CHINESE TALES

SHENG LI

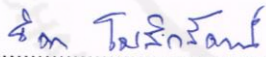
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ตรวจสอบและอนุมัติให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2558

รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุขเกษม
ประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

รองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์
อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์
กรรมการ

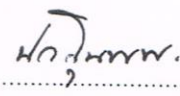
อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร
กรรมการ

อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร
ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

รองศาสตราจารย์อียสา จันทรวิธานุชิต
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิก สนทรชัย
คณบดีคณะศิลปศาสตร์

ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย

SHENG LI 554108

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ธิดา โมสิกรัตน์, กศ.ม.

บทคัดย่อ

ง ก น วิ จั ย นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยและคุณค่าของนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย โดยผู้วิจัยวิเคราะห์นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยจำนวน 103 เรื่อง และนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผล การ วิ จั ย พบ ว่า นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยได้สะท้อนภาพสังคมและวัฒนธรรมจีนในด้านวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวจีนที่มีฐานะแตกต่างกัน 3 ชั้น ได้แก่ ชั้นสูง คือ พระราชา ชั้นกลาง คือ คนร่ำรวย ข้าราชการ และชนชั้นยากจนที่ใช้แรงงานทำงาน ครอบครัวชาวจีนมีลักษณะเป็นครอบครัวใหญ่ มีค่านิยมที่ดีคือ ความขยัน การเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ การมีสติปัญญาไหวพริบ มีประเพณีและความเชื่อเกี่ยวกับการทำบุญและการทำความดีตามหลักพุทธศาสนา นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยมีเนื้อเรื่องเหตุการณ์และตัวละครที่ให้ความสนุกสนานที่เสมือนเป็นเรื่องจริงมีคุณค่าในด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของคนจีน การปกครอง และวัฒนธรรม มีคุณค่าด้านการสอนคุณธรรมในด้านความเชื่อฟังผู้ใหญ่ และการทำความดี โดย การ เล่า เรื่อง ที่ จ บ ด้ ว ย ผล ข อ ง ก า ร ก ร ร ะ ท า ผ่านเรื่องราวและบทบาทของตัวละครในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย

คำสำคัญ: สังคม วัฒนธรรม นิทานจีนแปลเป็นภาษาไทย

REFLECTIONS OF SOCIETY AND CULTURE IN CHINESE TALES IN THAI LANGUAGE

SHENG LI 554108

MASTER OF ARTS (COMMUNICATIVE THAI AS A SECOND LANGUAGE)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: THIDA MOSIKARAT, ED.M.

ABSTRACT

This research aims to analyze the social and cultural reflection of Chinese fairy tales translated into Thai and analyzes its appreciation as well. This study analyzes 103 stories of Thai version and presents the findings following the descriptive analysis.

The results show that the Chinese tales have reflected the society, culture, and the well-being of the Chinese people which can be classified into 3 different classes; the elites are the king and his family, the middle class are the wealthy or government officers, and the lower class are laborers. The Chinese mostly have large families. Some good values reflecting from the stories are perseverance, adult obedience, incisive wisdom, and beliefs in their traditions, philanthropy, and doing good deeds, following the teaching of Buddhism. The translated version of Chinese tales' characters and events entertain and make fun as if it's real, it also has the appreciation in terms of knowledge of the Chinese authoritarian regimes and culture, including the moral appreciation in obeying adults and doing good deeds. The narration ends with the consequences of the actions, through the stories and the roles of characters.

Keywords: Social, Cultural, Version of Chinese Fairy Tales

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลือจากอาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์ อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำปรึกษา และคำแนะนำการเขียนรายงานการวิจัย รวมทั้งให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ ผู้เขียนขอกราบขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบเค้าโครง และสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุขเกษม รองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์ และอาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร ที่ได้แนะนำในการแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องและสมบูรณ์มากขึ้น

ขอกราบขอขอบคุณคุณพ่อและคุณแม่ที่สนับสนุนและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยในการเดินทางมาศึกษาเล่าเรียนในประเทศไทย ขอขอบคุณเพื่อน ๆ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่ให้ความช่วยเหลือและกำลังใจอย่างดีตลอดมา

SHENG LI

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญและความเป็นมา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 สมมุติฐานของการวิจัย	4
1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.7 วิธีดำเนินการวิจัย	5
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ความรู้เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมจีน	7
2.1.1 ความรู้เกี่ยวกับสังคมจีน	7
2.2 ความเข้าใจเกี่ยวกับนิทาน	8
2.2.1 ความหมายและลักษณะของนิทาน	8
2.2.2 ประเภทของนิทาน	11
2.2.3 คุณค่าของนิทาน	13
2.3 ความรู้เกี่ยวกับการแปรวรรณกรรม	15
2.3.1 ความหมายของวรรณกรรมแปล	15
2.3.2 วิธีการแปล	15
2.3.3 คุณค่าของวรรณกรรมแปล	16
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมหรือนิทานกับสังคม	17
2.4.1 อิทธิพลของสังคมที่มีต่อวรรณกรรมกับนิทาน	17

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.4.2 ภาพสะท้อนสังคมจากนิทาน	18
2.4.3 นิทานมีอิทธิพลต่อสังคม	19
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
2.5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน	21
2.5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับวรรณกรรมแปล	23
บทที่ 3 การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย	
3.1 ภาพสะท้อนชีวิตความเป็นอยู่	27
3.1.1 วิถีชีวิต	27
3.1.2 การประกอบอาชีพ	36
3.1.3 อาหารการกิน	41
3.1.4 ลักษณะครอบครัว	45
3.2 ค่านิยม	49
3.2.1 ค่านิยมเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียร	49
3.2.2 ค่านิยมเกี่ยวกับการเชื่อฟังผู้ใหญ่	52
3.2.3 ค่านิยมเกี่ยวกับการใช้สติปัญญา	55
3.3 ประเพณี	57
3.3.1 ประเพณีเกี่ยวกับทำบุญ	57
3.3.2 ประเพณีเกี่ยวกับการแต่งงาน	58
3.4 ความเชื่อ	61
3.4.1 ความเชื่อเรื่องการทำบุญ	61
3.4.2 ความเชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์	63
3.4.3 ความเชื่อเรื่องฤกษ์ยาม	64
บทที่ 4 การวิเคราะห์คุณค่าของนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย	
4.1 ความรู้เกี่ยวกับคนจีน การปกครอง และวัฒนธรรมจีน	66
4.1.1 ลักษณะคนจีน	66
4.1.2 ลักษณะการปกครอง	76
4.1.3 ลักษณะวัฒนธรรมจีน	77

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.2 คุณค่าด้านการสอนคุณธรรม	85
4.2.1 การเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่	86
4.2.2 การทำความดี	88
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	90
5.2 อภิปรายผล	94
5.3 ข้อเสนอแนะ	95
บรรณานุกรม	96
ภาคผนวก	101
ภาคผนวก ก เอกสารรับรองคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	102
ภาคผนวก ข รายชื่อนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย	103
ประวัติผู้เขียน	107

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

วัฒนธรรมของมนุษย์ส่วนหนึ่งคือการสร้างสรรค์วรรณกรรม ดังที่ ตรีศิลป์ บุญขจร (2442 : 30) กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคม เป็นภาพสะท้อนประสบการณ์ของผู้เขียนและเหตุการณ์ส่วนหนึ่งของสังคม วรรณกรรมจึงมีความเป็นจริงทางสังคมสอดแทรกอยู่ และอาจสะท้อนสังคมทั้งในด้านรูปธรรม และนามธรรม

ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมเป็นไปอย่างแนบแน่นและแทบจะแยกจากกันไม่ได้ ดังที่ ตรีศิลป์ บุญขจร (2542 : 15-16) กล่าวว่า “วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคม สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือนักเขียน เพราะนักเขียนอยู่ในสังคมย่อมได้รับอิทธิพลจากสังคม ทั้งด้านวัฒนธรรม ขนบประเพณี ศาสนา ปรัชญา และการเมือง ขณะเดียวกันวรรณกรรมหรือนักเขียนก็ย่อมมีอิทธิพลต่อสังคมทั้งด้านอิทธิพลภายนอกและอิทธิพลภายใน” นอกจากสังคมมนุษย์เป็นต้นกำเนิดของวรรณกรรม ทำให้นักเขียนนำสิ่งที่ได้ยิน ได้เห็น ได้สัมผัสรอบ ๆ ตัวเป็นวัตถุดิบ สร้างสรรค์ถ่ายทอดความคิดของนักเขียนออกมาแล้ว วรรณกรรมยังมีอิทธิพลต่อสังคมอย่างมาก นอกจากวรรณกรรมเป็นเครื่องแสดงความเป็นจริงทางสังคมแล้วยังแสดงให้ผู้อ่านเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงบรรทัดฐานทางสังคม วิถีชีวิต ค่านิยม และความคาดหวังในสังคม โดยผ่านทัศนคติและพฤติกรรมของตัวละคร และผู้อ่านไม่ว่าเป็นคนในสังคมเดียวกันกับผู้เขียนหรือในยุคหลังก็ตามจะได้รับความคิดของนักเขียนที่แทรกในเนื้อหาของวรรณกรรมไม่ว่าทางใดทางหนึ่ง

ดังนั้นจึงอธิบายได้ว่า นิทานเป็นวรรณกรรมที่เป็นอาหารทางจิตใจของมนุษย์ที่สร้างขึ้นเพื่อความเพลิดเพลินหรือก่อให้เกิดความสะเทือนใจ ผู้อ่านจะได้รับความสุขความบันเทิงจากเรื่องราวที่นักเขียนสร้างขึ้น ดังที่ รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2525 : 29) ได้กล่าวไว้ว่า “การสร้างพลังอารมณ์เพื่อสะเทือนใจผู้อ่านนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในวรรณคดี ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านเคลิบเคลิ้มเลื่อนไหลจากโลกแห่งความเป็นจริงไปสู่โลกสมมุติมาที่ผู้เขียนสร้างขึ้น”

นิทาน เป็นคำภาษาบาลี มีความหมายว่าเป็นเรื่องต้นเหตุของเหตุการณ์ในปัจจุบัน เช่น นิทานเกี่ยวกับชาติก่อนของพระพุทธเจ้า เป็นเรื่องราวในอดีตชาติของเจ้าชายสิทธัตถะ เรียกว่า ชาดก ซึ่งถ้าไม่มีเจ้าชายสิทธัตถะที่ออกบวช พระพุทธเจ้าพระนามว่าโคตมก็มีไม่ได้

ต่อมาได้ยืมเอาคำนิทานในภาษาบาลีในพระพุทธศาสนามาใช้ ชาตภัฏฐกถาสุตตันตปิฎกเล่มที่ 19 และ 20 ขุททกนิกายชาดกภาค 1 และ 2 อรรถกถาพระไตรปิฎก [ออนไลน์] แต่นิทานในพระพุทธศาสนาจะกล่าวถึงเรื่องต้นเหตุย้อนหลังไปนานมาก จนบางอย่างที่เคยมีในยุคนั้น ๆ ไม่ปรากฏให้คนในยุคนี้ได้พบเห็นอีกแล้ว จึงอนุโลมเอาศัพท์มาใช้เทียบกับนิยายปรัมปราหรือเรื่องที่แต่งขึ้นมาเล่าสู่กันฟังให้เรียกว่า นิทาน ไปด้วย แต่ความจริงแล้ว คำว่า “นิทาน” ดั้งเดิมที่มาจากพระพุทธศาสนานั้นจะหมายถึงเรื่องที่เคยมีอยู่จริง ๆ เท่านั้น ไม่ใช่เรื่องแต่งขึ้นอย่างเรื่องนิทานในปัจจุบันแต่ประการใด

ฟรานเซส คาร์เพนเตอร์ ผู้แปลนิทานจีนเป็นภาษาอังกฤษ กล่าวว่า “นิทานจีนมีลักษณะเช่นเดียวกับนิทานของชาติอื่น ๆ เป็นเรื่องเล่าขานผ่านชีวิต ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมสำคัญของ คนจีน ผู้อ่านจะได้สัมผัสความรัก ความรู้ และความสุขนี้ไว้เป็นทุนของชีวิต” นอกจากนี้ฟรานเซส คาร์เพนเตอร์ ยังกล่าวว่า “นิทานจีนอ่านสนุก ให้เข้าใจข้อคิดและคติเตือนใจในการดำรงชีวิต ทำให้ได้รู้จักขนบธรรมเนียม ประเพณี ปรัชญาชีวิตของคนจีน ซึ่งสามารถนำมาใช้ได้ในชีวิตประจำวัน อีกทั้งสำนวนภาษาก็ชวนอ่านด้วย” (ฉันทนา เย็นนาน. 2539 : 23)

จากความรู้สึกของผู้แปลที่ได้่านนิทานจีนและเกิดความประทับใจ นำมาแปลให้ชาวต่างชาติได้อ่านเพื่อความบันเทิง พร้อม ๆ กับได้รู้และเข้าใจภาพสังคม วัฒนธรรม และ คน จีน ที่ ปรากฏ ใน นิ ทาน จีน ที่ เข้าใจง่าย ทำให้คนไทยสนใจมาแปลเผยแพร่อีกทอดหนึ่งเป็นจำนวนมาก สอดคล้องกับแนวคิดของผู้แปลนิทานจีนเป็นภาษาอังกฤษ (ฟรานเซส คาร์เพนเตอร์) ที่อธิบายว่า มนุษย์เราถ่ายทอดวัฒนธรรมจากคนชาติหนึ่งไปยังคนอีกชาติหนึ่ง เป็นวิธีที่มนุษย์เราจะได้รับวัฒนธรรมบางส่วนมาจากสังคมข้างเคียงได้ แต่ทั้งนี้วัฒนธรรมที่รับมาจากสังคมข้างเคียงนั้นไม่ขัดกับค่านิยมหลักของสังคมที่รับมา และส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมของสังคมข้างเคียงที่รับมาจะต้องสอดคล้องกับของเดิมที่มีอยู่ และเมื่อสอดคล้องกันได้ก็จะค่อย ๆ รับกันไปและในที่สุดก็จะแยกไม่ออกว่า วัฒนธรรมส่วนใดเป็นของเดิม และวัฒนธรรมส่วนใดได้รับมาจากสังคมอื่น การรับเอาวัฒนธรรมของสังคมอื่นมาในระยะแรกอาจจะเรียกได้ว่าเป็นการยืมวัฒนธรรม แต่เมื่อนาน ๆ ไป ั บ ั ้ ั ั ั ั การยืมก็จะกลายเป็นการรับการยืมวัฒนธรรมและการรับวัฒนธรรมเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม (พัชรี คุ่มชาติ. 2553 : 40)

การรับวัฒนธรรม รวมทั้งการแลกเปลี่ยน และการผสมกลมกลืนวัฒนธรรมดังกล่าว

จะเห็นได้ชัดเจนในสังคมไทย เมื่อคนจีนอพยพเข้ามาในประเทศไทย ได้นำวัฒนธรรมจีนและนิทานจีนมาด้วยกัน นิทานจีนมีลักษณะเช่นเดียวกับชาติอื่น ๆ รูปแบบง่าย ๆ สั้น ๆ ความหมายของแต่ละเรื่องที่ชอบอยู่ ทำให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายว่าผู้เล่าต้องการบอกอะไรและมีเรื่องราวที่ทำให้ผู้ฟังสนใจด้วย จึงมีคนที่สนใจแปลเป็นภาษาไทย เป็นการเผยแพร่ให้คนไทยก็ได้รู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนจีนจากนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย

การรับนิทานจีนที่รับมาโดยตรงจากชาวจีนที่อพยพมา และการรับมาด้วยการเผยแพร่ในประเทศไทย ผ่านการแปล เนื่องมาจากวัฒนธรรมแปล ซึ่งเป็นสิ่งที่นักแปลได้แปลจากภาษาหนึ่งมาเป็นภาษาหนึ่ง เป็นการเผยแพร่และการรับวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่เป็นภาษาอื่นมาแปลเป็นภาษาตนเองย่อมจะทำให้ผู้อ่านได้ศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมที่ต่างของชาติอื่นในภาษาของตนเอง และรู้ทันความเปลี่ยนแปลงของโลกด้วย

การแปลวัฒนธรรมแตกต่างจากการเขียนหนังสือ เพราะการแต่งหนังสือ ผู้แต่งหรือผู้เขียนใช้ภาษาของตนเองเขียนเรื่องเรียงเรียงความรู้ความนึกคิดออกมาเป็นภาษาเขียนที่ถูกต้อง ตามระเบียบวิธีการแต่งในวัฒนธรรมแต่ละชาติ ส่วนการแปลนั้น ผู้แปลจะต้องชำนาญภาษาของตนเองแล้ว ยังต้องรู้ภาษาที่แปลตลอดจนความรู้เรื่องที่จะแปลและความรู้อื่น ๆ เพิ่มเติมด้วย วัฒนธรรมแปลจากภาษาอื่นเป็นภาษาไทยได้ทำให้ผู้อ่านชาวไทยได้รู้จักโลกและสังคมของชาติอื่นได้เป็นอย่างดี (ไพโรธ เสตพิริยกุลมล. 2542 : 118)

ดังนั้น วัฒนธรรมแปลเริ่มเป็นที่นิยมในสังคมไทยเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะวัฒนธรรมแปลจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเผยแพร่โดยคนจีนรวมทั้งคนชาติอื่นที่สนใจแปลนิทาน ซึ่งได้ถ่ายทอดเรื่องราวของคนจีนได้อย่างชัดเจน โดยแปลเรื่องนิทานที่สนุกสนาน และทำให้ผู้อ่านชาวไทยได้เรียนรู้สังคมและวัฒนธรรมจีนจากรรณกรรมแปลเหล่านั้นได้เป็นอย่างดี

การแปลนิทานจีนเป็นวรรณกรรมแปลที่เป็นเรื่องราวในลักษณะของนิทาน มีเรื่องราวกล่าวถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจีน ได้แสดงภาพของสังคมจีนให้ผู้อ่านได้เห็นอย่างชัดเจน เพราะว่าวัฒนธรรมได้ถ่ายทอดมุมมองของสังคมบางด้านอย่างลึกซึ้ง การสะท้อนภาพสังคมในนิทานเช่นเดียวกับวรรณกรรมบันเทิงคดีประเภทอื่น ๆ มีตัวอย่างดังที่ ส.พลายน้อย (อ้างถึงใน สัจฉญา สัจฉญาวิวัฒน์. 2544 : 135) เล่าว่า เพิร์ล เอส. บ็็ค เป็นชาวอเมริกันที่เคยใช้ชีวิตอยู่ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นเวลาหลายปี เขาได้เห็น

ได้สังเกตทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับสังคมจีน และนำเสนอผ่านผลงานวรรณกรรมของตนโดยสะท้อนภาพครอบครัวชาวจีนทั้งด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างคนที่อยู่ในครอบครัว การดำเนินชีวิต วัฒนธรรม ค่านิยม สถานภาพของชาวจีน ฯลฯ ซึ่งจะชักชวนมนุษย์ให้เห็นความสำคัญของคุณธรรมที่พึงาม นอกจากนี้ยังตักเตือนมนุษย์ให้สนใจจริยธรรมและบทบาทของผู้ชายและผู้หญิงในครอบครัวชาวจีน ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบแนวคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการอ่านวรรณกรรมแปลของชาติอื่น ๆ ย่อมทำให้รู้จักวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาตินั้น ๆ ดังเช่น สำหรับนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย นอกจากผู้อ่านได้รับความสนุกสนานจากเรื่องราวของนิทานแล้ว ยังได้เรียนรู้ลักษณะของชีวิตและสังคมของชาตินั้น ๆ ที่สะท้อนผ่านนิทานได้เช่นกัน

การรับวัฒนธรรมที่เป็นวรรณกรรม โดยเฉพาะวรรณกรรมประเภทนิทานที่มีการแปลเป็นภาษาไทย เป็นการแพร่กระจายวรรณกรรมนิทานจีนผ่านการแปล ทำให้คนอ่านได้รู้จักวิถีชีวิตของคนจีนที่ถ่ายทอดจริงลงในวรรณกรรม ผู้วิจัยในฐานะชาวต่างชาติ จึงสนใจศึกษานิทานแปลจีน ซึ่งเป็นภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย ซึ่งเป็นนิทานที่มีการคัดเลือกว่าเป็นนิทานที่มีคุณภาพและมีการพิมพ์เพื่อส่งเสริมการอ่านที่ควรอ่านกันแพร่หลาย โดยเฉพาะการแปลเป็นภาษาไทยเพื่อให้คนไทยได้เห็นสภาพชีวิต วัฒนธรรม จริยธรรมในสังคมจีน ซึ่งมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิต และค่านิยมของคนในสังคมไทยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย
2. เพื่อวิเคราะห์คุณค่าของนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย

1.3 สมมุติฐานของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีสมมุติฐานดังนี้

1. นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยสะท้อนภาพสังคมและวัฒนธรรมจีน ได้แก่ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ค่านิยม รวมทั้งความสัมพันธ์ของคนจีนในด้านต่าง ๆ

2.

นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยมีคุณค่าต่อผู้อ่านในด้านความรู้เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมจีน การให้ข้อคิด การสอนคุณธรรมต่าง ๆ และการให้ความบันเทิง

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยสองด้านคือแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม และแนวคิดเกี่ยวกับนิทานมีสาระสำคัญโดยสรุปดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม

วรรณกรรมมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสังคม วรรณกรรมเป็นเรื่องที่นักเขียนนำเอาประสบการณ์หรือชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมมาแต่งขึ้น วรรณกรรมได้รับอิทธิพลจากสภาพสังคมในขณะนั้น และถ่ายทอดผ่านเรื่องราวและตัวละครในวรรณกรรม จะทำให้เราเห็นภาพสะท้อนของสังคมและวัฒนธรรมได้อย่างเหมือนจริง จำเริญ แสงดวงแข (2520 : 1) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมไว้ว่า วรรณกรรมย่อมสัมพันธ์กับสังคมอย่างลึกซึ้ง สังคมเป็นแหล่งกำเนิดวรรณกรรม และวรรณกรรมทำหน้าที่สะท้อนภาพสังคม ผู้สร้างวรรณกรรมอยู่ในสังคมใด ก็จะนำภาพสังคมนั้นบันทึกในวรรณกรรม จะโดยทางตรงหรือทางอ้อม จะโดยสำนักหรือไร้สำนักก็ตาม

2. แนวคิดเกี่ยวกับนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย

วิเชียร เกษประทุม (2555 : 9) ได้กล่าวถึงว่า นิทานคือเรื่องเล่าผ่านชีวิต ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมสำคัญของมนุษย์ ผู้อ่านจะได้รับความรู้ และคุณค่าที่สะท้อนผ่านนิทานพร้อมกับได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินจากเนื้อเรื่องนิทาน ทำให้เข้าใจวิถีชีวิต สังคม และวัฒนธรรมของมนุษย์ และยังได้ข้อคิดและคติเตือนใจในการดำรงชีวิต ทำให้ได้รู้จักขนบธรรมเนียม ประเพณี ปรัชญาชีวิตของคนที่เป็นเจ้าของนิทาน ซึ่งสามารถนำมาใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและคัดเลือกนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย ซึ่งได้จัดพิมพ์รวมเล่มและวางจำหน่ายในประเทศไทย เป็นนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย จำนวน 103 เรื่อง พิมพ์เป็นหนังสือชื่อ ปัญญาจากจีน แปลโดย วันทิพย์ และเรณู ชูความคิด พ.ศ 2528

นิทานที่นำมาศึกษาจำนวน 103 เรื่อง แบ่งลักษณะของเนื้อหาได้เป็น 3 ประเภท ดังต่อไปนี้ประเภทชีวิตจริง (21 เรื่อง) ประเภทเล่าอธิบายเหตุ (50 เรื่อง) ประเภทสัตว์ (32 เรื่อง)

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. **นิทาน** คือ เรื่องเล่าสืบต่อกันมา เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงแล้วเล่าสู่กันฟัง และเป็นเรื่องที่มีการเพิ่มเติมเสริมแต่งให้พิสดารมากยิ่งขึ้น

2. **ภาพสะท้อน** หมายถึง สภาพของสังคมที่ถ่ายทอดไว้ในนิทาน เช่น ค่านิยม เหตุการณ์ คุณธรรม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ อาชีพ การดำเนินชีวิตของคนในสังคม เป็นต้น

3. **สังคม** หมายถึง สังคมที่มนุษย์รวมเป็นกลุ่มและมีวัฒนธรรม ทัศนคติ คุณธรรมส่วนเหมือนกันหรือคล้ายกัน มนุษย์มีความสัมพันธ์กัน เป็นเขตที่มนุษย์ได้การดำเนินชีวิตกัน

4. **วัฒนธรรม** คือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น กำหนดขึ้น มิใช่สิ่งที่มนุษย์ทำตามสัญชาตญาณ อาจเป็นการประดิษฐ์วัตถุสิ่งของขึ้นใช้หรืออาจเป็นการกำหนดพฤติกรรมและ/หรือความคิด ตลอดจนวิธีการหรือระบบการทำงาน ฉะนั้นวัฒนธรรมก็คือ ระบบในสังคมมนุษย์ที่มนุษย์สร้างขึ้น มิใช่ระบบที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติตามสัญชาตญาณ

5. **คุณค่า** หมายถึง ผู้แต่งวรรณกรรมจะเสนอความคิดเห็นของตนโดยผ่านเนื้อเรื่อง ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึก ความคิด ความรู้ใหม่ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประโยชน์

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย

2. ศึกษาลักษณะ และคุณค่าของนิทานจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. ศึกษาแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานิทาน และความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย

4. วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมจีน ได้แก่ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ค่านิยม รวมทั้งความสัมพันธ์ของคนจีนในด้านต่าง ๆ ที่ปรากฏในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย

5. วิเคราะห์คุณค่าของนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยในด้านต่าง ๆ

6. นำเสนอผลการศึกษาวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้มีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ดังนี้

1.

ได้ความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมของคนจีนที่ปรากฏในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย

2. ได้ข้อคิดจากเนื้อเรื่องนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยที่มีคุณค่าในด้านต่าง ๆ
นำไปใช้ในการดำเนินชีวิตและการทำงาน

3. ได้แนวทางในการนำนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย
ไปจัดทำเป็นสื่อเพื่อใช้ในการสอนภาษาและวัฒนธรรมจีน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 2.1 ความรู้เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมจีน
 - 2.1.1 ความรู้เกี่ยวกับสังคมจีน
- 2.2 ความเข้าใจเกี่ยวกับนิทาน
 - 2.2.1 ความหมายและลักษณะของนิทาน
 - 2.2.2 ประเภทของนิทาน
 - 2.2.3 คุณค่าของนิทาน
 - 2.2.4 ความรู้เกี่ยวกับนิทานจีน
- 2.3 ความรู้เกี่ยวกับการแปลวรรณกรรม
 - 2.3.1 ความหมายของวรรณกรรมแปล
 - 2.3.2 วิธีการแปล
 - 2.3.3 คุณค่าของวรรณกรรมแปล
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมหรือนิทานกับสังคม
 - 2.4.1 อิทธิพลของสังคมที่มีต่อวรรณกรรมกับนิทาน
 - 2.4.2 ภาพสะท้อนสังคมจากนิทาน
 - 2.4.3 นิทานมีอิทธิพลต่อสังคม
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน
 - 2.5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับวรรณกรรมแปล

ดังมีสาระสำคัญและรายละเอียดดังนี้

2.1 ความรู้เกี่ยวกับสังคมจีนและวัฒนธรรมจีน

วรรณกรรมจีนมาจากชีวิตที่แท้จริง มาจากสังคมจีนที่บุคคลอาศัยอยู่ วรรณกรรมจีนจึงสะท้อนสังคมจีนต่าง ๆ ให้ผู้อ่านได้เห็นในหลายด้าน

2.1.1 ความรู้เกี่ยวกับสังคมจีน

สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศที่มีประวัติอย่างยาวนานและมีอิทธิพลต่อประเทศอื่นอยู่
า ง ม า ก ต้ ง แ ต่ ส มั ย ก่ อ น จ น ถึง ปี จ จุ บั น

ฉะนั้นความเป็นอยู่ของสังคมจีนสมัยก่อนจึงน่าสนใจมากโดยเฉพาะลักษณะของครอบครัวจีนซึ่งเป็นส่วนประกอบอันสำคัญในสังคม และมีบทบาทหน้าที่ต่อสังคมเป็นอย่างมาก ครอบครัวเป็นสถาบันสังคมที่สำคัญที่สุด ดังที่ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2544 : 40-43) กล่าวว่า ระบบครอบครัวจีน มีการสมรสแบบสามีภรรยาเดียว (Monogamy) มีครอบครัวแบบขยาย (Extended) สำหรับคนชั้นสูงหรือคนมีเงินมีชื่อเสียง เป็นแบบแผนครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) สำหรับครอบครัวชาวบ้านยากจน ที่อยู่อาศัยหลังแต่งงานเป็นแบบไปอยู่กับฝ่ายชาย (Patrilineal) ผู้มีอำนาจในครัวเรือนคือฝ่ายชายหรือสามี และประการสุดท้าย เรื่องของข้อห้ามแต่งงานกับญาติใกล้ชิด ก็มีเหมือนสังคมอื่นและจะเป็นการแต่งงานกับคนนอกตระกูล ซึ่งอาจเป็นเพื่อนรักใคร่นับถือของพ่อหรือของตระกูล โดยที่หญิงสาวและชายหนุ่มมักไม่รู้จักรักกันเคยกันมาก่อน มีการหมั้นและพิธีแต่งงานตามประเพณี ฯลฯ

ตรีศิลป์ บุญขจร (2542 : 5) กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคม เป็นภาพสะท้อนประสบการณ์ของผู้เขียนและเหตุการณ์ส่วนหนึ่งของสังคม วรรณกรรมจึงมีความเป็นจริงทางสังคมสอดแทรกอยู่ และอาจสะท้อนสังคมทั้งในด้านรูปธรรมและนามธรรม

จากข้อความดังกล่าว สรุปลักษณะครอบครัวแบบจีนได้ว่า ครอบครัวแบบจีนมีหลายแบบ เช่น แบบสามีภรรยาเดียว (Monogamy) แบบครอบครัวแบบขยาย (Extended) แบบครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) เป็นส่วนใหญ่ ชาวจีนให้ความสำคัญแก่ครอบครัวเป็นอย่างมาก และสมาชิกครอบครัวทุกคนก็ช่วยเหลือกันให้อยู่อย่างมีความสุข

2.2 ความเข้าใจเกี่ยวกับนิทาน

นิทานเป็นมรดกทางวัฒนธรรมสำคัญของมนุษย์ตลอดมาทุกยุคทุกสมัย เรื่องนิทานได้ถ่ายทอดความรัก ความรู้ และความสุขของมนุษย์ที่อยู่ร่วมกัน และมีคุณค่าที่เสมือนทุนของชีวิต การศึกษานิทานจึงต้องเข้าใจความหมายลักษณะและประเภทของนิทาน และคุณค่าของนิทาน ดังที่นักวิชาการได้อธิบายไว้ดังต่อไปนี้

2.2.1 ความหมายและลักษณะของนิทาน

นักวิชาการได้อธิบายความหมายและลักษณะของนิทานดังต่อไปนี้

1) ความหมายของนิทาน

สุพัตรา สุภาพ (2536 : 22) กล่าวว่า นิทาน หมายถึง เรื่องเล่าที่เล่าสืบต่อกันมา มุ่งให้เห็นความบันเทิง แทรกแนวคิด คติสอนใจ จนเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของคนจีนอย่างหนึ่ง

อาจเรียกนิทาน พื้นบ้าน นิทานพื้นเมือง นิทานชาวบ้าน เป็นต้น เป็นเรื่องเล่าที่มีมาแต่โบราณกาล อาจกล่าวได้ว่าเป็นจินตนาการที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องให้ความบันเทิงใจ การเล่านิทานเป็นที่แพร่หลายนิยมทั่วไปในหมู่ชนทุกชั้นทุก นอกจากนี้ นิทานคือ เรื่องที่เล่าสืบทอดกันมา นานจนไม่ทราบที่มาของเรื่องเล่านั้นได้ แต่ไม่ว่านิทานพื้นบ้านจะมีมาอย่างไรต่างก็มีจุดประสงค์อย่างเดียวกัน คือ เป็นเครื่องให้ความรื่นเริงบันเทิงใจแก่มนุษย์ ก่อให้เกิดความสนุกสนาน

ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542 (2546 : 588) อธิบายความหมายไว้ว่า “นิทาน คือ เรื่องที่เล่ากันมา เช่น นิทานชาดก และนิทานอีสป เป็นต้น”

นอกจากนี้ยังมีท่านผู้รู้ อธิบายความหมายไว้คล้าย ๆ กัน เช่น

กิ่งแก้ว อัตถากร (2519 : 12) อธิบายว่า นิทาน หมายถึง เรื่องเล่าสืบต่อกันมาเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ส่วนใหญ่ถ่ายทอดด้วยวิธีมุขปาฐะ แต่ก็มีอยู่ส่วนมากที่บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ และนอกจากนี้ยังอธิบายว่านิทานเป็นเรื่องเล่าทั่วไป มิได้จงใจแสดงประวัติความเป็นมา จุดใหญ่เล่าเพื่อความสนุกสนาน บางครั้งก็จะแทรกคติเพื่อสอนใจไปด้วย นิทานมิใช่เรื่องเฉพาะเด็ก นิทานสำหรับผู้ใหญ่ก็มีจำนวนมาก และเหมาะสำหรับผู้ใหญ่เท่านั้น

กุหลาบ มลลิกะมาส (2518 : 99-100) กล่าวถึง “นิทาน” ไว้ในหนังสือคติชาวบ้านว่า นิทานเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะที่เล่าสืบต่อกันมาหลายชั่วอายุคน เพื่อความสนุกสนานเบิกบานใจ ผ่อนคลายความตึงเครียด เพื่อเสริมศรัทธาในศาสนา เทพเจ้า สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นคติเตือนใจ ช่วยอบรมบ่มนิสัย ช่วยให้เข้าใจสิ่งแวดล้อมและปรากฏการณ์ธรรมชาติ เนื้อเรื่องของนิทานเป็นเรื่องนานาชนิด อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับการผจญภัย ความรัก ความโกรธเกลียด ริษยา อาฆาต ตลกขบขัน หรือเรื่องแปลกประหลาดผิดปกติธรรมดา ตัวละครในเรื่องก็มีลักษณะต่าง ๆ กัน อาจเป็นคน สัตว์ เจ้าหญิง เจ้าชาย อมนุษย์ แม่มด นางฟ้า แต่ให้มีความรู้สึกนึกคิด พฤติกรรมต่าง ๆ เหมือนคนทั่วไป หรืออาจจะเหมือนที่เราอยากจะเป็น เมื่อนิทานตกไปอยู่ในท้องถื่นใดก็มักมีการปรับเนื้อเรื่องให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของถื่นนั้น นิทานในแต่ละท้องถื่นจึงมีเนื้อเรื่องส่วนใหญ่คล้ายคลึงกัน คือสภาพความเป็นมนุษย์ อารมณ์ ความรู้สึก รัก เกลียด ความโง่ ฉลาด ขบขัน อาฆาตแค้น หรือทุกข์ สุข ส่วนรายละเอียดจะแตกต่างกันไปบ้างตามสภาพแวดล้อมและอิทธิพลของวัฒนธรรมความเชื่อของแต่ละท้องถื่น

สุมาลย์ พงษ์ไพบูลย์ (2542 : 7) กล่าวว่า นิทานเป็นคำศัพท์ภาษาบาลี หมายถึง คำเล่าเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องประเภทใด แต่อยู่ที่ลักษณะการเล่าที่เป็นกันเอง แม้จะเป็นข้อเขียนก็มีลักษณะคล้ายกับการเล่าที่เป็นวาจา โดยใช้ภาษาพูดหรือภาษาปากในการเล่า

กุหลาบ ต้นติผลาชีวะ (2551 : 2-10) ได้ให้ความหมายไว้ว่า นิทาน คือ

สิ่งที่มีประสิทธิภาพสำหรับการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย ไม่มีเด็กคนใดไม่ชอบฟังนิทาน นิทานสามารถสร้างจินตนาการ ความฝัน ความคิด ความเข้าใจและการรับรู้ให้กับเด็ก

สรุปได้ว่า นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาหรือมีผู้แต่งขึ้นเพื่อให้ผู้ฟังได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน และสามารถนำความคิดไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

กล่าวโดยสรุป นิทาน คือ เรื่องเล่าที่มนุษย์ผู้เรื่องขึ้นด้วยภูมิปัญญา โดยส่วนใหญ่จะถ่ายทอดด้วยวิธีมุขปาฐะ เนื้อเรื่องมีหลากหลายและใช้เล่าเพื่อจุดประสงค์ต่าง ๆ กัน ตามโอกาสและสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น

2) ลักษณะของนิทาน

นักวิชาการได้อธิบายลักษณะของนิทานดังต่อไปนี้

สุพัตรา สุภาพ (2536 : 22) ได้กล่าวไว้ว่า นิทานเป็นเครื่องมือในการช่วยอบรมสั่งสอนให้คนประพฤติดี ด้วยมีคติสอนใจแทรกอยู่ ด้วยเหตุนี้ นิทาน จึง เป็น เรื่อง ที่ สืบ เมื่ อ ง มา แต่ ศา ส น า ซึ่งมีอิทธิพลเหนือจิตใจมนุษย์และเป็นต้นเหตุให้มีนิทานเกิดขึ้นจำนวนมากมาย

สุจิตรา จรจิตร (2543 : 13-14) สรุปลักษณะของนิทาน ได้ดังนี้

1. นิทาน เป็น เรื่อง เล่า ที่ เกี่ยว กับ วิถี ชี วิ ต หรือแบบแผนของการดำเนินชีวิตของมนุษย์ หมายความว่า วิถีความเป็นอยู่หรือการดำรงอาชีพมนุษย์ มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรม นิทานแตกต่างกันเพราะมีวิถีชีวิตที่เป็นวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

2. นิทานเป็นมรดกทางสังคม เป็นผลของการถ่ายทอดและการเรียนรู้ ทั้งจากคนรุ่นก่อนมาสู่คนรุ่นหลัง ๆ ดำเนินสืบเนื่องต่อกันมา นิทานจึงมีลักษณะเป็นมรดกทางสังคม และมีภาษาเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้ในกระบวนการถ่ายทอด

นิทานพื้นบ้านมีลักษณะเฉพาะที่เห็นเด่นชัด คือ เป็นเรื่องเล่าที่มีการดำเนินเรื่องอย่างง่าย ๆ โครงเรื่องไม่ซับซ้อน วิธีการที่เล่าก็เป็นไปอย่างง่าย ๆ ตรงไปตรงมา มักจะเริ่มเรื่องโดยการกล่าวถึงตัวละครสำคัญของเรื่อง ซึ่งอาจจะเป็น รุ่น พ่อ -แม่ ของ พระ เอก หรือ นาง เอก แล้วดำเนินเรื่องไปตามเวลาปฏิบัติ ตัวละครเอกพบอุปสรรคปัญหา แล้วก็ฟันฝ่าอุปสรรคหรือแก้ปัญหาแล้วจบเรื่อง ซึ่งมักจะจบแบบมีความสุข หรือสุขนานุกรม ถ้าเป็น นิทาน คติ ก็ มัก จะ จบ ลง ว่า “นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า...” ถ้าเป็นนิทานชาดกก็จะบอกว่าตัวละครสำคัญของเรื่องในชาติต่อไป ไปเกิดเป็นใครบ้าง ถ้าเป็นนิทานปริศนาก็จะจบลงด้วยประโยค คำถาม ลักษณะของนิทานพื้นบ้าน

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2518 : 99-100) ได้สรุปลักษณะนิทานไว้ดังนี้

นิทานเป็นเรื่องเล่าด้วยถ้อยคำธรรมดา เป็นภาษาร้อยแก้วไม่ใช่ร้อยกรอง เล่ากันด้วยปากสืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านาน และเมื่อการเขียนเจริญขึ้น ก็อาจมีการเขียนขึ้นตามเค้าเดิมที่เคยเล่าด้วยปาก นอกจากนี้ไม่ปรากฏว่าผู้เล่าดั้งเดิมเป็นใคร อ่างแต่ว่าเป็นของเก่าฟังมาจากผู้เล่า ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญยิ่งในอดีตอีกต่อหนึ่ง ผิดกับนิยายสมัยใหม่ที่ทราบตัวผู้แต่ง แม้นิทานที่ปรากฏชื่อ ผู้แต่งเช่น นิทานของกริมม์ ก็อ้างว่าเล่าตามคำนิทานที่มีมาแต่เดิมไม่ใช่ตนแต่งขึ้นเอง

เจือ สตะเวทิน (2537 : 16) ให้คำอธิบายลักษณะสำคัญของนิทาน คือนิทานต้องเป็นเรื่องเก่า เล่ากันด้วยปากมาก่อน เล่ากันด้วยภาษาร้อยแก้ว และเป็นเรื่องราวที่แสดงความคิด ความเชื่อของชาวบ้าน อาจเป็นเรื่องจริงที่มีคติภูลมเป็นนิทานได้ เช่น นิทานเรื่องมะกะโท นิทานชาวบ้านบางระจัน เป็นต้น

สรุปได้ว่า นิทานมีลักษณะคือ เป็นเรื่องเล่าที่มีการดำเนินเรื่องอย่างง่าย ๆ เป็นเรื่องเก่าที่เล่าสืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านาน ซึ่งในตอนหลังอาจนำมาเขียนขึ้นตามที่เล่าไว้ นิทานเป็นเครื่องมือในการช่วยอบรมสั่งสอนให้คนประพฤติดี จะต้องเป็นเรื่องเล่าด้วยถ้อยคำธรรมดา ใช้ภาษาชาวบ้านทั่วไป ไม่ปรากฏว่าใครเป็นคนเล่าดั้งเดิม เป็นแต่รู้ว่าเคยได้ยินได้ฟังมา หรือเขาเล่าว่า หรือบรรพบุรุษเป็นผู้เล่าให้ฟัง นิทานบางเรื่องเป็นเรื่องที่สืบเนื่องมาแต่ศาสนา ซึ่งมีอิทธิพลเหนือจิตใจมนุษย์ ลักษณะดังกล่าวนี้เป็นต้นเหตุให้มีนิทานเกิดขึ้นจำนวนมากมาย

2.2.2 ประเภทของนิทาน

นิทานมีหลายประเภทดั่งที่นักวิชาการได้แบ่งประเภทของนิทานไว้ดังนี้

อิ ง อ ร สุ พ ัน ธู ว นิ ช (2551 : 100-112) ได้ แบ่ง ประเภท ของ นิ ทาน โดยใช้เกณฑ์การแบ่งตามลักษณะของเนื้อหานิทาน สรุปได้ดังนี้

1. ประเภทเทพนิยายหรือปรัมปรา (Fairy tale) เป็นเรื่องเกี่ยวกับเทวดา นางฟ้า เรื่องมหัศจรรย์เหนือธรรมชาติ เป็นความฝันและจินตนาการของผู้แต่ง เรียกหลายอย่าง เช่น นิทานมหัศจรรย์ นิทานบรรพบุรุษ เรื่องราวมักเกี่ยวข้องกับราชสำนัก เจ้าหญิง เจ้าชาย มีแม่มด มียักษ์ สัตว์ประหลาด ตัวละครที่ดีจะเป็นฝ่ายชนะ เช่น เรื่องพระอภัยมณี คาวี สังข์ทอง พระสุธนมโนห์รา ฯลฯ

2. ประเภทชีวิตจริง (Novella) เป็นเรื่องที่ดำเนินอยู่ในโลกของความจริง มีการบ่งสถานที่และตัวละครชัดเจน อาจมีปาฏิหาริย์อิทธิฤทธิ์แต่เป็นไปในลักษณะที่เป็นไปได้ โดยใช้สถานที่ เวลา ตัวละครที่มาจากความจริง เช่น ขุนช้างขุนแผน พระอภัยมณี (บางส่วนที่มาจากชีวิตจริงของ ผู้แต่ง) พระลอ พระรถเมรี พระร่วง ไกรทอง เป็นต้น

3. ประเภทวีรบุรุษ (Hero tale) เป็นเรื่องที่มีหลายตอนขนาดยาว อาจคล้ายชีวิตจริงหรือจินตนาการ เป็นเรื่องเล่าที่กล่าวถึงวีรบุรุษที่ต้องผจญภัยที่มีลักษณะเหนือมนุษย์

เช่น เรื่อง เฮอร์คิวลีส เซซีอุสและเพอร์ซีอุสของกรีก เป็นต้น

4. ประเภทนิทานประจำถิ่น (Sage) มักเป็นเรื่องแปลกพิสดารซึ่งเชื่อว่า เคยเกิดขึ้นจริง ณ สถานที่ใดสถานที่หนึ่ง บ่งบอกสถานที่และตัวละครชัดเจน อาจมาจากประวัติศาสตร์ อาจเป็นไปได้ทั้งมนุษย์ สัตว์ เทวดา ผี เช่น เรื่อง พระยาพาน พระร่วง เจ้าแม่สร้อยดอกหมาก ตาม่องล่าย ท้าวปาจิตกับนางอรพิม เป็นต้น

5. ประเภทเล่าอธิบายเหตุ (Explanatory tale) เป็นเรื่องอธิบายกำเนิด ความเป็นมาของสิ่งที่เกิดขึ้นในธรรมชาติ กำเนิดของสัตว์ว่าเหตุใดจึงมีรูปร่างลักษณะต่าง ๆ กำเนิดของพืช มนุษย์ ดวงดาวต่าง ๆ เป็นต้น เช่น ทำไมจระเข้จึงไม่มีลิ้น กำเนิดดาวลูกไก่ กำเนิดจันทรคราส เป็นต้น

6. ประเภทเทพปกรณัมหรือเทพปกรณัม (Myth) เป็นเรื่องอธิบายถึงกำเนิดของจักรวาล มนุษย์ สัตว์ ปราศกฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น ลม ฝน กลางวัน กลางคืน ฟ้าย้อน ฟ้าย่ำ แสดงถึงความเชื่อทางศาสนา มีเรื่องของเทพที่เรารู้จักกันดี เช่น เมขลา รามสูร เป็นต้น

7. ประเภทสัตว์ (Animal tale) เป็นเรื่องที่มีสัตว์เป็นตัวเอก โดยจะแสดงให้เห็นความฉลาดและความโง่เขลาของสัตว์ โดยเจตนาจะมุ่งสอนจริยธรรมหรือคติธรรม ซึ่งจัดเป็นเรื่องประเภทให้คติสอนใจ เช่น นิทานอีสป และปัญญาจะตันตระ

8. ประเภทมุขตลก (Merry tale) เป็นเรื่องขนาดสั้นอาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับมนุษย์ หรือสัตว์ จุดสำคัญของเรื่องอยู่ที่ความไม่น่าเป็นไปได้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับ ความโง่ ความฉลาด การใช้กลวง การแข่งขัน การปลอมแปลง ความเกียจคร้าน เรื่องเพศ การไม่ คนหูหนวก นักบวช พระกับซี ลูกเขยกับแม่ยาย ศรีธนญชัย กระทบกับเต่า เป็นต้น

9. ประเภทศาสนา (Religious tale) เป็นเรื่องเกี่ยวกับศาสนา เช่น เรื่องเล่าเกี่ยวกับพระเยซู นักบุญ พระพุทธเจ้า พระสาวก ซึ่งไม่มีในพระไตรปิฎกอยู่หลายเรื่อง ซึ่งทรศนะของผู้เล่ามักถือว่าเป็นเรื่องจริง

10. ประเภทเรื่องผี เป็นเรื่องเกี่ยวกับผีต่าง ๆ ซึ่งไม่ปรากฏชัดว่ามาจากไหน เกิดอย่างไร เช่น ผีบ้า บ้อ และ ผีปก กะโหลก ของไทย ภาคเหนือ หรือผีที่เป็นคนตายแล้วมาหลอกด้วยรูปร่างวิธีการต่าง ๆ มีผีกองกอย ฯลฯ

11. ประเภทเข้่าแบบบ (Formular tale) เป็นเรื่องที่มีโครงเรื่องสำคัญเล่าเพื่อความสนุกสนานของผู้เล่า และผู้ฟังอาจมีการเล่นเกม แบ่งเป็นนิทานลูกโซ่ เช่น เรื่องตากับยายปลุกกล้วยปลุกงาให้หลานเฝ้า นิทานหลอกผู้ฟัง นิทานไม่รู้จบ เช่น เกี่ยววาระนับจะเล่าเรื่อยไปแต่เปลี่ยนตัวเลข

นอกจากนี้ สุนันท์ อุตมเวช (2524 : 22) สรุปประเภทของนิทาน ได้ดังนี้

1. เทวปกรณัมหรือเทพปกรณัม กล่าวถึง โลก จักรวาล เทวดา กำเนิดมนุษย์และสัตว์ ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของเทวดาและผู้ครองแผ่นดินมีอยู่บ้าง เช่น เรื่องเมฆลารามสูร จันทรคราส

สุริยคราส ฯลฯ

2. นิทานศาสนา มีจุดมุ่งหมายในการสั่งสอนศีลธรรมแก่ประชาชน แนวทางประพฤติปฏิบัติ สร้างค่านิยมและบรรทัดฐานทางอ้อมให้แก่สังคม เรื่องราวเกี่ยวกับนรกสวรรค์ หรือเรื่องราวของบุคคลที่ศักดิ์สิทธิ์ในศาสนา โคตรเรื่องจะยึดพระพุทธศาสนาเป็นสำคัญ เช่น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว นิทานศาสนาของไทยจะมีที่มาจากพุทธประวัติ เช่น นิทานชาดก เป็นต้น

3. นิทานคติ คติ หมายถึง แนวทาง แบบอย่าง แนวคิดที่ปรากฏในนิทาน คือ คุณค่าของจริยธรรม และผลแห่งการประกอบกรรมดีกรรมชั่ว กรรมดีที่นำผลดีมาให้ ส่วนกรรมชั่วที่นำผลชั่วมาให้ นิทานคติมักชี้ให้เห็นผลดีผลร้ายของกรรมในตอนท้ายเรื่องเสมอ

4. นิทานมหัศจรรย์หรือเทพนิยาย เป็นนิทานเกี่ยวกับเวทदानางฟ้า หรือเป็นเรื่องราวที่มีมหัศจรรย์เหนือธรรมชาติ

5. นิทานชีวิต มีลักษณะเป็น เรื่องที่ เคยเกิดขึ้นจริง นิทานชีวิตจะดำเนินเรื่องอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริงมากกว่านิทานชนิดอื่น เช่น เรื่องพระลอ ไกรทอง ขุนช้างขุนแผน

6. นิทานประจักษ์ มักเป็นเรื่องแปลกซึ่งเชื่อว่าเคยเกิดขึ้นจริง ณ สถานที่แห่งใด แห่งหนึ่ง ตัวละครและสถานที่บ่งไว้ชัดเจน อาจเป็นเรื่องของบุคคลในประวัติศาสตร์

7. นิทานอธิบายเหตุ เป็น เรื่องที่ อธิบาย ถึง กำเนิด หรือความเป็นมาของสิ่งที่เกิดขึ้นในธรรมชาติ

8. นิทานเรื่องสัตว์ เป็น เรื่องที่ สัตว์ เป็น ตัวเอก โดยทั่วไปมักแสดงให้เห็นความฉลาดของสัตว์ชนิดหนึ่ง และความโง่เขลาของสัตว์อีกชนิดหนึ่ง

9. นิทานเรื่องผี มี ผี เป็น ตัวเอก ของ เรื่อง เรื่องเล่าเกี่ยวกับผีนี้สะท้อนให้เห็นความเชื่อในเรื่องวิญญาณ และเรื่องภูตผีของคนไทย ผีในเรื่องที่เล่ามีทั้งผีดีให้ความช่วยเหลือ หรือคุ้มครอง และผีร้ายที่คอยหลอกหลอน รังความคน

10. นิทานตลก มักจะมีขนาดโครงเรื่องไม่ซับซ้อน ตัวละครอาจเป็นมนุษย์หรือสัตว์ก็ได้ จุดสำคัญของเรื่องอยู่ที่ความไม่น่าเป็นไปได้ต่าง ๆ

สรุปได้ว่า นิทาน แบ่ง ได้ หลาก าย ประเภท โดยแบ่งประเภทดังลักษณะของเนื้อเรื่องว่าเล่าเรื่องเกี่ยวกับสิ่งใด อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับจินตนาการ หรือเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังแบ่งประเภทคุณค่าของนิทานที่ถ่ายทอดในเรื่องอีกด้วย

2.2.3 คุณค่าของนิทาน

นิทาน มี เนื้อหา สนุกสนาน แลแฝงข้อคิดไว้มากมาย นักวิชาการมีทรรศนะเกี่ยวกับคุณค่าของนิทานไว้ดังนี้

อิงอร สุพันธุ์วนิช (2551 : 142-143) สรุปคุณค่าของนิทาน ได้ดังนี้

1

ให้ความบันเทิงสนุกสนานแก่กลุ่มชนโดยเฉพะอย่างยิ่งในอดีตที่ยังไม่มีเครื่องอำนวยความสะดวกอย่างอื่น นิทาน จะทำหน้าทำให้ความบันเทิงอย่างเต็มที่กับคนทุกเพศทุกวัย ได้นำมนุษย์ไปสู่โลกแห่งจินตนาการและความเพ้อฝันที่สนุกสนาน

2. เป็นแหล่งรวมวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ตลอดจนความเชื่อของคนในสังคม เพราะนิทานได้แสดงให้เห็นถึงขนบธรรมเนียม ประเพณี ค่านิยม และความเชื่อต่าง ๆ โดยแทรกไว้ในเนื้อเรื่องซึ่งช่วยสะท้อนสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มชนต่าง ๆ ได้อย่างดี

3. เป็น เครื่องมือ ในการอบรมสั่งสอน ศีลธรรม จริยธรรม เพราะเนื้อหาในนิทานจะสอดแทรกคติธรรม ปรัชญา ค่านิยมที่พึงประสงค์ไว้ โดยนิทานจะเป็นเครื่องมือในการแสดงออกถึง การทำความดี ความชั่ว เสนอแนะแนวทางในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม

4. เป็น สายใย แห่ง ความ รัก ความผูกพันของคนในครอบครัวและสังคมเพราะการเล่านิทานสู่กันฟังย่อมทำให้เกิดการรวมกลุ่มกัน สร้างความผูกพันที่ดีต่อกัน

5.

เป็นเครื่องมือในการระบายความคับข้องใจที่เกิดขึ้นให้แก่สังคมไม่ว่าจะเป็นเรื่องทางเศรษฐกิจหรือทางครอบครัว หรือ แม้กระทั่งบุคคลที่สังคมให้ความเคารพแต่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เนื้อหาในนิทาน จะมีการล้อเลียน เสียดสี เรื่องเหล่านั้น อย่างตลกขบขัน ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์ได้อีกแนวทางหนึ่ง

6. เป็นเครื่องมือบอกความปรารถนาและความต้องการในชีวิตของมนุษย์ เพราะนิทานบางเรื่องได้ให้ตัวละครขอพรจากสิ่งวิเศษตามที่ต้องการ

ประยูร ทรงศิลป์ (2542 : 6) อธิบายว่า นิทานพื้นบ้านมีบทบาทสำคัญต่อการถ่ายทอดการเรียนรู้ เสริมสร้างบุคลิกภาพ มีพลังโน้มน้าวความคิด ทัศนคติ และพฤติกรรมของแต่ละบุคคล รวมทั้งมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์และสังคมในหลายด้าน กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

1. นิทานเป็นเครื่องช่วยให้มนุษย์เข้าใจสภาพของมนุษย์โดยทั่วไปได้ดียิ่งขึ้น เพราะในนิทานพื้นบ้านเป็นที่ประมวลแห่งความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความนิยม ความกลัว ความบันเทิงใจ ระเบียบแบบแผน และอื่น ๆ

2. นิทานเป็นเสมือนกรอบล้อมชีวิตให้อยู่ในขอบเขตที่มนุษย์ในสังคมนั้น ๆ นิยมว่าดีหรือถูกต้อง แม้กฎหมายบ้านเมืองก็ยังไม่สามารถบังคับจิตใจของมนุษย์ได้เท่า เพราะมนุษย์ได้ฟัง ได้สัมผัสสิ่งสมการอบรมนั้น ๆ ไว้ในวิถีชีวิตตั้งแต่เด็ก

3.

นิทานทำให้มนุษย์รู้จักสภาพชีวิตท้องถิ่นโดยพิจารณาตามหลักที่ว่าคตินบ้านเป็นพื้นฐานชีวิตของคนชาติหนึ่ง ๆ หรือชนกลุ่มนั้น ๆ

4.

นิทานเป็นมรดกของชาติในฐานะเป็นวัฒนธรรมประจำชาติเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์แต่ละชาติแต่ละภาษา มีการจดจำและถือปฏิบัติกันต่อ ๆ มา

5. นิทานพื้นบ้านเป็นทั้งศิลปะและศาสตร์ เป็นต้นเค้าแห่งศาสตร์ต่าง ๆ และช่วยให้การศึกษาในสาขาวิชาอื่นกว้างขวางยิ่งขึ้น

6. นิทานพื้นบ้านทำให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน ช่วยให้คนแลเห็นสภาพของตนว่าคล้ายคลึงกับคนอื่น ๆ ความคิดเช่นนี้ก่อให้เกิดความเป็นกลุ่มไม่เกิดการแบ่งแยก

7. นิทานพื้นบ้านเป็นเครื่องบันเทิงใจยามว่างของมนุษย์

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539 : 8) ได้ให้ความหมายว่า นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยโบราณเป็นการผูกเรื่องขึ้น เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความสนุกสนานตลอดจนแทรกแนวคิดเพื่อให้เด็กนำไปเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต

สรุปได้ว่า นิทานมีคุณค่าด้านการให้ความรู้ทั้งความรู้เกี่ยวกับภูมิประเทศและความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมแก่ผู้อ่านอย่างน่าสนใจ ให้ผู้อ่านได้เก็บเป็นความรู้และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตของตน ความรักที่แท้จริงในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยจะทำให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจมาก พอผู้อ่านอ่านจบเรื่องผู้อ่านก็จะรู้สึกเศร้า ๆ ตามตัวละคร แม้ตัวละครต้องตายไป แต่ความรักของพวกเราจะได้อยู่ต่อ ให้ผู้อ่านได้รับรู้เป็นเวลายาวนาน และสอนให้ผู้อ่านได้รู้จักความกตัญญู คิดก่อนลงมือทำ การมีสติปัญญา การมีมารยาท ไม่พูดโกหก ไม่เอาเปรียบคนอื่น และไม่หลงเชื่ออะไรง่าย ๆ ผู้อ่านจะได้เรียนรู้จากการอ่านนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยและนำคุณค่าดี ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเป็นอย่างดี

2.3 ความรู้เกี่ยวกับการแปลวรรณกรรม

การแปลวรรณกรรมแตกต่างจากการเขียนหนังสือ เพราะการแต่งหนังสือผู้แต่งหรือผู้เขียนใช้ภาษาของตนเองเขียนเรื่องเรียงเรียงความรู้ความนึกคิดออกมาเป็นภาษาเขียนที่ถูกต้อง ตามระเบียบวิธีการแต่งวรรณกรรมแต่ละชนิด ส่วนการแปลนั้น

ผู้แปลจะต้องชำนาญภาษาของตนเองแล้ว ยังต้องรู้ภาษาตลอดจนความรู้เรื่องที่จะแปลและความรู้อื่น ๆ เพิ่มเติมด้วย ดังสรุปได้ดังต่อไปนี้

2.3.1 ความหมายของวรรณกรรมแปล

นักวิชาการได้อธิบายความรู้เกี่ยวกับการแปล ปัญญา บริสุทธิ์ (2533 : 136) กล่าวว่า ตามทฤษฎีการแปล กระบวนการในการแปลประกอบด้วยความเข้าใจในตัวต้นฉบับ รู้ จัก จำ แ น ก แ ย ก แ ย ะ ร ู ป แ บ บ บ ท า ง ต ำ น ภ า ช า และอธิบายความคิดที่เข้าใจและความรู้สึกออกมาเป็นอีกภาษาหนึ่ง ทฤษฎีนี้ใช้ได้ทั้งในการแปลภาษาพูด งานแปลในที่ประชุม และการแปลจากงานเขียน งานพิมพ์ต่าง ๆ

ไพโรธ เสิศพิริยกุลมล (2543 : 118) กล่าวว่า การแปลหมายถึงการถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งมาเป็นอีกภาษาหนึ่งโดยรักษาเนื้อหาใจความ ให้ใกล้เคียงภาษาเดิมมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

สายทิพย์ นุกูลกิจ (2543 : 312) กล่าวว่า วรรณกรรมแปลคืองานเขียนที่ผู้เขียนนำเรื่องราวจากภาษาหนึ่งมาถ่ายทอดเป็นอีกภาษาหนึ่ง โดยรักษาเนื้อเรื่องหรือใจความให้ใกล้เคียงกับภาษาเดิมมากที่สุด

สรุปได้ว่า การแปลคือวรรณกรรมแปลเป็นสิ่งที่นักแปลจากวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เป็นภาษาอื่นมาเป็นภาษาตน ให้ผู้อ่านได้อ่านได้รู้วรรณกรรมที่ตีงามในภาษาของตนได้ และรู้ทันความเปลี่ยนแปลงของโลกด้วย

2.3.2 วิธีการแปล

นักวิชาการได้อธิบายความรู้เกี่ยวกับวิธีการแปล ดังนี้

ไพโรธ เสิศพิริยกุลมล (2542 : 122-126) กล่าวว่า วิธีการแปลวรรณกรรมมีอยู่ 4 วิธี คือ

- 1) การแปลแล้วเรียบเรียง
- 2) การแปลแบบแปลงเรื่อง
- 3) การแปลตรงตามต้นฉบับเดิม
- 4) การแปลและดัดแปลง

สายทิพย์ นุกูลกิจ (2543 : 320 - 321) กล่าวว่า สำหรับวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในแปลวรรณกรรมมีลักษณะที่สังเกตเห็นได้อยู่ 3 วิธี คือ

- 1) แปลตรงตามต้นฉบับ
 - ก. ใช้วิธีแปลมาโดยตรง
 - ข. ใช้วิธีดัดแปลงจากต้นเรื่องเดิม

- 2) แปลและเรียบเรียง

3) แปลเอาความ

นอกจากนี้ สายทิพย์ นุกูลกิจ (2543 : 322) ได้อธิบายเพิ่มเติม ว่า วรรณกรรมแปลที่ปรากฏอยู่ในวงการวรรณกรรมไทยปัจจุบันทั้งที่แปลมาจากภาษาตะวันตกและภาษาตะวันออกมาเป็นภาษาไทย และที่แปลจากภาษาไทยไปเป็นภาษาต่างประเทศนั้น สามารถแยกประเภทวรรณกรรมตามจุดมุ่งหมายและรูปแบบการเขียนออกได้เป็น 3 ประเภท คือ สารคดี บันเทิงคดีและตำรา

ดังที่กล่าวมาจนถึงสรุปได้ว่า วิธีแปลวรรณกรรมมีหลากหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นการแปลวรรณกรรมต่างประเทศหรือวรรณกรรมของชาติตน มีวิธีการต่าง ๆ ทั้งการแปลโดยตรงตามต้นฉบับ แปลแล้วตัดแปลงหรือเรียบเรียง นักแปลบางคนใช้วิธีแปลเอาความ แต่ไม่ว่าจะใช้วิธีแบบใด วรรณกรรมแปลก็แพร่หลายอย่างน่าสนใจและน่าอ่านมากยิ่งขึ้น

2.3.3 คุณค่าของวรรณกรรมแปล

วรรณกรรมแปลมีคุณค่าเช่นเดียวกับวรรณกรรมประเภทอื่น ๆ ดังที่นักวิชาการได้อธิบายถึงคุณค่าของวรรณกรรมแต่ละประเภทที่นำมาใช้วิเคราะห์วรรณกรรมแปลประเภทนิทานได้เป็นอย่างดีดังนี้

สายทิพย์ นุกูลกิจ (2543 : 210) กล่าวว่า วรรณกรรมมีคุณค่า 2 ประเภท คือ คุณค่าทางสติปัญญาหรือความรู้ ความคิด และคุณค่าทางอารมณ์ คุณค่าทางสติปัญญาหรือความรู้ความคิดคือให้ความรู้ ให้ความคิดในการดำเนินชีวิต ให้ความคิดสร้างสรรค์ และความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ส่วนคุณค่าทางอารมณ์ เช่นอารมณ์ทางรัก โกรธ ซาบซึ้ง เสียใจ ซึ่งเป็นอารมณ์ของมนุษย์ปุถุชน ทำให้ตัวละครมีชีวิตชีวาเหมือนเป็นบุคคลจริง เมื่ออารมณ์ของผู้อ่านงานวรรณกรรมนั้นหวนไหวไปตามบทบาทของ ตัวละคร ก็จะได้รับความรู้สึก คติธรรม และรับรู้สิ่งที่ผู้ประพันธ์ต้องการแสดงออกได้อย่างง่ายขึ้น จะช่วยให้เข้าใจจิตใจของผู้อื่น เกิดความเห็นใจ ฯลฯ

ไพโรธ เลิศพิริยกุลม (2543 : 118) กล่าวว่า การแปลมีคุณค่าในการถ่ายทอดทั้งความรู้ เทคโนโลยี และวัฒนธรรมของชาติหนึ่งไปสู่อีกชาติหนึ่งให้ผู้อ่าน เป็นการขยายความรู้และโลกทรรศน์ การแปลวรรณกรรมภาษาอื่นมาเป็นภาษาของตนเองจะทำให้ประชาชนในชาติได้อ่าน ได้รับรู้ข่าวสาร ได้ติดตามความรู้ทุก ๆ ด้าน และรู้เท่าทันเหตุการณ์ ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา

การแปลเป็นการถ่ายทอดภาษา ความคิด ความเข้าใจ วัฒนธรรม และจินตนาการจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่งโดยยังคงความหมายเดิมไว้ การแปลให้ประโยชน์แก่ผู้เขียนอยู่บ้าง แม้กระนั้น งานแปลยังมีเสน่ห์ในตนเองอยู่ไม่น้อย ผู้แปลได้รับประโยชน์ทั้งด้านความรู้ และได้รับความสุข ความพอใจไม่น้อยกว่างานเขียน ดังนี้

1) ได้รับความรู้ ความรู้ที่ได้มาโดยตรงจากการแปลหนังสือเป็นความสำเร็จรูปที่ดึงดูดใจให้ใฝ่หา สิ่งใดที่ยังไม่รู้ไม่พอที่จะแปลได้ ก็จำเป็นต้องหาความรู้ในเรื่องนั้นทันที ทำให้ ความรู้เพิ่มพูนขึ้น ครั้งแล้วครั้งเล่า ในการแปลหนังสือ จะได้รับความรู้ในด้านวัฒนธรรมและข้อคิดอันเป็นประโยชน์ของต่างชาติต่างภาษาที่น่าศึกษาและน่าสนใจเป็นอันมาก

2) ได้รับความสุขและความพอใจ ผู้แปลเสมือนเป็นสะพานเชื่อมที่จะนำผู้อ่านไปสู่โลกกว้าง เป็นผู้จัดความรู้ในภาษานั้น ๆ อันเป็นปัญหาที่กว้างมิให้ผู้อ่านเดินทางไปสู่ความรู้ ความเข้าใจ และความสนุกเพลิดเพลินที่เขาพึงได้รับโดยการให้ผู้นั้นได้อ่านในภาษาของตน ซึ่งเป็นภาษาที่เข้าใจได้ทันที นับเป็นความปลื้มใจที่มีอาจมองข้ามได้เลย

3) ได้มีโอกาสแสดงออก การแสดงออกของผู้แปล เป็นการแสดงออกด้านความสามารถทางภาษาที่มีคนจำนวนน้อยเท่านั้น ที่จะสามารถทำในด้านนี้ ผู้แปลมีโอกาสถ่ายทอดภาษาและความรู้ในภาษาเดิมไปสู่ภาษาของผู้อ่านที่เรียบเรียงแล้วอย่างประณีต ทั้งได้นำทรรศนะของผู้เขียนในภาษาเดิมไปสู่ผู้อ่านตามความมุ่งหมายของผู้เขียนเดิมอีกด้วย

4) ได้มีอิทธิพลเหนือผู้อ่านเช่นเดียวกับผู้เขียน ผลงานเขียนมีอิทธิพลเหนือผู้อ่าน ผู้แปลเป็นผู้นำอิทธิพลจากผู้เขียนไปสู่ผู้อ่าน ขณะเดียวกันอิทธิพลนี้ก็เป็นผู้แปลไปด้วยโดยปริยาย

สรุปได้ว่า วรรณกรรมแปลมีคุณค่าเช่นเดียวกับวรรณกรรมประเภทอื่น ๆ แต่วรรณกรรมแปลมีคุณค่าและมีบทบาทสำคัญมากต่อการศึกษาและสังคม มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ ทั้งสภาพชีวิต สังคม รวมทั้งการใช้ภาษา ผู้อ่านได้เรียนรู้ สังคม และวัฒนธรรมของชาวต่างชาติได้เป็นอย่างดี ความหลากหลายของวรรณกรรมแปลทำให้วรรณกรรมแปลได้มีคุณค่าต่อผู้อ่าน นักอ่านมีมากขึ้นตามการเพิ่มของพลเมืองและความเจริญด้านการศึกษา งานแปลวรรณกรรมจึงจะมีบทบาทสำคัญต่อสังคมตลอดไป

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมหรือนิทานกับสังคม

นักวิจารณ์และนักวิชาการหลายคนได้สนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมใน ทุกยุคทุกสมัย และได้แสดงความคิดที่สร้างสรรค์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมและสังคมอย่างหลากหลาย นิทานเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่ง

จึงมีความผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อเป็นแนวทางการศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

2.4.1 อิทธิพลของสังคมที่มีต่อวรรณกรรมกับนิทาน

วรรณกรรมเป็นผลผลิตจากสังคม สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมในด้านต่าง ๆ ตามที่นักวิชาการอธิบายไว้ ดังต่อไปนี้

วิท ย ี ศิ ว ะ ศ รีย า น น ท์ (2541 : 200) ได้กล่าวว่ ในแง่ศิลปะ ผู้แต่งวรรณกรรมก็ตกอยู่ใต้อำนาจของสังคม เนื่องจากผู้แต่งต้องใช้ภาษาเดียวกับที่สังคมใช้ แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของสังคมที่มีต่อผู้แต่ง ดังนั้น กวีจะพูดพดพิกลเพลงไปอย่างตามใจตนไม่ได้ เพราะว่าผู้อื่นหรือสังคมจะไม่เข้าใจ วรรณคดีเป็นการแสดงความคิด ความเห็น ความรู้สึกตามใจผู้แต่งออกมาไม่ได้ เพราะว่าวรรณคดีไม่ใช่การแสดงออก (expression) เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่เป็นการติดต่อ (communication) ให้สออารมณ์ผู้อื่นหรือให้ผู้อื่นเข้าใจอีกด้วย นอกจากการใช้ภาษาเดียวกับสังคมแล้ว ผู้แต่งยังต้องยอมรับกลวิธีการแต่งและแบบฉบับการประพันธ์ที่นิยมในครั้งนั้น ๆ ด้วย

ตรีศิลป์ บุญขจร (2542 : 6) ได้กล่าวว่ สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือนักเขียน นักเขียนอยู่ในสังคมย่อมได้รับอิทธิพลจากสังคมทั้งด้านวัฒนธรรม ขนบประเพณี ศาสนา ปรัชญา เศรษฐกิจและการเมือง

สุ จิ ต ร ร า จ ร จิต ร (2543 : 33-38) ได้กล่าวว่ สังคมมีอิทธิพลต่อองค์ประกอบของวรรณกรรมทั้งด้านรูปแบบและด้านเนื้อหา รูปแบบการประพันธ์มักเป็นไปตามแนวโน้มของสังคม ยุคสมัยหนึ่งมักนิยมเรื่องราวชนิดหนึ่ง ความนิยมจะเกิดจากความนิยมไปของสังคมในยุคนั้น

ชวน เพชรแก้ว (2520 : 40) ได้กล่าวว่ วรรณกรรมกับสังคมมีความสัมพันธ์กัน เปรียบเทียบวรรณกรรมรุ่นเก่ากับงานเขียนรุ่นใหม่ ก็จะพบว่าผู้ที่แต่งวรรณคดีไทยในสมัยก่อนนั้น เป็นผู้ที่อยู่ในสังคมของคนอย่างสอดคล้องเป็นอย่างดีไม่มีข้อขัดแย้งต่อต้านและลักษณะของสังคมไทย มี การ เปลี่ยน แปลง เค ลี ोन ไท ว ู้ า สถาบันพระมหากษัตริย์อันเป็นแหล่งกำเนิดวรรณคดีได้รับความยกย่องสูงสุด ประชากรถูกรัดโดยทั่วไปไม่ปรากฏว่าอพยพทิ้งบ้านทิ้งเมือง ด้วยเหตุนี้วรรณคดีสมัยเก่าจึงไม่กล่าวถึงปัญหาสังคม หรือ ความแตกต่างระหว่างฐานะชนิตที่จะคิดปฏิวัติเปลี่ยนแปลง และมีตัวเอกเป็นท้าวพระยามหากษัตริย์ทั้งสิ้น ส่วนในระยะต่อมาเมื่อพลเมืองได้รับการศึกษาดีขึ้น การติดต่อกับต่างประเทศมีมากขึ้น ชีวิตในสังคมก็เปลี่ยนแปลงไป ความสนใจเรื่องสังคมก็มีมากขึ้น ยิ่งโดยเฉพาะในปัจจุบันนี้ภาวะต่าง ๆ ในชีวิตสังคมเปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก

ความคิดนี้จึงส่งผลกระทบต่อมาถึงการแต่งหนังสือและการวิจารณ์วรรณคดีอีกด้วย

สรุปได้ว่า สังคมมีความสัมพันธ์กับวรรณกรรมเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านการใช้ภาษา ด้านวัฒนธรรม ศาสนา ปรัชญา การเมืองหรือเศรษฐกิจก็ส่งผลให้วรรณกรรมอยู่ในทิศทางที่สังคมกำหนดตามแต่ละยุคสมัยผู้อ่านในยุคสมัยนั้นจึงรับรู้อารมณ์ของผู้เขียนเข้าใจสังคมในยุคสมัยนั้นได้ เมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลง วรรณกรรมก็เปลี่ยนสอดคล้องกับสถานการณ์ของสังคมนั้นด้วย

2.4.2 ภาพสะท้อนสังคมจากนิทาน

การศึกษาภาพสะท้อนสังคมจากวรรณกรรม ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางการวิเคราะห์นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย ดังต่อไปนี้

วิทย์ ศิวะ ศรียานนท์ (2541 : 203) ได้กล่าววว่า วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนสังคม โดยยกตัวอย่างเหตุการณ์ การพิพาทกับอินโดจีนมาจนสงครามโลกครั้งที่ ๒ จะเห็นได้ว่าเรื่องราวเกี่ยวกับความรักชาติ ตื่นตัวเรื่องที่แสดงถึงความปรารถนาที่จะก้าวหน้าให้ทัดเทียมกับประเทศอื่น ความสามัคคี ความนิยมชีวิตอันพึงเพื่อน้อยลงไป ไม่เหมือนกับในสมัยหนึ่งซึ่งเรื่องนวนิยายที่แต่งโดยนักเขียนชั้นสูงหรือชั้นต่ำ จะกล่าวถึงคฤหาสน์หลังใหญ่ รถยนต์คันงาม ๆ เหล้าราคาแพง ๆ และเพชรนิลจินดา ปัจจุบันสิ่งเหล่านี้ไม่ได้หายไปแต่ยังปรากฏในเนื้อหา วรรณกรรมเพราะมีเหตุการณ์ อื่น ๆ เกิดขึ้นในสังคมจีน

อิงอร สุพันธ์ วณิช (2551 : คำนำ) ได้กล่าววว่า วรรณกรรมจะสะท้อนสังคมให้เราทราบว่าเกิดสิ่งใด ๆ ขึ้นในสังคมขณะนั้น ในขณะที่สังคมอาจมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมได้และวรรณกรรมก็อาจส่งอิทธิพลต่อสังคมได้เช่นกัน แต่ส่วนใหญ่แล้ววรรณกรรมจะเป็นเครื่องสะท้อนสังคมได้ดี

ตรีศิลป์ บุญขจร (2542 : 5) กล่าวว่าวรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคม เป็นภาพสะท้อนประสบการณ์ของผู้เขียนและเหตุการณ์ส่วนหนึ่งของสังคม วรรณกรรมจึงมีความเป็นจริงทางสังคมสอดแทรกอยู่ และอาจสะท้อนสังคมทั้งในด้านรูปธรรมและนามธรรม

รีนฤทัย สัจจพันธ์ (2525 : 51-58) กล่าวว่า นวนิยายเป็นผลผลิตทางวรรณกรรมของสังคมมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสังคมอย่างใกล้ชิด นวนิยายมีเนื้อหาสาระและความคิดอันดูดซับมาจากสังคม สังคมเป็นภาพจำลองให้ผู้แต่งนำไปใช้เป็น “ฉาก” หรือเป็น “เนื้อหนัง” ให้แก่นวนิยายของเขา ไม่ว่าจะผู้เขียนจะจงใจหรือไม่ก็ตาม สถานที่ เวลา บุคคล ตลอดจนภาวะของสังคม คือ วัตถุประสงค์ของผู้เขียน ในทางกลับกัน

นวนิยายรวมทั้งเรื่องสั้นและวรรณกรรมปัจจุบันในรูปแบบอื่น ๆ เป็นวรรณกรรมที่คนนิยมอ่านเพราะให้ความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายอารมณ์ ตรึงใจผู้อ่านให้เพลินไปกับจินตนาการของผู้เขียน นอกจากนี้ นวนิยายและวรรณกรรมเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อระบบความคิด ความเชื่อของคนในสังคม ซึ่งมีหน้าที่ว่าเป็นกระจกเงาสท้อนสังคม

สรุปว่า นักเขียนเป็นส่วนหนึ่งในสังคม จึงนำประสบการณ์และความคิดตามความเป็นจริงถ่ายทอดออกมาทำให้ผู้อ่านรับรู้วิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม และค่านิยมของคนในสังคมขณะนั้น ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า วรรณกรรมเป็นเครื่องสะท้อนสังคมตามความเป็นจริงทั้งในด้านรูปธรรมและนามธรรมได้อย่างดี และเป็นกระจกเงาสท้อนให้เห็นความเป็นจริงของสังคมยุคสมัยนั้น

2.4.3 นิทานมีอิทธิพลต่อสังคม

การศึกษาและการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมช่วยให้เข้าใจว่า เมื่อสังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรม วรรณกรรมก็ย่อมมีอิทธิพลต่อสังคม ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดและทฤษฎีของนักวิชาการ เพื่อนำมาศึกษาอิทธิพลของนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยที่มีต่อสังคมไทย โดยสรุปได้ดังนี้

บุญยง ชื่นสุวิมล (2551 : 55-58) ได้กล่าวว่า วรรณกรรมรูปแบบอื่น ๆ ก็มีผลกระทบต่อบุคคลในหลายระดับ ตั้งแต่ให้ความบันเทิงไปจนถึงกลายเป็นเครื่องมือในการต่อสู้ทางการเมือง เพราะวรรณกรรมเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม จึงสามารถปลูกฝังค่านิยมของสังคม และมีอิทธิพลต่อระบบความคิด ความเชื่อของคนในสังคมอีกด้วย อิทธิพลของนวนิยายที่มีต่อสังคมมีสองด้านคือ ทั้งสร้างสรรค์สังคม และทั้งเป็นผลเสียต่อสังคม

1) ในทางสร้างสรรค์สังคม วรรณกรรมที่ชี้แนะให้เห็นข้อบกพร่องต่าง ๆ ในสังคม อันอาจเกิดจากระบบ หรือเกิดจากตัวคน ก็แล้วแต่ ย่อมจะเป็นเครื่องกระตุ้นความคิดผู้อ่านให้ช่วยกันแก้ไข โดยไม่ต้องทิ้งของเก่ารับของใหม่มาแทน เมื่อ นักเขียน มีสำนึกถึงความรับผิดชอบต่อบุคคลในสังคม นักเขียนสามารถนำทางผู้อ่านและสร้างความคิดอันแข็งแกร่งโดยใช้งานเขียนของเขา

2) ในด้านผลเสียต่อสังคม วรรณกรรมบางเรื่องที่มีหวังจะขายความบันเทิงแก่ผู้อ่านประการเดียวโดยไม่ได้คำนึงถึงความรับผิดชอบที่มีต่อผู้อ่าน อาจสร้างค่านิยมที่ผิดบิดเบือนความจริง หรือไม่ได้ให้สารประโยชน์แก่ผู้อ่าน ไม่สามารถกระตุ้นให้คนเผชิญปัญหา กล้าสู้กับความเป็นจริงละหาทางแก้ไขได้

ส า ย ทิ พ ย ์ นุ ฎ ล กิ จ (2543 : 177) ไ้ ก ล ่ า ว ว ่า
วรรณกรรมปัจจุบันนี้มีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่เป็นตัวกลางถ่ายทอดทัศนคติต่าง ๆ
ไปสู่ประชาชน มิได้ทำหน้าที่เป็นเพียงสื่อกลางระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านเท่านั้น
นอกจากทำหน้าที่ชี้นำผู้อ่านแล้วยังถูกใช้ให้เป็นเครื่องมือในการต่อสู้ระหว่างคนรุ่นเก่ากับใหม่ด้วย
ดังนั้นนวนิยายในยุคนี้จึงมีอิทธิพลต่อความคิดของผู้อ่านอย่างจริงจังมากขึ้น

สุจิตรา จรจิตร (2543 : 37-40) ได้กล่าวว่า อิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคม ได้แก่

1) ชี้นำสังคม วรรณกรรมประเภทคำสอน ศาสนา หรือสุภาษิต จะมีอิทธิพลต่อค่านิยม
แ ล ะ ก าร ป ฎิ บั ตี ต น ข อ ง ค น ใน ส ัง ค ม
โดยอิทธิพลของวรรณกรรมประเภทนี้จะค่อยแทรกซึมเข้าไปอยู่ในวิถีชีวิต ความนึกคิด
คตินิยมโดยไม่รู้ตัว ตลอดจนเป็นแนวทางการประพฤติปฏิบัติตนของคนในสังคม

2) อิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนในสังคม

2.1) ก าร เลี ย น แ บ บ พ ฤ ติ ก ร ร ม อิ ทิ พ ล ข อ ง ต ัว ล ะ ค ร
หรือพฤติกรรมของตัวละครส่งผลต่อผู้อ่านวรรณกรรม

2.2) ผลทางบวกหรือทางลบต่อพฤติกรรม พฤติกรรมของตัวละครในวรรณกรรม
อาจจะส่งผลให้คนที่อ่านวรรณกรรม

3) ส ร ้ า ง ส ำ นี ก ร ่ว ม ใน ค ว า ม เป็ น ข า ตี
วรรณคดีเป็นสิ่งผูกพันจิตใจของคนในชาติให้สำนึกว่าอยู่ร่วมในชาติเดียวกัน
เพราะวรรณคดีเป็นการสำแดงตัวของประชาชาติ

วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (2541 : 96-101) ได้อธิบายในฐานะที่กวีเป็นคนมีลักษณะพิเศษ
มีปัญญาแหลม มีความสามารถไปการประพันธ์ เขาจึงสามารถจับลักษณะเด่นประจำสมัยนั้น
คือความเศร้าที่เอามาบรรยายในงานเขียนของเขาให้เป็นที่จับใจคนธรรมดา
เพ ร าะ ค น ธรรมดา มีความรู้สึกเช่นนี้ อยู่ แล้ว
ความคิดความอ่านของผู้แต่งซึ่งที่จริงก็กลั่นเอามาจากสิ่งแวดล้อมนั่นเองจึงติดตราอยู่ในใจผู้อ่าน
ทำ ให้ เข ้า จ ใจ แ จ ่ม ก ร ะ จ ำ ง ว ่า ส ม ั ย นั้ น แ ส ร ้ า จ ร ิ ง ๆ
ดังนั้นจึงสามารถพูดได้ว่าผู้แต่งและวรรณกรรมมีอิทธิพลต่อสังคม

ต รื ศิ ล ป ์ บ ุ ญ ข จ ร (2542 : 7) ไ้ ก ล ่ า ว ว ่า
วรรณกรรมหรือนักเขียนมีอิทธิพลต่อสังคม นักเขียนที่ยิ่งใหญ่
นอกจากจะเป็นผู้มีพรสวรรค์ในการสร้างสรรค์วรรณกรรมให้มีชีวิต โน้มน้าวจิตใจผู้อ่านแล้ว
ย ัง เป็ น ผู้ มี ท ั ศ น ะ ก ำ ง ไ ก ล ก ำ ฐ ร ร ม ต ำ
อิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคมนั้นมีทั้งด้านอิทธิพลภายนอกและอิทธิพลภายใน

สรุปได้ว่า วรรณกรรมเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ถ่ายทอดทัศนคติต่าง ๆ ต่อผู้อ่าน

อิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคมมีทั้งในด้านการสร้างสังคมและด้านมีผลเสียต่อสังคม วรรณกรรมที่ดีสามารถให้ผู้อ่านมองเห็นปัญหาของสังคม และทำหน้าที่ชี้แนะผู้อ่าน กระตุ้นให้คนในสังคมกล้าเผชิญปัญหา

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานและที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมแปลต่อไปนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเพื่อใช้ในการวิจัยนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย ในด้านภาพสะท้อนสังคม วัฒนธรรมจีน และคุณค่าของนิทานจีน ดังต่อไปนี้

2.5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

บุญยง ชื่นสุวิมล (2551) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมนิทานภาคใต้กับวรรณกรรมสุนทรภู่และภาพสะท้อนของวัฒนธรรมท้องถิ่น มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวรรณกรรมนิทานภาคใต้เรื่องโชกุน ลักษณะวงศ์ สิ่งไกรภพ และพระอภัยมณี ในด้านเนื้อหา กลวิธีการแต่ง ภาษาสำนวนโวหาร และภาพสะท้อนของวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้และศึกษาเปรียบเทียบเรื่องดังกล่าวข้างต้นของสุนทรภู่ในด้านต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่าวรรณกรรมนิทานพื้นบ้านภาคใต้ได้รับอิทธิพลทางด้านเนื้อหาจากวรรณกรรมสุนทรภู่ มีกลวิธีการแต่งที่สอดคล้องกับความนิยมของท้องถิ่น ได้และสะท้อนภาพวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้หลายประการ เมื่อเปรียบเทียบกับวรรณกรรมเรื่องเดียวกับสุนทรภู่ ทำให้เข้าใจและเห็นคุณค่าวรรณกรรมนิทานพื้นบ้านภาคใต้ การศึกษาวรรณกรรมทั้ง 4 เรื่อง ทำให้ตระหนักถึงคุณค่าของวรรณกรรมที่มีต่อสังคมหลายประการ คือให้คุณค่าให้อารมณ์เพลิดเพลิน ประเพณีการสอนอ่านในสมัยก่อนเป็นที่นิยมมาก นิทานเป็นอาหารทางใจที่ทำให้ชาวบ้านผ่อนคลาย สนุกสนาน สร้างจินตนาการ การสอนอ่านช่วยให้คนที่อ่านหนังสือไม่ออก รั้บ รู้ เรื่องราว และจดจำ นิทานได้นอกจากนี้ยังให้คุณค่าทางด้านศีลธรรมและแนวทางการดำเนินชีวิตจากความเชื่อและค่านิยมของคนในสังคม คุณค่าทางการศึกษาของคนในสังคม และคุณค่าทางด้านวรรณกรรม มุขปาฐะมีการนำวรรณกรรมนิทานพื้นบ้านไปประกอบบทแสดงมหรสพและเป็นบทประกอบพิธี ต่าง ๆ วรรณกรรมนิทานจึงนับว่าเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีบทบาทสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น

กัลยา วิทยา ศิริกุล (2549) เรื่อง การศึกษาภาพสะท้อนสังคมจากนิทานกะเหรี่ยงบ้านใหม่พัฒนา ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดวิเศษกาญจน์บุรี เพื่อรวบรวมนิทานกะเหรี่ยงและศึกษาภาพสะท้อนสังคมชาวกะเหรี่ยงแล้วนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่านิทานได้สะท้อนให้เห็นสภาพสังคมของชาวกะเหรี่ยงสภาพความเป็นอยู่ของชาวกะ

เหรียญมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ดำรงชีวิตด้วยการพึ่งพาอาศัยธรรมชาติ มีความเชื่อนักขณะผสมผสานกันระหว่างความเชื่อในพระพุทธศาสนาและความเชื่อแบบดั้งเดิมในเรื่องผีและอำนาจเหนือธรรมชาติ

นิทานสะท้อนค่านิยมเรื่องการกตัญญูการเคารพนับถือผู้อาวุโส การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นต้นค่านิยมที่พบจึงเป็นค่านิยมที่ต้องการบอกให้คนในสังคมประพฤติตามประเพณีของชาวกะเหรี่ยง เป็นประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาและความเชื่อดั้งเดิมนิทานสะท้อนภาพด้านการละเล่น ดังเช่น การเล่นสะบ้าการเล่นนิทานและเล่นดนตรีพื้นเมืองซึ่งเป็นการละเล่นที่ช่วยสร้างความสนุกสนาน

นิทานได้สะท้อนด้านการปกครองให้เห็นความคิดของชาวกะเหรี่ยงที่มีต่อการปกครองในลักษณะของการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชกษัตริย์หรือผู้นำมีอำนาจสิทธิ์ขาดที่ผู้ใดจะฝ่าฝืนไม่ได้

อิงอร สุพันธุ์วนิช (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องวิเคราะห์นิทานพื้นบ้านตำบลโนนกอ ก อ า เภ อ เก ช ต ร ส ม บุ ร ณ์ จั ง ห ว ัด ชัย ภู มิ ผล การ ศึ ก ษา พ บ ว่า นิทานพื้นบ้านตำบลโนนกอได้สะท้อนวิถีชีวิตของชาวบ้าน 7 ด้าน คือ ด้านสภาพความเป็นอยู่ พบว่าชาวบ้านมีความเป็นอยู่เรียบง่าย ดำรงชีวิตแบบพึ่งพาธรรมชาติ ด้านครอบครัว พบว่าเป็นครอบครัวขยายมากที่สุด รองลงมาคือครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวรวม ด้านการประกอบอาชีพ พบว่าอาชีพหลักของชาวบ้านคืออาชีพเกษตรกรรม รองลงมาคืออาชีพราชการ และอาชีพอื่น ๆ ด้านความเชื่อ พบว่ามีลักษณะผสมผสานระหว่างความเชื่อทางศาสนาพุทธ ผี และศาสนาพราหมณ์ นอกจากนี้ยังได้พบด้านค่านิยมหลายด้าน ด้านบทบาทของ แต่ละคนในสังคม

อิ ง อ ร สุ พ ัน ธุ์ ว นิช (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์นิทานพื้นบ้านผู้ไทยจากจังหวัดกาฬสินธุ์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเก็บรวบรวม จำแนกประเภทนิทานตามรูปแบบของนิทานแต่ละประเภท โดยวิเคราะห์นิทานพื้นบ้านประเภทมุขปาฐะที่เก็บรวบรวมเนื้อหาของนิทานและความสัมพันธ์ระหว่างนิทานกับสภาพสังคมและวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ผู้ไทยในจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลงานวิจัยพบว่า นิทานพื้นบ้านผู้ไทยมาจากจังหวัดกาฬสินธุ์ได้สะท้อนวิถีชีวิตของชาวบ้านหลายด้านด้วยกันคือ ด้านสภาพชีวิตความเป็นอยู่ ด้านครอบครัว ด้านการประกอบอาชีพ ด้านประเพณี ด้านความเชื่อ ด้านค่านิยม และด้านบทบาทของสมาชิกในสังคม

กิ่งแก้ว เพ็ชรราช (2543) ได้ศึกษาวิเคราะห์นิทานลุ่มน้ำป่าด จังหวัดอุดรดิ ต ธ์ การวิเคราะห์นิทานพบว่า เนื้อหาเป็นไปตามกฎวรรณกรรมพื้นบ้านของเอกเชล ออลริต และนิทานได้แสดงให้เห็นถึงสภาพความเป็นอยู่ของกลุ่มชนบริเวณลุ่มน้ำป่าด จังหวัดอุดรดิ ต ธ์ หลายด้าน เช่น สถาบันครอบครัว มีปรากฏทั้งลักษณะครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวขยาย และครอบครัวรวม การวิเคราะห์นิทานลุ่มน้ำป่าด จังหวัดอุดรดิ ต ธ์ ทำให้เห็นลักษณะที่เป็นสากลของนิทาน เข้าใจสภาพความเป็นอยู่และความต้องการพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่าง

ซึ่งชี้ให้เห็นบทบาทสำคัญของนิทานด้านการถ่ายทอดแนวทางการดำเนินชีวิตของคนในสังคมสืบทอดกันต่อมา

สรุปได้ว่า นิทานเป็นวรรณกรรมที่สะท้อนภาพสังคมและในด้านวิถีชีวิตนิสัยและพฤติกรรมของคนในสังคมที่มีการเล่านิทาน นอกจากนี้ยังปัญหาของสังคมตามความเป็นจริงผ่านตัวละครและเหตุการณ์ในนิทานทำให้เข้าใจได้ว่านิทานกับสังคมมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด สังคมมีอิทธิพลเป็นแหล่งข้อมูลที่นำมาแทรกในเนื้อหาของนิทาน ดังนั้นนิทานจึงเป็นวรรณกรรมอีกประเภทหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้ฟังและสังคม

2.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมแปล

ปิยะมาศ สรรพวีรวงศ์ (2543) ศึกษาวิจัยเรื่อง เปรียบเทียบ “สี่แผ่นดิน” ฉบับแปลภาษาจีนสองสำนวน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมเรื่อง “สี่แผ่นดิน” ฉบับแปลภาษาจีนสองสำนวนนี้ แบ่งเป็นสองส่วนคือ ส่วนแรกเป็นการเปรียบเทียบฉบับแปลภาษาจีนทั้งสองกับต้นฉบับภาษาไทย และส่วนที่สองเป็นการเปรียบเทียบสำนวนแปลที่แตกต่างกันของฉบับแปลภาษาจีนทั้งสอง โดยกำหนดขอบเขตการศึกษาเปรียบเทียบในระดับคำและสำนวนในเรื่องเฉพาะแผ่นดินที่หนึ่งคือ ในสมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งมีบริบทที่เกี่ยวกับค่านิยมประเพณีไทยและวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยอันเป็นเอกลักษณ์อยู่ ผลการศึกษาเปรียบเทียบพบว่าฉบับแปลภาษาจีนทั้งสองมีทั้งส่วนที่แปลตรงและต่างกับต้นฉบับซึ่งมีสาเหตุจากความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันของวัฒนธรรมและสิ่งที่มีในสังคมไทยและสังคมจีน ประกอบกับกลวิธีที่ผู้แปลใช้การแปล บางครั้งอาจมีการปรับบทแปลหรือแปลแบบเอาความแทนที่จะแปลแบบตรงตัว ส่วนการที่สำนวนแปลในฉบับภาษาจีนแตกต่างกันนั้นเกิดขึ้นในลักษณะต่างๆ ซึ่งมีวิเคราะห์จากปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในระหว่างกระบวนการรับสารต้นฉบับจนถึงการถ่ายทอดเป็นภาษาจีนพบว่าสาเหตุที่นั่นได้แก่ ความรู้ทางภาษาและความรู้ด้านเนื้อหาของผู้แปลแตกต่างกัน การตีความในระดับวาทกรรมแตกต่างกัน และกลวิธีในการแปลแตกต่างกัน ทำให้ผลตอบสนองของผู้รับสารฉบับแปลทั้งสองแตกต่างกันด้วย

สุวรรณา นาคว่า (2541) ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินคุณค่าหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นสำหรับวัยรุ่นที่แปลเป็นภาษาไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อประเมินคุณค่าหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นสำหรับวัยรุ่นที่แปลเป็นภาษาไทยในด้านเนื้อหา แนวคิดของเรื่อง การดำเนินเรื่อง ตัวละคร ฉาก รูปภาพ การใช้ภาษา

การสนองความต้องการของวัยรุ่นและลักษณะรูปเล่ม ผลการวิจัยพบว่า หนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นสำหรับวัยรุ่นที่แปลเป็นภาษาไทย มีคุณค่าโดยส่วนรวมทุกด้านอยู่ในระดับดี และจากการประเมินคุณค่าของหนังสือการ์ตูนแต่ละแนวเรื่องพบว่า มีคุณค่ารวมทุกด้านอยู่ในระดับดีจำนวน 4 แนวเรื่อง และมีคุณค่าในระดับปานกลางจำนวน 1 แนวเรื่อง จากการวิเคราะห์คุณค่าของหนังสือแต่ละเรื่องพบว่า มีคุณค่ารวมทุกด้านอยู่ในระดับดีจำนวน 76 เรื่อง และมีคุณค่าในระดับปานกลาง 24 เรื่อง

เปรมวดี สาริกวณิช (2529) ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เปรียบเทียบสังคหวัตถุ 4 ในวรรณกรรมไทยและวรรณกรรมแปลสำหรับเยาวชน มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบสังคหวัตถุ 4 ที่ปรากฏในวรรณกรรมไทยและวรรณกรรมแปลสำหรับเยาวชน เพื่อให้ทราบความแตกต่างของผลการวิเคราะห์ว่ามีสังคหวัตถุ 4 ซึ่งเป็นธรรมชาติที่เหมาะสมกับเยาวชนอย่างไรบ้าง โดยการวิเคราะห์จากค่าของความถี่ของสังคหวัตถุ 4 ที่ปรากฏในวรรณกรรม จากความถี่รวมทั้งหมดของสังคหวัตถุ 4 ในวรรณกรรมไทย ปรากฏสังคหวัตถุ 4 มากกว่าในวรรณกรรมแปล และในจำนวนวรรณกรรมสำหรับเยาวชน 20 อันดับแรกเป็นวรรณกรรมไทยถึง 15 เรื่อง และเป็นวรรณกรรมแปลเพียง 5 เรื่องเท่านั้น

ศิริรัตน์ อังคะนาวิน (2544) ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนวิถีชีวิตชาวจีนในวรรณกรรมของ หยก บูรพา มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนวิถีชีวิตชาวจีนในวรรณกรรมของ หยก บูรพา โดยขอบเขตการศึกษาจากนวนิยายและเรื่องสั้นจำนวน 46 เรื่อง ผลวิจัยพบว่า ภาพสะท้อนวิถีชีวิตชาวจีนที่ปรากฏในวรรณกรรมของ หยก บูรพา มีการนำเสนอเรื่องครอบครัวและเครือญาติ เน้นความผูกพันของบุคคลในครอบครัว และผู้เขียนมีความประสงค์จะให้อ่านวิถีชีวิตชาวจีนในด้านการสร้างฐานะและครอบครัว ความประพฤติปฏิบัติและการวางแผน เพื่อจะให้ เป็นแบบอย่างอันเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในวัยต่าง ๆ อีกทั้งให้ข้อคิดและคติในการดำเนินชีวิต

นัยนา บัวทอง (2528) ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินคุณค่าวรรณกรรมแปลสำหรับเด็กวัย 11-14 ปี มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณค่าของวรรณกรรมแปลสำหรับเด็กวัย 11-14 ปี ตีพิมพ์ในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525-2527 ในด้านเนื้อหา โครงเรื่อง แนวคิดของเรื่อง การเสนอตัวละคร การใช้ภาษาและแนวการเขียน การดำเนินเรื่อง รูปเล่ม และการสนองความต้องการของเด็กวัยรุ่น ผู้วิจัยคัดเลือกวรรณกรรมแปลสำหรับเด็กวัย 11-14 ปี ประเภทนวนิยายที่สำนักพิมพ์ต่าง ๆ ในประเทศไทยได้จัดพิมพ์ขึ้น

โดยเป็นนวนิยายที่ดำเนินเรื่องด้วยบทสนทนาและการบรรยายและต้องเป็นหนังสือที่มีพิมพ์ระบุดีอย่างชัดเจน ได้หนังสือที่จะนำมาประเมินคุณค่าทั้งสิ้น จำนวน 47 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่าการประเมินคุณค่าวรรณกรรมแปลสำหรับเด็กวัย 11-14 ปี มีต่อไปนี้ 1) ด้านเนื้อหา ไม่มีหนังสือใดมีคุณค่าตามเกณฑ์ด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก ระดับดีมีจำนวน 35 เรื่อง ระดับปานกลางมีจำนวน 11 เรื่อง ระดับควรปรับปรุงมีจำนวน 1 เรื่อง 2) ด้านโครงเรื่อง หนังสือที่มีคุณค่าตามเกณฑ์ด้านโครงเรื่องอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวน 5 เรื่อง ระดับดี มีจำนวน 27 เรื่อง ระดับปานกลาง มีจำนวน 13 เรื่อง ระดับควรปรับปรุง มีจำนวน 2 เรื่อง 3) ด้านแนวคิดของเรื่อง หนังสือที่มีคุณค่าตามเกณฑ์ด้านแนวคิดของเรื่องอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวน 1 เรื่อง ระดับดี มีจำนวน 38 เรื่อง ระดับปานกลาง มีจำนวน 6 เรื่อง ระดับควรปรับปรุง มีจำนวน 2 เรื่อง 4) ด้านการเสนอตัวละคร ไม่มีหนังสือเล่มใดมีคุณค่าตามเกณฑ์ด้านการเสนอตัวละคร อยู่ในระดับดีมาก ระดับดี มีจำนวน 39 เรื่อง ระดับปานกลาง มีจำนวน 6 เรื่อง ระดับควรปรับปรุง มีจำนวน 2 เรื่อง 5) ด้านการใช้ภาษาและแนวทางการเขียน ไม่มีหนังสือเล่มใดมีคุณค่าตามเกณฑ์ด้านการเสนอตัวละคร อยู่ในระดับดีมาก ระดับดี มีจำนวน 42 เรื่อง ระดับปานกลาง มีจำนวน 5 เรื่อง ระดับควรปรับปรุง มีจำนวน 2 เรื่อง 6) ด้านการดำเนินเรื่อง ไม่มีหนังสือเล่มใดมีคุณค่าตามเกณฑ์ด้านการจบเรื่อง อยู่ในระดับดีมาก ระดับดี มีจำนวน 39 เรื่อง ระดับปานกลาง มีจำนวน 6 เรื่อง ระดับควรปรับปรุง มีจำนวน 2 เรื่อง 7) ด้านการจบเรื่อง หนังสือที่มีคุณค่าตามเกณฑ์ด้านการจบเรื่องอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวน 3 เรื่อง ระดับดี มีจำนวน 30 เรื่อง ระดับปานกลาง มีจำนวน 14 เรื่อง 8) ด้านรูปแบบ ไม่มีหนังสือเล่มใดมีคุณค่าตามเกณฑ์ด้านการจบเรื่อง อยู่ในระดับดีมาก ระดับดี มีจำนวน 32 เรื่อง ระดับปานกลาง มีจำนวน 15 เรื่อง 9) ด้านการสนองความต้องการของเด็กวัยรุ่น ไม่มีหนังสือเล่มใดมีคุณค่าตามเกณฑ์ด้านการสนองความต้องการของเด็กวัยรุ่นอยู่ในระดับดีมาก ระดับดี มีจำนวน 24 เรื่อง ระดับปานกลาง มีจำนวน 19 เรื่อง ระดับควรปรับปรุง มีจำนวน 4 เรื่อง 10) คุณค่าของหนังสือแต่ละเรื่อง จากการหาค่าเฉลี่ยรวมของเกณฑ์ตามทุกด้านของหนังสือแต่ละเรื่อง พบว่า ไม่มีหนังสือเล่มใดมีคุณค่าตามเกณฑ์ด้านการสนองความต้องการของเด็กวัยรุ่นอยู่ในระดับดีมาก ระดับดี มีจำนวน 38 เรื่อง ระดับปานกลาง มีจำนวน 8 เรื่อง ระดับควรปรับปรุง มีจำนวน 1 เรื่อง ผลการประเมินคุณค่าวรรณกรรมแปลสำหรับเด็กครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่บรรณารักษ์ผู้ปกครอง ตลอดจนตัวเด็กเองในการเลือกสรรวรรณกรรมแปลสำหรับเด็กที่เหมาะสม เพื่อการส่งเสริมการอ่าน ตลอดจนเป็นแนวทางในการผลิตและการปรับปรุงหนังสือสำหรับเด็ก แก่นักเขียน นักแปล และผู้ผลิตหนังสือสำหรับเด็กในประเทศไทย

เอื้อนจิตร จันจตุรพันธ์ (2524) ศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์วรรณกรรมจีน (แปล)

ประเภท ก้า ลั ง ภ า ย ใน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมจีนกำลังภายในด้านธรรมเนียมทางวรรณกรรมจีนกำลังภายใน ซึ่งจะทำให้เห็นลักษณะเฉพาะของวรรณกรรมประเภทนี้เด่นชัดและเพื่อศึกษาคุณค่าสภาพสังคมและค่านิยมทางสังคมที่มีปรากฏในวรรณกรรมจีนกำลังภายใน ผลการวิจัยพบว่า วรรณกรรมจีนกำลังภายใน ทั้ง 6 เรื่อง จำนวน 16 เล่ม มีโครงเรื่องที่แสดงให้เห็นถึงข้อขัดแย้งระหว่างตัวละครฝ่ายธรรมะกับฝ่ายอธรรม และผลของการขัดแย้งนั้น ฝ่ายธรรมะชนะฝ่ายอธรรมเสมอแก่นของเรื่องจีนแสดงให้เห็นกิเลสของมนุษย์เป็นเครื่องก่อให้เกิดความทุกข์มากกว่าความสุข ตัวละครเอกส่วนใหญ่มีลักษณะเหนือธรรมชาติในด้านความสามารถ แต่ก็มีคุณสมบัติในด้านอุปนิสัยและอารมณ์ บทสนทนา มีลักษณะเฉพาะในด้านการใช้คำคม คำทักทายและคำบริภาษ จุดเด่นของสถานที่และเวลาของเรื่องอยู่ที่การพรรณนาให้บังเกิดจินตภาพ กลวิธีในการแต่งมีหลายวิธี เนื้อเรื่อง มีขนาดยาวมาก แต่ผู้แต่งสามารถพัฒนาเรื่องได้อย่างเร้าอารมณ์ผู้อ่านอยู่ตลอดเวลา โดยอาศัยกลวิธีต่าง ๆ กัน ท่วงทำนองแต่งประกอบด้วยถ้อยคำ ภาษาและโวหารที่กินใจ

คุณค่าประการสำคัญ ใน วรรณกรรมจีนกำลังภายใน คือ แสดงให้เห็นถึงจริยธรรมในด้านความกตัญญูต่อบิดามารดา และอาจารย์ ความรักชาติ ความถูกต้อง และความยุติธรรม การออกแบบสอบถามปรากฏผลว่า ผู้อ่านวรรณกรรมจีนกำลังภายในชอบการผูกเรื่องที่ทำให้ความบันเทิงใจตลอดเรื่อง มีคำคมและแสดงให้เห็นธรรมชาติของมนุษย์ในเรื่องความรัก โลภ โกรธ หลง และการเน้นคุณธรรม

สรุปได้ว่า วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนสังคมและผู้คนในด้านวิถีชีวิต นิสัยและพฤติกรรมในสังคมและปัญหาของสังคมตามความเป็นจริงโดยสะท้อนผ่านตัวละครและเหตุการณ์ในวรรณกรรม ทำให้ผู้วิจัยได้เข้าใจว่าวรรณกรรมกับสังคมมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด สังคมมีอิทธิพลเป็นแหล่งข้อมูลที่ผลิตวรรณกรรม และวรรณกรรมมีอิทธิพลต่อสังคม

บทที่ 3

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยจำนวน 103 เรื่อง โดยแบ่งนิทานเป็น 3 ประเภท คือ นิทานชีวิต นิทานอธิบายเหตุและนิทานสัตว์ แล้ววิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรม มีผลการวิจัยดังนี้

3.1 ภาพสะท้อนชีวิตความเป็นอยู่

3.1.1 วิถีชีวิต

- 1) ชนชั้นสูง
- 2) ชนชั้นกลาง
- 3) ชนชั้นต่ำ

3.1.2 การประกอบอาชีพ

3.1.3 อาหารการกิน

3.1.4 ลักษณะครอบครัว

- 1) ด้านการสั่งสอนลูกหลาน
- 2) ด้านการทำงาน
- 3) ด้านการรักลูก

3.2 ค่านิยม

3.2.1 ค่านิยมเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียร

3.2.2 ค่านิยมเกี่ยวกับการเชื่อฟังผู้ใหญ่

3.2.3 ค่านิยมเกี่ยวกับการใช้สติปัญญา

3.3 ประเพณี

3.3.1 ประเพณีเกี่ยวกับทำบุญ

3.3.2 ประเพณีเกี่ยวกับการแต่งงาน

3.4 ความเชื่อ

3.4.1 ความเชื่อเรื่องการทำบุญ

3.4.2 ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์

3.4.3 ความเชื่อเรื่องฤกษ์ยาม

ดังที่ระละเอียด ดังต่อไปนี้

3.1 ภาพสะท้อนชีวิตความเป็นอยู่

ความเป็นอยู่ของคนจีนที่ปรากฏในนิทานจีนแปลเป็นภาษาไทย สะท้อนผ่านเรื่องราวที่แสดงเป็นถึงวิถีชีวิต การประกอบอาชีพ อาหารการกินและลักษณะครอบครัว นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยที่สะท้อนภาพชีวิตความเป็นอยู่ ส่วนใหญ่เป็นนิทานจีนประเภทนิทานชีวิต มีจำนวน 32 เรื่อง

นิทานชีวิตส่วนใหญ่มีเนื้อเรื่องกล่าวถึงความเป็นอยู่ของตัวละคร 3 กลุ่ม ได้แก่ ชนชั้นสูง คือพระราชา ชนชั้นกลาง คือ ข้าราชการ เศรษฐี พ่อค้า ซึ่งมีฐานะร่ำรวย และชนชั้นต่ำ คือ ชาวนา คนรับจ้าง ซึ่งยากจนและไม่มีที่ดินเป็นของตัวเอง ดังตัวอย่างดังนี้

3.1.1 วิถีชีวิต

นิทานจีนเล่าเรื่องวิถีชีวิตคนจีนแต่ละกลุ่มดังนี้

1) ชนชั้นสูง

นิทานจีนกล่าวถึงคนชนชั้นสูง ได้แก่ พระราชา ที่มีวิถีชีวิตสุขสบาย กินดื่ยู่ดี มีคนรับใช้ โดยพระราชาจะทำหน้าที่ปกครองดูแลประชาชนให้มีความสุข ภาพสะท้อนของคนชนชั้นสูงนี้ ปรากฏในนิทานเช่น เรื่อง *หยอกของเหอ ตีกลอง ดวงตามองไม่เห็นขนตา หมอเปียนเซ เหตุที่ไล่ไม่ทัน กษัตริย์ผู้ละโมภ ไม่มีริมฝีปากฟันจะหนาวจนแข็ง ม้าพันธุ์ที่ตายแล้ว* ดังตัวอย่างดังนี้

นิทานจีน *อ่าจ่ารย์น่าน ก้าว* ได้แสดงวิถีชีวิตของพระราชาที่อยู่สบายและมีความสุขมีคนรับใช้จำนวนมาก ดังตัวอย่าง

พระเจ้าชวนแห่งซี ชอบเลี้ยงคนอย่างมาก
เวลาแสดงให้แสดงเป็นกลุ่มใหญ่
ตั้งนั้นออเซสต้าแคนจึงมีคนถึงสามร้อยคน
พระองค์ให้คนทั้งสามร้อยเป่าแคนพร้อมกัน.....

(อาจารย์น่าน ก้าว. 2556 : 147)

ในตัวอย่างนิทาน พระเจ้าชวนแห่งซีเป็นพระราชาที่มีชีวิตสุขสบาย มีทรัพย์สินเงินทอง มีข้ารับใช้มากมาย ดังที่เมื่อจะพักผ่อนหาความบันเทิงก็มียกคนตรีมาแสดงเป็นกลุ่มใหญ่ จำนวนถึง สามร้อยคน แสดงให้เห็นวิถีชีวิตของชนชั้นสูงในสังคมจีน ที่เป็นพระราชามีความสุขสบายมากกว่าชนชั้นอื่น

นิทานจีน *ม้าพันธุ์ที่ตายแล้ว* ได้แสดงถึงวิถีชีวิตของพระราชาที่มีฐานะร่ำรวย ดังตัวอย่าง

สมัยโบราณกษัตริย์ยินดีใช้ทองคำพันตำลึงเพื่อซื้อม้าพันธุ์
แต่ในสามปีซื้อไม่ได้เลยสักตัวเดียว
“ข้าจะไปหาให้พระองค์สักตัว” ขันทีคนหนึ่งพูด กษัตริย์อนุญาตให้ไป

หลังจากเสาะหาสามเดือน ในที่สุดก็รู้ว่าฝูงม้าอยู่ที่ไหน แต่เมื่อไปถึงม้าตายเสียแล้ว ขณะที่คำนวณบางอย่างอย่างรวดเร็วแล้วซื้อซากม้าพันธุ์ที่ตายนั้น ห้าพันตำลึงทอง เขาแบกหัวม้าตายกลับเมืองหลวง

เมื่อกษัตริย์รู้เรื่องราวว่าคนที่ใช้ทองห้าพันตำลึงซื้อหัวม้าตาย พระองค์ตะโกนไล่เขาว่า “ข้าต้องการม้าที่มีชีวิต เอาหัวม้าตายมาทำอะไร แผลลาญเงินข้าเปล่า ๆ”

บันทึกต่อไปนี้บางสงบบว่า “ข้าซื้อหัวม้าพันธุ์ที่ตายแล้วก็เพียงความตั้งใจอย่างเดียว คือให้โลกรู้ว่า พระองค์ต้องการม้าพันธุ์จริงๆ เมื่อข่าวนี้แพร่หลายออกไป ทุกคนที่มีม้าพันธุ์จะมามุ่งสู่ประตู่วังของพระองค์เองเป็นธรรมดา”

(ม้าพันธุ์ที่ตายแล้ว. 2556 : 79)

นิทานแสดงให้เห็นว่าชนชั้นสูงที่เป็นพระราชามีฐานะร่ำรวย ใช้ทองคำพันตำลึงเพื่อซื้อม้าพันธุ์ แสดงให้เห็นวิถีชีวิตของพระราชามีฐานะร่ำรวยมาก สั่งให้ไปหาสิ่งของที่ตัวเองต้องการมีคนรับใช้และมีความสุข

นิทานจินว่าดชนมเปี้ยะแก็ทิว ได้แสดงถึงบทบาทหน้าที่ของพระราชาก็จะปกครองดูแลและเลือกคนมารับราชการ ดังตัวอย่าง

สมัยชานกั๋วที่รัฐเว่ย มีคนคนหนึ่งเรียกชื่อว่า หลูยู่ว์ ต่อม หลูยู่ว์ทำงานรับราชการ เขาทำงานหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้อง ดำรงตำแหน่งอยู่ 3 ปี กว่าเสนอความคิดริเริ่มที่ดีออกมาไม่น้อย ฮองเต้เว่ยหมิงไว้วางใจเขามาก ตอนนั้นมีการคัดเลือกขุนนาง ปกติเป็นการแนะนำคนที่ มีหลักฐาน และผู้แนะนำมักจะแนะนำแต่เพียงบุคคลที่มีชื่อเสียงบุคคลที่มีชื่อเสียงจำนวนเหล่านั้นมีจำนวนมากที่คุยฟุ้ง ไม่ได้ทำจริงจึง คุยยกย่องซึ่งกันและกัน ด้วยเหตุนี้ ฮองเต้เว่ยหมิงจึงไม่พอใจอย่างมาก เมื่ออยู่ระหว่างการคัดเลือกขุนนาง ฮองเต้เว่ยหมิง ก็พูดสั่งการว่า การคัดเลือกครั้งนี้จะให้ หลูยู่ว์มาเป็นผู้แนะนำ คนที่คัดเลือกไม่ใช่ดูเพียงชื่อเสียง

(वादชนมเปี้ยะแก้หิว. 2556 : 45)

จ ก ตั ว อ ย่ า ง
จะเห็นได้ว่าฮ่องเต้เว่ยหมิงเป็นพระราชาก็ต้องทำหน้าที่ปกครองดูแลประชาชนและต้องคัดเลือกข้าราชการที่มีความสามารถ มีอำนาจเด็ดขาดตั้งที่ฮ่องเต้เว่ยหมิงสั่งให้ หลูอี้ว์เป็นผู้แนะนำคนนี้จะมาทำงานเพราะเวลาฮ่องเต้เว่ยหมิงคัดเลือกข้าราชการไม่ใช่ดูเพียงชื่อเสียง

ในนิทาน ไม่เข้าใคร ออกใคร เจ้าชายเป็นผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีมาก มีความร่ำรวยทำให้เห็นความเป็นอยู่ของชนชั้นสูง ดังตัวอย่าง

เจ้าชายมีฐานะร่ำรวย
ของใช้บนโต๊ะอาหารทั้งหมดเป็นทอง...บริเวณบ้านครอบครองพื้นที่
ขนาดใหญ่...

(ไม่เข้าใครออกใคร. 2556 : 72)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า เจ้าชายร่ำรวยมาก มีชีวิตสะดวกสบาย เวลากินอาหารใช้จานทองใส่อาหาร เจ้าชายในนิทานเรื่องนี้จึงเป็นชนชั้นสูงที่มีความเป็นอยู่อย่างสบายและครอบครองพื้นที่ขนาดใหญ่

นิทานจีน นกกระเรียนในฝูงไก่ ได้แสดงถึงบทบาทหน้าที่ของพระราชาก็จะปกครองดูแลประชาชนให้มีความสุข ดังตัวอย่าง

ในสมัยราชวงศ์จิ้น มีกระต่ายหนึ่งนามจีเล่า
เป็นคนรูปร่างสูงใหญ่ ท่าทางองอาจ ผึ่งผาย
เป็นที่น่าเกรงขามแก่บุคคลทั่วไป
ระหว่างที่จักรพรรดิฮู่ตี้ครองอำนาจนั้น
จีเล่าเป็นทหารองครักษ์รับใช้จักรพรรดิฮู่ตี้

ครั้งหนึ่งในเมืองเกิดจลาจล
จีเล่าสังเกตเห็นเหตุการณ์ร้ายแรงมาก จึงรีบวิ่งไปในพระราชฐาน
ทหารยามที่เฝ้าพระราชฐานเห็นมีคนลุ่มลุ่มหัววิ่งเข้ามา
จึงรีบก้าวธนูเตรียมยิงทันที ก่อนที่ธนูจะพุ่งออกจากแฉ่ง
บังเอิญหัวหน้าทหารยามมองเห็นรูปร่างสูงใหญ่ขององครักษ์จีเล่า
จึงรีบกระชากธนูในมือของผู้เป็นลูกน้องไว้ก่อนที่จะได้ยิงออกไป

ต่อมาไม่นาน
จีเล่าได้ติดตามจักรพรรดิฮู่ตี้ไปปราบขบถหัวเมืองที่ถังอิน

แต่เคราะห์ร้าย ต้องพ่ายแพ้แก่ขบถ ยามนั้น
เหล่าทหารและองครักษ์ บาดเจ็บล้มตายและหนีหายไปเป็นอันมาก
มีแต่จีเล่าเพียงคนเดียวเท่านั้นที่ยังทำหน้าที่คุ้มกันจักรพรรดิฮู่ตี้ด้วย

ความอหิงสา และจงรักภักดี
จนกระทั่งเขาถูกทำโทษเสียบพรรนไปทั่วร่าง
โลหิตพุ่งกระจายถูกฉลองพระองค์ของจักรพรรดิฮู่ตี้เต็มไปหมด
เพื่อเป็นการระลึกถึงความจงรักภักดีของจีเส้า
จักรพรรดิฮู่ตี้ทรงไม่ยอมให้นำฉลองพระองค์ชุดนี้ไปซักฟอกแต่อย่าง
ใด

(นภกระเรียนในฝูงไก่. 2556 : 95)

จากตัวอย่าง สะท้อนให้เห็นชนชั้นสูงที่เป็นพระราชาดังเช่น จักรพรรดิฮู่ตี้
มีอำนาจโดยมีทหารที่มีความสามารถทำราชการเพื่อจะได้ปกครองบ้านเมืองให้สงบสุข
เมื่อมีที่ขบถทำให้ประเทศสันติภาพและประชาชนมีความสุข

นิทานจีน ตีกลอง ได้แสดงถึงบทบาทหน้าที่ของพระราช
ซึ่งจะปกครองดูแลประชาชนให้มีความสุข ดังตัวอย่าง

ครั้งหนึ่งพระเจ้าหลี่แห่งฉุออกพระราชโองการ ให้ประชาชนรู้ว่า
ถ้าเกิดมีเหตุร้ายต่อประเทศชาติ พระองค์จะตีกลองขึ้นเป็นสัญญาณ
เมื่อประชาชนได้ระดมพลกันได้ที่วงที่

(ตีกลอง. 2556 : 13)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า
พระราชาก็ต้องปกครองบ้านเมืองมีอำนาจมีอำนาจและต้องดูแลให้ประชาชนมีความสุข
เมื่อมีสงครามก็ต้องรวบรวมผู้คนมาป้องกันเมืองเพื่อมีให้ประชาชนมีความเดือดร้อนแต่อย่างใด

นิทานจีน แฝ่ทั้งสอง เสียทั้งคู่ และ
เหตุที่ไล่ไม่ทันเป็นเหตุการณ์ที่แสดงบทบาทของพระราชที่ใช้ปัญญาเอาชนะเศรษฐี
และช่วยให้ชายยากจนได้อิสระเช่นเคย ดังตัวอย่าง

กษัตริย์ชานแห่งซี คิดจะโจมตีแคว้นเว่ย จุนยู
กุนถามพระองค์ว่า

"พระองค์รู้เรื่องฮาน ชื่อลูกบดงกัว ชุนใหม่
ฮานชื่อลูเป็นสุนัขไล่เนื้อที่เก่งที่สุดในโลก ส่วนตงกัว ชุน
เป็นกระต่ายที่ฝีเท้าดีที่สุดในโลก
ครั้งหนึ่งฮานชื่อลูพยายามจับกระต่าย
ขบขันสามรอบที่เชิงเขาและห้ารอบที่บนยอดเขา
กระต่ายวิ่งจนอ่อนล้า สุนัขก็วิ่งจนเปลี่ยว

ในที่สุดทั้งสองตายตรงเชิงเขานั้นเอง มีชาวไร่คนหนึ่งผ่านมาฉวยทิ้งสุนัขกับกระต่ายไปโดยไม่ต้องออกแรง ตอนนี้อหากซึ่กับเว่ยรบกันยึดเยื้อ ทหารจะอ่อนโรย ทุกข์ยากของประชาชนจะเพิ่มขึ้น นอกจากนั้น เบื้องหลังเรายังมีแคว้นใหญ่ และมีอำนาจคือ ชินกับ ฉู่ถ้าเราโจมตีเว่ยทั้งสองแคว้นดังกล่าวจะรับผลที่ร่วงหล่นมาดังเช่นชาวไร่

หลังจากได้ยินดังนี้ กษัตริย์ชวินไม่สบายใจแล้วก็ตกลงใจไม่โจมตีเว่ย

(แพ่ทั้งสอง เสียทั้งคู่. 2556 : 70)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า พระราชายังต้องรู้จักหน้าที่ของตัวเองโดยจะใช้อำนาจ และ ทำ ตัว ให้ เหมาะ สม กับ บท บาท ของ ตัว เอง ไม่ทำให้ประชาชนเดือดร้อนพระราชาจะต้องปกครองบ้านเมือง และต้องดูแลให้ประชาชนมีความสุข ไม่มีความเดือดร้อนแต่อย่างใด

นอกจากนี้พระราชาต้องรู้จักตัวเองและทำตัวให้เหมาะสม กับตำแหน่งหน้าที่ปรากฏใน ดังตัวอย่าง

“ข้า แต่ พระ องค์ ค้
ข้าได้สอนทักษะของการขับรถให้พระองค์ทุกอย่างแล้ว แต่ท่านใช้มากเกินไป เรานักขับรถมีกฎอยู่ข้อหนึ่งคือ ครั้งแรก เราต้องพิจารณาเงื่อนไขทุกประการของม้าก่อนแล้วจึงใช้ให้สอดคล้อง กับ เงื่อนไข เหล่า นั้น เมื่อ ผู้ ก ด้ ว ร ถ ตี ด กับ ม้า ต้องไม่ให้ดึงหรือหย่อนเกินไปเพราะต้องให้ม้ารู้สึกสบายในการวิ่งเร็ว หรือวิ่งไกล เพื่อที่จะขับให้ดี คนขับต้องอดทน ที่นี้ พระองค์หล่นไปอยู่หลังนั้นเป็นเพราะวิตกเกินไปจึงหวดม้าอย่างบ้าคลั่ง เมื่อ ไล่ ต่า ม ข้า พระ องค์ พระองค์ก็หวาดหวั่นว่าจะไล่ไม่ทันจึงรีบเร่งจะไปให้เร็วโดยไม่พินิจพิเคราะห์ ก้า ลัง ข อ ง ม้า พระองค์จึงเครียดและหวั่นวิตกถึงวิธีขับดีอีกใช้ใหม่ ในการแข่งขันทุกอย่าง ต้องมีคนหนึ่งแพ่คนหนึ่งชนะ พระองค์มุ่งแต่เอาชนะแต่ถ่ายเดียว ไม่คำนึงถึงม้าเลย นี่เป็นเหตุให้ไล่ไม่ทัน”

(เหตุที่ไม่ทัน. 2556 : 22)

จากตัวอย่าง จะเห็นได้ว่า ในนิทานจिनกล่าวถึงพระราชินีที่ทำหน้าที่ปกครองดูแลประชาชน มีความยุติธรรม ไม่เอาชนะประชาชน จนทำให้เกิดความเดือดร้อน ดังเช่น การเอาชนะในการขี่ม้า จนไม่คิดถึงว่าม้าจะมีกำลังพอที่จะเอาชนะได้หรือไม่

สรุปว่า นิทานจिनสะท้อนวิถีชีวิตของชนชั้นสูงผ่านตัวละครที่เป็นพระราชินี โดยแสดงให้ว่า พระราชินีมีชีวิตความเป็นอยู่สุขสบาย มีคนรับใช้มากมาย ทำสิ่งต่าง ๆ ได้ตามใจชอบ มีทรัพย์สินสมบัติมาก และจะต้องทำหน้าที่ปกครองประชาชนหรือผู้ที่ต่ำกว่า ให้มีความสุข พระราชินีต้องรู้จักตัวเอง ไม่ใช่อำนาจ และทำตัวให้เหมาะสม ไม่ทำให้ประชาชนเดือดร้อนเป็นนิทานของพระราชินีในการปกครองบ้านเมือง ดูแลให้ประชาชนมีความสุข ไม่มีความเดือดร้อนแต่อย่างใด

2) ชนชั้นกลาง

ข้าราชการ เศรษฐี พ่อค้า มีฐานะร่ำรวย นิทานจिनได้ภาพสะท้อนวิถีชีวิตของชนชั้นกลาง ดังตัวอย่างดังนี้

ในนิทาน *ท่าทางคนขับรถ* สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของชนชั้นกลางดังตัวอย่าง

วันหนึ่งขณะที่ยาน ชื่อ เป็นนายกรัฐมนตรีแห่งซี เขานั่งรถม้า ซึ่งพ่อตีฝ่าวนบ้านของคนขับรถม้า ภรรยาคนขับรถแอบมองอยู่หลังประตู เห็นสามีของเธอกวัดแกว่งแสร้งอย่างภาคภูมิใจ นั่งบนที่นั่งขับประหนึ่งคนสำคัญ อันล้าพองใจในตนเองอย่างยิ่ง

(ท่าทางคนขับรถ. 2556 : 106)

ตัวอย่างทำให้เห็นว่า ในสมัยก่อน ข้าราชการชั้นสูงรวมทั้งเศรษฐีเป็นชนชั้นกลางที่มีชีวิตที่สะดวกสบายและร่ำรวย เมื่อจะเดินทางไปไหน พวกเขาไม่ต้องเดินเท้าอย่างประชาชนทั่วไป สามารถใช้รถม้าและยังจ้างคนขับรถม้าได้ด้วย

ในนิทาน *ไม่เรี่ยไร* ไม่มีวิชา กล่าวถึงข้าราชการเป็นผู้ที่มีอำนาจมากและมีหน้าที่ช่วยพระราชินีปกครองดูแลประชาชน ดังตัวอย่าง

ฮั่วกวงเป็นน้องชายต่างมารดาของฮั่วซี้ปั้งขุนพลชื่อดังของราชวงศ์ซี ฮั่น หรือ ฮั่น เต วัน ต ก ครั้งหนึ่งฮั่วซี้ปั้งหลังจากตีชนเผ่าซงหนุพ่ายไปแล้วก็ได้เดินทางกลับไปเยี่ยมบ้าน และขณะจะกลับสู่เมืองหลวงฉางอานนั้น เขาได้พาฮั่วกวงไปด้วย

จักรพรรดิอันด้อยยังได้ทรงแต่งตั้งฮั่วกวงให้เป็นขุนนางในตำแหน่งหลา
งจงที่ทำหน้าที่เป็นองครักษ์

(ไม่เรียนไม่มีวิชา. 2556 : 93)

จากตัวอย่างนี้ท่านฮั่วกวงได้รับราชการ
เพราะเขาเป็นน้องชายต่างมารดาของฮั่วซู่ซิ่งขุนพลผู้มีชื่อเสียงของราชวงศ์ฮั่นหรือฮั่นตะวันตกแสดง
ว่าชนชั้นกลางมักจะมาจากตระกูลใหญ่ มีฐานะดีมีความรู้สูง
เป็นกลุ่มคนที่มีวิถีชีวิตสุขสบายและเข้าไปรับบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมนอกจากนี้ชนชั้นกลางยังมีโอกาส
ได้คัดเลือกเป็นข้าราชการมากกว่าคนทั่วไป

ในนิทานใครควรถูกต้องว่า
สะท้อนให้เห็นคนยากจนมีความขยันจนสามารถเปลี่ยนไปเป็นเศรษฐีได้เป็นชนชั้นกลาง ดังตัวอย่าง

มีคนร่ำรวยคนหนึ่งในวันซี ชื่อว่า กั๋ว
มีคนยากจนคนหนึ่งในวันลี่ ชื่อ เชียง
เชียงไปซีเพื่อพบกับกั๋วถามถึงทางที่จะร่ำรวยเจริญรุ่งเรือง

บุรุชแห่งซีตอบว่า
“ข้าก็เคยเป็นคนยากจนมากนะตอนนี้ข้าผลิตเพลินอยู่กับชีวิตที่ดีได้
เพราะการหยิบเล็กเก็บน้อย ทุกวันข้าทำงานหนักในการหยิบ
ในการฉวย ปีแรกก็สามารถธำรงตัวอยู่ได้แล้ว
ปีที่สองมีเหลือพอสวมที่เดียว พอปีที่สาม
ยังฉวางทั้งหมดเต็มไปด้วยเมล็ดพืชพันธุ์ธัญญาหาร”

(ใครควรถูกต้องว่า. 2556 : 127)

สะท้อนให้เห็นเศรษฐีเป็นผู้ที่มีชีวิตที่สุตสาบาย
ถ้าคนยากจนอยากเข้าชนชั้นกลางและเป็นเศรษฐี จึงต้องมีความขยันและมีความสามารถ

นิทานที่ว่าความคิดเล่าถึง หลี เป็นลูกเศรษฐี
เนื้อเรื่องนิทานสะท้อนให้เห็นความเป็นอยู่ของชนชั้นกลางได้ชัดเจนดังตัวอย่างต่อไปนี้

หลี เขาเป็นลูกเศรษฐี เศรษฐีนี้มีวิหารใหญ่อยู่บ้านเมืองไพศาล
เป็นเศรษฐีอยู่ มีวิหารใหญ่กว่าเขาทั้งหมดแหละ
หลีเป็นคนรูปสวยรูปงามเป็นลูกคนเดียวของเศรษฐี
มีข้าทาสบริวารใช้สอยมาก ที่นี้เวลาเย็นเวลาบ่าย อยู่บนวิหารนั้น ...

(ทำความคิด. 2556 : 87)

จากตัวอย่างได้สะท้อนให้เห็นหลีเป็นชนชั้นกลาง เป็นลูกของเศรษฐี
มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่สุขสบาย มีบ้านเรือนที่เรียกว่าวิหาร ขนาดใหญ่โต
เป็นวิถีชีวิตของชนชั้นกลางที่ร่ำรวยและมีความสุขสบาย

ในนิทาน *งูในถ้วย* เล่าถึงวิถีชีวิตของยิว กวง เขาเป็นชนชั้นกลาง ที่ชอบดื่มสุรา ดังตัวอย่างนี้

วันหนึ่ง ยิว กวงเชิญเพื่อนมาดื่มในห้องโถงของตน
ขณะเพื่อนดื่มสุราอยู่นั้น เห็นภาพพวงเล็ก ๆ
ตัวหนึ่งเลื้อยอยู่ในถ้วยเหล้าของตน
เขารู้สึกขยะแขยงมาก แต่ก็ดื่มเหล้าหมดถ้วย
ต่อมาเขารู้สึกไม่ค่อยดีนัก ตอนที่กลับถึงบ้าน เขารู้สึกไม่สบาย

(งูในถ้วย. 2556 : 93)

จากตัวอย่างได้สังเกตเห็น สมัยก่อนชนชั้นกลางเป็นคนมีอำนาจและมีชีวิตสบายเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงจำนวนมาก ที่คุยพู่ งูไม้ ได้ ทำ จ ริ ง จั ง คุยยกย่องซึ่งกันและกันแสดงให้เห็นวิถีชีวิตของขุนนางและราชการเป็นสบายและมีความสุขเฉพาะตำแหน่งขุนนางหรือผู้ในรับราชการเท่านั้นที่ถืออำนาจ และสามารถให้คุณให้โทษ

นิทาน *หมาดู่ในร้านสุรา* เล่าถึงวิถีชีวิตของชนชั้นกลางที่เป็นพ่อค้า เขาเปิดร้านขายสุรา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

มีร้านสุราแห่งหนึ่งในห้องซึ่งละเอียดอ่อนและนุ่มนวลเจ้าของมีทั้ง
ฝีมือและเอาใจใส่ลูกค้าเป็นอย่างดี
รงที่ติดไว้หน้าร้านไหวสะบัดประหนึ่งก้ามมือเรียกลูกค้าเข้าร้าน

(หมาดู่ในร้านสุรา. 2556 : 21)

จากตัวอย่างได้สะท้อนให้เห็น พ่อค้าเป็นชนชั้นกลาง เป็นผู้ที่ทำธุรกิจค้าขายสินค้าให้คนทั่วไป มีรายได้ที่ทำให้ชีวิตมีความสุขสบาย เขาจะต้องเอาใจใส่ลูกค้า เพื่อจะได้เงินทองมากมาย ทำให้ชีวิตตนเองมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดี

สรุปได้ว่า วิถีชีวิตของชนชั้นกลางได้แก่ข้าราชการเศรษฐีพ่อค้าซึ่งมีฐานะร่ำรวยและมีชีวิตสะดวกสบายและมีความสุขหรือมีอำนาจที่สามารถให้คุณให้โทษ

3) ชนชั้นต่ำ

คือ ขาวนา คนรับจ้างทำงาน ซึ่งยากจนและไม่มีที่ดินเป็นของตัวเอง นิทานจะบอกชื่อ ฐานะ การดำเนินชีวิตของตัวละครไว้อย่างชัดเจน ปรากฏในนิทานเรื่อง *ไม่มีริมฝีปากฟันจะหนาวจนแข็ง ผู้กล้าสองคน ทำเครื่องหมายไว้ที่เรือ ตรงดาบหล่นน้ำ ไม่เข้าใครออกใคร คิดโง่ ๆ* อำนาจของชาวลือ รู้ตัวเอง ผิดทิศทาง รักษาสัญญา การต่อสู้อะหว่างนกปากซ่อมกับหอยกาบ

ในสมัยโบราณ คนในสังคมจีนมีการแบ่งชนชั้น คนชั้นต่ำมักจะมีฐานะและการดำเนินชีวิตที่ยากลำบากต้องทำงานอย่างเหน็ดเหนื่อย ดังที่ในนิทาน *वादขนมเปี้ยะแก๊ทิว* ได้กล่าวถึง หลูยู่ว์เป็นเด็กยากจนและกลายเป็นเด็กกำพร้า ในภาวะที่เกิดสงครามในยุคสมัยสามกั้วแม้ว่าเขายังเป็นเด็กอายุเพียง 10 ปี แต่ก็ต้องทำงานหาเลี้ยงครอบครัว ดังนี้

สมัยชานกั้ว ที่รัฐเว่ย มีคนคนหนึ่งเรียกชื่อว่า หลูยู่ว์ เขาอายุสิบขวบก็กลายเป็นเด็กกำพร้า พี่ชายสองคนก็ตายไปเสียก่อนในสภาวะสงครามจากจีน

เขามุมนะบากบั้นอย่างเหนื่อยยาก เขาเลี้ยงดูพี่สะใภ้ที่เป็นม่ายและหลานชาย วันเวลาผ่านไปอย่างยากลำบาก

(वादขนมเปี้ยะแก๊ทิว. 2556 : 45)

จากตัวอย่างข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า ในสภาวะศึกสงคราม เป็นเหตุอย่างหนึ่งที่ทำให้ประชาชนมีชีวิตที่ยากลำบากทำให้เด็กกำพร้าและมีแม่หม้ายจำนวนมาก คนกลุ่มนี้เป็นชนชั้นต่ำที่ไม่มีเงิน ไม่มีที่อยู่อาศัยที่ดี ๆ และต้องใช้แรงงานทำงานเพื่อเลี้ยงคนในครอบครัวจึงมีวิถีชีวิตที่ตกอยู่ในความลำบาก

นิทาน *ใครควรถูกต่อว่า* เล่าว่า มีชายคนหนึ่ง ชื่อว่าหวางหลงมีอาชีพเป็นชาวนามีชุดแต่งกายที่ดี ๆ เพียงชุดเดียว เขาจะเอามาสวมใส่เมื่อออกไปนอกบ้านหรือไปในเมือง หรือในโอกาสพิเศษต่าง ๆ ดังตัวอย่าง

เขาหยิบเสื้อผ้าฝ้ายสีน้ำเงิน และกางเกงขายาวสีน้ำเงินผ้าชนิดเดียวกันออกมาเป็นเครื่องแต่งตัวชุดเดียว ซึ่งใช้สวมแต่เฉพาะวันกินเลี้ยง ในปีหนึ่ง ๆ จะได้ใช้ก็ราวสิบวันเท่านั้น.

(ใครควรถูกต่อว่า.2556 : 55)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ชาวจีนที่เป็นชนชั้นต่ำจะเป็นชาวนาเป็นส่วนใหญ่ไม่มีเสื้อผ้าที่สวยงามที่จะแต่งตัวได้ ทุก ๆ วัน เขามีเพียงเสื้อผ้าสะอาดตัดเย็บจากผ้าฝ้ายสีพื้น ๆ ธรรมดา ๆ ไม่มีสีสันทสวยงาม แต่เมื่อจะไปงานเลี้ยงที่เป็นงานที่ต้องพบกับคนอื่น ๆ เป็นโอกาสพิเศษ ก็จะสวมใส่เสื้อผ้าที่ดีที่สุดของตัวเอง

ในนิทาน *ผิดเวลาผิดสถานที่* ได้กล่าวถึงสามีภรรยาดำเนินชีวิตด้วยทำสินค้าไปขาย ดังตัวอย่าง

สามีมักรรยาคู่หนึ่งอาศัยอยู่ในแคว้นหูลู
สามีเป็นช่างที่ทำรองเท้าได้เลิศมารรยาก็เป็นช่างทอไหมที่ชำนาญ
หลังจากได้ข่าวว่าสามีมักรรยาคู่นี้จะย้ายไปอยู่แคว้นเหยจึงมีคนเข้ามา
หนี้ยวรั้งเขาไว้เพราะเป็นห่วงสามีมักรรยาคู่นี้ไปอยู่แคว้นเหยแล้วอยู่ไม่
ได้ สองคนมีทักษะความชำนาญ
แต่คนเหยไม่ต้องการสินค้าที่สองคนทำ ไม่ว่าจะแกจ่าชำนาญแค่ไหน
ก็ไม่สามารถใช้ความชำนาญที่นั่นได้

(มิตเวลาผิตสถานที. 2556 : 41)

จากตัวอย่างข้างต้นสะท้อนให้เห็นคนชั้นต่ำที่มีอาชีพเป็นช่างทำสินค้าขาย
ดำรงชีวิตด้วยฝีมือของตนมีชีวิตที่พอกินพอใช้ แต่สินค้าไม่สามารถขายได้ทุกที่ ต้องให้ถูกที่ถูกลงเวลา
จึงจะขายสินค้าเขาจึงต้อง ทักษะความชำนาญ

นิทาน คำสาบาน ได้กล่าวถึงการแต่งกายของคนจีนสมัยโบราณทั่วไป
ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ครั้งหนึ่งมีเจ้าหน้าที่ผู้ตะกละคนหนึ่ง
แสรังทำเป็นคนไม่กินนอกกินใน ครั้งแรกเข้าทำงานนั้น
เขาสาบานต่อสวรรค์ว่า “ถ้าเข้ารับสินบนด้วยมือซ้าย
ขอให้มือซ้ายข้าถูกตัดขาด ถ้าเข้ารับสินบนด้วยมือขวา
ขอให้มือขวาข้าถูกตัดเช่นกัน”

หลังจากเข้ารับตำแหน่งแล้ว
มีคนเสนอให้เงินเขาร้อยแห่งเป็นสินน้ำใจ เขาต้องการรับอย่างมาก
แต่ละล้าละลึง กล่าวว่า “โอ ข้าแต่ต้องไม่ได้ ข้าได้สาบานไว้ว่า
ถ้ารับเงินด้วยมือไหน มือนั้นต้องถูกตัดทิ้ง”

ลูกมือของเขา รู้ถึงความตั้งใจแท้ของเขา
จึงคิดถึงข้อสรุปบทหนึ่งว่า “รับเงินด้วยแขนเสื้อของท่าน ทำเช่นนี้
ไม่ถูกตัด ถ้าถูกก็เป็นแขนเสื้อ”

เจ้าหน้าที่ผู้ตะกละ คิดว่า
นี่เป็นวิธีการที่ปลอดภัยจึงรับคำเสนอนั้นอย่างแท้จริง

(คำสาบาน. 2556 : 152-153)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็น ลูกมือเขาจึงเสนอให้ใช้แขนเสื้อรับแทน
ซึ่งวิธีนี้ไม่ถูกตัดแขนแน่นอน ซึ่งสะท้อนให้เห็น
การแต่งกายของคนจีนสมัยโบราณทั่วไปเป็นใส่เสื้อที่มีแขนเสื้อยาวและใหญ่ ใ้มาใส่ของได้

นอกจากนี้ ในนิทานชีวิตส่วนใหญ่ได้สะท้อนให้เห็นการทำอาชีพของคนชั้นต่ำ ได้แก่ ทำการเกษตร ทำสินค้าขาย และอื่น ๆ อาชีพเหล่านี้ทำให้คนชั้นต่ำมีชีวิตได้ แต่ก็ไม่สามารถมีวิถีชีวิตที่มีความสุขได้ ในสมัยโบราณคนจีนจึงต้องขยัน

สรุปได้ว่า สังคมจีนที่สะท้อนในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย มีโครงสร้างสังคมที่ประกอบไปด้วยคน 3 กลุ่ม ได้แก่ คนชั้นสูง คนชั้นกลาง และคนชั้นต่ำ แต่ละกลุ่มมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกันคือ คนชั้นสูง ได้แก่พระราชามีวิถีชีวิตสุขสบาย กินดีอยู่ดี มีคนรับใช้ ทำหน้าที่ปกครองดูแลประชาชนให้มีความสุข คนชั้นต่อมา คือ คนชั้นกลาง ได้แก่ ข้าราชการ เศรษฐี พ่อค้า ซึ่งมีฐานะร่ำรวยและมีชีวิตสะดวกสบายและมีความสุข กลุ่มสุดท้ายคือ คนชั้นต่ำ ซึ่งมีฐานะยากจนและไม่มีที่ดินเป็นของตัวเอง ได้แก่ ชาวนา คนที่รับจ้างทำงาน

3.1.2 การประกอบอาชีพ

ชาวจีนในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวชาวนาซึ่งต้องทำงานอย่างหนัก ต้องทำงานหนักในทุกวัน ลักษณะบ้านที่อยู่อาศัยค่อนข้างเล็ก คับแคบ อาหารการกินอยู่ในสภาพที่ไม่ดี ต้องประหยัดค่าใช้จ่าย แต่ไม่ว่าจะยากจนอย่างไรก็ตาม ครอบครัวชาวจีนก็จะนิยมรับประทานอาหารพร้อมกัน

ในนิทาน *ดั่งต้นกล้าข้าวช่วยให้เติบโต* เล่าว่าชาวนาทำงานในทุ่งนาและปลูกข้าวเป็นหลัก ชาวนาจะตั้งใจเอาใจใส่ดูแลข้าวที่ปลูกไว้ทุก ๆ วัน เพราะกว่าที่ต้นกล้าจะออกดอกออกผลก็ต้องใช้เวลานาน ดังตัวอย่าง

*ในสมัยจ้านกั๋วที่รัฐซ่งมีชาวนาคนหนึ่งปลูกพืชพันธุ์แปลงหนึ่งหลั
ง จ าก ที่ ป ลู ก ก ล้ำ ขั าว
เขาหวังว่ามันจะเติบโตโดยเร็วออกดอกออกผลทุกวันเขามาดูที่แปลง
นาแต่ต้นกล้าข้าวเติบโตช้ามากเขาร้อนใจอย่างมากทำอย่างไรจะจึง
จะทำให้ต้นกล้าข้าวเติบโตได้โดยเร็วอากาศดีมากแสงอาทิตย์สดใส
เขาไปที่แปลงนาต้นกล้าข้าวให้สูงขึ้นทีละต้น ๆ*

(ดั่งต้นกล้าข้าวช่วยให้เติบโต. 2556 : 141)

จากตัวอย่างข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าในสังคมจีน ตั้งแต่สมัยโบราณ มีคนส่วนใหญ่ที่ประกอบอาชีพการเกษตร เป็นชาวนาต้องขยันและเอาใจใส่ในการปลูกข้าวอยู่ทุก ๆ วัน เป็นอาชีพที่ต้องลำบาก เพราะการปลูกข้าวต้องเวลานานกว่าจะได้ผลที่ดี การดูแลข้าวที่ปลูกไว้อย่างสม่ำเสมอเพื่อชาวนาจะได้ผลตอบแทนที่เป็นต้นกล้าที่เติบโต และได้ข้าวจำนวนมาก ๆ

นิทาน *พระพุทธรูปพันมือ* เล่าถึงการประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับช่างตัดผม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ช่างตัดผมคนหนึ่งเพิ่งเรียนรู้วิธีการโกนหัว ลงมือโกนลูกค้าจริง ๆ รายแรก เนื่องจากยังไม่เก่ง จึงบาดลูกค้า เกรงว่าลูกค้าจะโกรธเมื่อเห็นเลือด จึงเอานิ้วมือกดแผลไว้อย่างเร็ว ยิ่งโกนไปก็ยิ่งเกิดแผล จนไม่มีนิ้วจะกดเขาถอนหายใจคิดว่า “ไม่คิดมาก่อนเลยว่าการโกนหัวจะยากอย่างนี้ คนที่มีมือน้อยกว่าพระพุทธรูปพันมือไม่ควรเป็นช่างตัดผมเลยนะนี่”

ความจริง ความชำนาญของช่างตัดผม ขึ้นอยู่กับมือสองข้าง ขณะที่คนเข่าซาก็ใช้การไม่ได้ แม้มือพันมือก็ตาม

(พระพุทธรูปพันมือ. 2556 : 178)

จากนิทานเรื่องนี้ สะท้อนให้เห็นการประกอบอาชีพของช่างตัดผม การเป็นช่างตัดผมต้องมีความละเอียดอ่อน รอบคอบ ใจเย็น จากในนิทานเรื่องนี้แสดงให้เห็นถึงตัวละครช่างตัดผมเข่าซำมือใหม่ที่ไม่ชำนาญกับการตัดผมทำให้มีบาดหัวของลูกค้า เขาคิดว่าการตัดผมเป็นเรื่องยาก แต่แท้ที่จริงแล้วเขาเป็นคนเข่าซำ แม้มือพันมือก็ไม่สามารถทำได้

นิทาน *หมาดู่ในร้านสุรา* เล่าถึงวิถีชีวิตของพ่อค้า เขาเปิดร้านขายสุรา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

มีร้านสุราแห่งหนึ่งในห้องซึ่งละเอียดอ่อนและนุ่มนวลเจ้าของทั้งมี
ฝีมือและเอาใจใส่ลูกค้าเป็นอย่างดี
องที่ติดไว้หน้าร้านไหวสะบัดประหนึ่งกวมมือเรียกลูกค้าเข้าร้าน

(หมาดู่ในร้านสุรา. 2556 : 21)

จากตัวอย่างได้สะท้อนให้เห็น พ่อค้าเป็นผู้ที่ทำธุรกิจค้าขายสินค้าให้คนทั่วไป มีรายได้ที่ทำให้ชีวิตมีความสุขสบาย เขาจะต้องเอาใจใส่ลูกค้า เพื่อจะได้เงินทองมากมาย ทำให้ชีวิตตนเองมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีสุขสบาย

นิทาน *ที่ท่าสูงกว่าสินค้า* เล่าถึงการค้าขายเกี่ยวกับขายน้้า สะท้อนเห็นวิถีชีวิตของผู้เลี้ยงน้้า เขาจะต้องเอาใจใส่ลูกค้า เพื่อจะได้เงินทองมากมาย ดังตัวอย่างนี้

คนเลี้ยงน้้าคนหนึ่งจูงน้้าตัวหนึ่งไปขายที่ตลาด
แต่ไม่มีใครแวะถามล้้าค่าตลอดเวลาสามเข้า
ที่เขายืนตรงนั้นรู้สึกหมดทาง เขาไปขอความช่วยเหลือจากโบเลอ

“ค้้าขอ ร้้อง ขอ ง ช้้า ค้ือ
เพียงแต่ท่านเดินทอดน่องอยู่แถวที่ขายน้้ากับน้้า ขณะเดินผ่าน
ขอมองมาที่เรา หลังผ่านอย่างงามทีเดียว”

รุ้งเข้า โบเลอ ปรากฏตัวจริง ๆ เขาเดินไปที่น้้า
หยิตาจ้องมองพักหนึ่ง หลังจากเดินผ่านไปก็หันมามองอีกทีหนึ่ง

ก่อนที่จะเดินต่อไป

ก่อนจะเดินพันลืบก้าว ผุ่งชนเข้าล้อมคู่ม้ากับนายของมัน
ถามคำถามทุกชนิด ในเข้านั้นเอง ค่าของม้าสูงกว่าม้าตัวอื่น ๆ
ถึงลืบท่า

(ที่ท่าส่งกว่าลืนค้ำ. 2556 : 67)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็น ผู้เลี้ยงม้าต้องเอาใจใส่ลูกค้ำและรู้จักจิตใจของลูกค้ำ
คนขายม้าหาวิธีการยืมชื่อเสียงของโบลอนที่สุดคนขายม้าก็สิ้นเปลืองสติปัญญาหน่อยแต่ได้ผลมาก

นิทานเรื่อง ลูกธนูกับคันธนู ได้เล่าถึงมีสองคนที่เป็นพ่อค้ำ คนที่ขายคันธนูและคนที่ขาย
ลูกธนู ต่างก็ชมสินค้าของตัวเองดีมาก มีวัตถุประสงค์เพื่อขายสินค้าออก ดังตัวอย่าง

คนคนหนึ่งไม่เกี่ยวกับคันธนูของตนว่า

“คัน ธ นู ข อ ง ช้ำ ดี มาก ไม่ มี ข อ ง ผู้ ไ ต เ ทีย บ ได้
มันดีจนไม่ต้องใช้ลูกธนู”

อีกคนหนึ่งไม่เกี่ยวกับลูกธนูของตนว่า “ไม่มีลูกธนูของใครดีกว่
องช้ำ มันดีจนไม่ต้องใช้คันธนู”

ขณะเดียวกัน นักธนูเดินผ่านมา เมื่อได้ยินดังนั้น
บอกคนทั้งสองว่า

“แกผิดทั้งสองคน แกไม่อาจยิงลูกธนูได้ ถ้าไม่มีคันธนู
แล้ว ถ้า ไม่มี ลู ก ธ นู อ ะ ไ ร จ ะ ถู ก เป้ า ได้ เล้ า ”

นักธนูของคันธนูกับลูกธนูจากคนทั้งสอง แล้วแสดงวิธียังให้ดู

ทั้งสองคนจึงเรียนรู้ว่า คันธนูใช้การไม่ได้ หากไม่มีลูกธนู
ลูกธนูก็ใช้การไม่ได้ถ้าปราศจากคันธนู

(ลูกธนูกับคันธนู. 2556 : 25)

จากตัวอย่างข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่า คนจีนที่มีอาชีพเป็น ค้าขาย
เพื่อดำรงชีวิตต้องขยันทำค้าขาย พ่อค้าทุกคนเพื่อขายสินค้าออก มักจะแสดงจุดเด่นของสินค้า
บางคนอาจจะชมสินค้าของตัวเองจนเกินความจริง ให้เห็นว่ามีการแข่งขันในการขายสินค้า

ในนิทาน ผิดเวลา ผิดสถานที่ ได้กล่าวถึงสามีภรรยาดำเนินชีวิตของช่างที่ทำรองเท้าไปขาย
ดังตัวอย่าง

ส า มี ภ ร ร ย า คู่ ห นี้ ง อ า คั ย อ ยู่ ใน แ ค ว น ห ลู
ส า มี เป็ น ช่ า ง ที่ ทำ ร อ ง เ ท้ า ได้ เลื ค มา ก
ภรรยาที่เป็นช่างทอไหมที่ชำนาญหลังจากได้ข่าวว่าสามีภรรยาคู่นี้จะย้าย
ย้ายไปอยู่แคว้นเหยจึงมีคนเข้ามาเหนี่ยวรั้งเขาไว้เพราะเป็นห้วงสามีภรรยา

รยาคนี่ไปอยู่แคว้นเหย์แล้วอยู่ไม่ได้ สองคนมีทักษะความชำนาญ
แต่คนเหย์ไม่ต้องการสินค้าที่สองคนทำ ไม่ว่าแกจำชำนาญแค่ไหน
ก็ไม่สามารถใช้ความชำนาญที่นั่นได้

(ผิดเวลา ผิดสถานที่. 2556 : 41)

จากตัวอย่างข้างต้นสะท้อนให้เห็นคนชั้นต่ำที่มีอาชีพเป็นช่างทำสิ่งของขาย
ดำรงชีวิตด้วยฝีมือของตนมีชีวิตที่เพียงพอกินพอใช้ แต่มีช่วงที่ขายสิ่งของแทบไม่สามารถขายได้ทุกที่
ต้องให้ถูกที่ถูกเวลา จึงจะขายสิ่งของได้ และได้แสดงทักษะความชำนาญ

นอกจากนี้ ในนิทานชีวิตส่วนใหญ่ได้สะท้อนให้เห็นการทำอาชีพของคนชั้นต่ำ
ได้แก่ทำการเกษตร ทำเป็นค้าขาย และอื่น ๆ อาชีพเหล่านี้ทำให้คนชั้นต่ำสามารถรอดชีวิตได้
แต่ก็ไม่สามารถมีวิถีชีวิตที่มีความสุขได้ ในสมัยโบราณก็เริ่มมีการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้า
หรือว่าผู้ที่มีฝีมือก็ทำสินค้าไปขายเพื่อแลกเปลี่ยนเงินทองไปใช้

นิทาน หมอเบียน เซ เล่าถึงมีหมอผู้มีชื่อเสียงคนหนึ่งชื่อ เบียน เซ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในแคว้นไค มีหมอผู้มีชื่อเสียงคนหนึ่งชื่อ เบียน เซ
วันหนึ่งเข้าเฝ้าพระเจ้าฮวนแห่งไค

“ข้า ภา พ ร ะ ะ อ ง ค์
ข้ารู้สึกว่พระองค์จะไม่ค่อยสบายนักแต่ไม่ต้องกังวล
ความป่วยอยู่แค่ผิวหนังเท่านั้นเอง รักษาด้วยยา ก็หายได้
อย่างไรก็ตาม หากไม่รักษาแล้วจะยิ่งแย่ไปกันใหญ่”

“สุ ข ภ า พ ข อ ง ข้า ดี ม า ก
ไม่รู้สึกละสบายเลยสักนิด”พระเจ้าฮวนตอบ

ไม่กี่สัปดาห์ผ่านไป เบียน เซ เข้าเฝ้าพระเจ้าฮวนอีกครั้ง
“โรคของพระองค์ตอนนี้ลุกลามถึงบริเวณระหว่างเนื้อกับผิวหนัง
แล้ว ถ้ายังคงไม่ยอมรักษาจะยิ่งแย่ไปใหญ่”

ผ่านไปอีกสัปดาห์ เบียน เซ เข้าเฝ้าพระเจ้าแผ่นดินอีก
“พิษโรคได้เล็ดลอดจากเนื้อเข้าถึงเส้นเลือดแล้ว”
พระเจ้าฮวนหาใส่ใจในคำของหมอไม่

เบียน เซ เข้าเฝ้าพระเจ้าแผ่นดินในอีก สัปดาห์ต่อมา
“ตอนนี้ความป่วยของพระองค์เล็ดลอดไหลเข้าไปถึงท้องและอวัยวะภายใน
แล้ว จะรักษาด้วยยาไม่ไหวแล้ว”

เบียน เซ ไปเฝ้าพระเจ้าแผ่นดินในอีกสัปดาห์กว่าวันต่อมา

เขามองพระราชชา แล้วหันหลังหนีกลับ พระเจ้าแผ่นดินคิดว่า
นี่แปลกมาก จึงให้คนไปถามหมอ “เบียน เซ ทำไม ท่านจึงหนีมา
ไม่ยอมพูดจากับพระเจ้าแผ่นดิน”

เบียน เซ ตอบว่า “เมื่อคนป่วยไข้ หากโรคจะเข้าถึงเส้นเลือด
ท้อ ง ไล้ แล้ ว ก็ ยั ง ส า ม า ร ธิ ร ักษา ได้
ความป่วยไข้ของพระเจ้าแผ่นดินเข้าไปถึงไขกระดูกแล้ว
ฉันจะรักษาอย่างไรไหว”

ภ า ย ใน หั า วัน
พระเจ้าฮวนปวดย้ายไปทั่วทั้งตัวจึงส่งคนไปตามตัวเบียน เซ
มา รักษา แต่ เบียน เซ รู้ว่า จะ ถูก เรียก
ได้หนีไปแคว้นจีนหลายวันก่อนหน้านั้นแล้ว

(หมอบเบียน เซ. 2556 : 18-20)

จากตัวอย่างได้สะท้อนให้เห็น หมอจีน เบียน เซ มองหน้ากับฟังเสียง
และถามพระเจ้าฮวนจึงรู้ที่อยู่ของความป่วยความสามารถได้ และมีวิธีแก้ไขด้วย
มองหน้ากับฟังเสียงผู้ป่วย เป็นความสามารถของหมอจีน หมอเป็นผู้ที่รู้วิธีแก้ไข
เป็นอาชีพที่ทำให้ประชาชนมีร่างกายดี ๆ

นิทานจีน วาดมังกรแต่มันย่นตา เล่าถึงอาชีพที่เกี่ยวกับจิตรกรคนหนึ่งที่ชำนาญวาดภาพมังกร
วาดมังกรเมื่อแต่มันย่นตาแล้วมังกรบินหนีไปได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สมัยราชวงศ์เหลียงในยุคราชวงศ์หนานเป่ย์หรือเหนือใต้
มีจิตรกรคนหนึ่งชำนาญวาดภาพมังกรชื่อจางเซียงเหยา
ฝีมือในการวาดภาพมังกรของเขานั้นถึงขั้นยอดเยี่ยมเลิศล้ำที่สุด
เรื่องมหัศจรรย์ที่สุดก็คือเรื่องเล่าเกี่ยวกับการวาดมังกรแต่มันย่นตาของ
เขา

ค รื่ ง ห นี ง
จางเซียงเหยาวาดภาพมังกรสีขาวสีตัวบนกำแพงวัดอานตงเมืองจิงหลิง
(ภูเขาชิงเหลียงเมืองหนานกิงมณฑลเจียงซูในปัจจุบัน)
เรื่องที่แปลกประหลาดก็คือ มังกรทั้งสี่ตัวนี้ล้วนไม่ได้แต่มันย่นตา
ผู้ คน จั า น วน มา ก ให้ รู้ ลี ก ขั อ ง จิ
ถามเขาว่า “ท่านวาดมังกรเหตุใดไม่แต่มันย่นตา
หรือว่าการแต่มันย่นตาเป็นเรื่องยากมาก”

จางเซิงเหยาตอบอย่างเอาจริงเอางังว่า “การแถม নয়น์ตาให้มังกร นั้น น่า ย ม า ก แต่ เมื่อ แ ต้ ม เ ซ้ า ไป แ ล้ ว มังกรก็จะทะลายนก้าแพงบินหนีไป”

ทุกคนเมื่อได้ฟังคำตอบของเขาต่างไม่เชื่อต่างตั้งอังกาให้เขาแถมตาให้มังกรดูซิว่ามังกรบนก้าแพงจะทะลายนบินหนีไปอย่างที่เขาวาหรือไม่ ดังนั้นเขาจึงได้แต่ถ้อพู่กันเริ่มแถม নয়น์ตาให้มังกร

และแล้วเรื่องมหัศจรรย์ก็เกิดขึ้นขณะที่เขาเพิ่งแถมตาให้กับมังกรตัวที่สองบนก้าแพง ท้องฟ้ามีดครึ้มพลันเกิดฟ้าแลบแปลบปลาบ เสียงฟ้าร้องฟ้าผ่าดังกึกก้องกัมปนาทและแล้วพายุฝนก็สาดเทลงมาอย่างหนักทุกคนตกใจจนอกสันขวัญแขวนได้ยินเสียงครืนก้าแพงแถบนั้นพังทลายลงทันที เมื่อเดินไปดูที่ก้าแพงอีกครั้งมังกรสองตัวบนก้าแพงที่ถูกแถม নয়น์ตา บินหายไปจริง ๆ ส่วนมังกรสีขาวอีกสองตัวที่ยังไม่ได้แถม নয়น์ตานั้นยังคงอยู่บนก้าแพงทุกคนได้เห็นดังนี้ต่างรู้สึกเลื่อมใสศรัทธาจางเซิงเหยา

(वादมังกรแถม নয়น์ตา. 2556 : 86)

จากตัวอย่างนี้ได้ภาพสะท้อนให้เห็นว่า จิตรกรมีฝีมือที่ยอดเยี่ยมเลิศล้ำสามารถสร้างผลงานที่มหัศจรรย์ ดังในตัวอย่างมังกรที่วาดบนก้าแพงวัด หลังจากแถมตาก็บินหนีไป จิตรกรคนนี้ทำให้ผลงานศิลปะมีสีสันและมีชีวิตชีวา นิทานเรื่องนี้ยังชี้แนะให้ผู้อ่านรู้ว่า ใน การ พู ด คุ ย ห รื อ ก า ร เ ซ้ ย น บ ท ค ว า ม ในที่จุดสำคัญเพิ่มประโยคหรือเนื้อหาที่แสดงสาระสำคัญสามารถทำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

นิทาน คนน่าเกลียดไม่สำนึกถึงความน่าเกลียดของตน สะท้อนให้เห็น ศิลปินเป็น นายช่างผู้ทำงานศิลปะ ผู้มีศิลปะในการแสดงออก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ครั่งหนึ่งคนหน้าตาน่าเกลียดคนหนึ่งไม่ได้สำนึกในความน่าเกลียดของตนจ้างศิลปินคนหนึ่งมาวาดภาพเหมือนของตน

เขารู้สึกว่าศิลปินไม่ยุติธรรมต่อเขาเลย อย่างไรก็ตามให้วาดให้อีกที ศิลปินพยายามอยู่สามสี่ครั้ง คนผู้นั้นยังคงไม่พอใจบ่นว่าศิลปินว่า ทำให้ตัวเขาน่าเกลียด

“ข้าได้ทำรูปให้งามกว่าจริงมากเท่าที่สามารถแล้วท่านยังไม่รู้สึก

ขอบใจซ้ำอีก” ศิลปินพูดอย่างโกรธ ๆ “ถ้าข้าवादอย่างที่เป็นจริง
รูปที่ออกมาคือภาพคนตายเท่านั้น”

(คนน่าเกลียดไม่สำนึกถึงความน่าเกลียดของตน. 2556 : 51)

จากตัวอย่าง สะท้อนให้เห็นหน้าที่ของศิลปิน เป็นผู้มีศิลปะในการแสดงออก
แต่ในนิทานลูกค้ำเป็นคนน่าเกลียดไม่สำนึกถึงความน่าเกลียดของตน เวลาแสดงออกความจริง
ต้องรู้นิสัยของลูกค้ำ และใช้จินตนาการด้วย

สรุปได้ว่า นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย สะท้อนให้เห็นว่า คนจีนส่วนใหญ่ทำการเกษตร
เป็น ชาว น า น อ ก จาก นี้ ยัง เป็น ช่ า ง ฝึ มี อ ที่ มี ค ว า ม ช่ า น า ณุ
และทำเป็นสินค้าออกมาขายในท้องถิ่นที่ต้องการใช้สินค้าที่ผลิตขึ้นด้วยความชำนาญ

3.1.3 อาหารการกิน

ชาวจีนนิยมรับประทานอาหารร่วมกัน ไม่ว่าจะ เป็น ครอบครัวแบบไหน
อาหารการกินเป็นอย่างไร ก็จะรับประทานอาหารด้วยกันอย่างมีความสุข และสำหรับครอบครัวชาวจีน
เมื่อจัดงานสำคัญขึ้นก็นิยมดื่มเหล้าด้วย เพราะการดื่มเหล้าทำให้สนุกและมีความสุขมากยิ่งขึ้น

ในนิทาน *งูในถ้วย* เล่าถึงอาหารการกินของ กวง เขาชอบดื่มสุรา ดังตัวอย่างนี้

วัน หน นี้ ง ยิว
กวงเชิญเพื่อนมาดื่มในห้องโถงของตนขณะเพื่อนดื่มสุราอยู่นั้น
เห็นภาพพวงเล็ก ๆ ตัวหนึ่งเลื้อยอยู่ในถ้วยเหล้าของตน
เขารู้สึกขยะแหยงมาก แต่ก็ดื่มเหล้าหมดถ้วย
ต่อมาเขารู้สึกไม่ค่อยดีนัก ตอนที่กลับถึงบ้านเข้าจึงรู้สึกไม่สบาย

(งูในถ้วย. 2556 : 93)

จากตัวอย่างเห็นได้ว่า สมัยก่อนชนชั้นกลางเป็นคนมีอำนาจการแนะนำและมีชีวิตสบาย
แสดงให้เห็นวิถีชีวิตของขุนนางและเครื่องใช้ดื่มสุราของคนจีนเป็นถ้วย

นิ ท า น รื่ อ ง พัก ผ่ อ น ค รื่ ง วั น
กล่าวถึงครอบครัวหลี่ที่นิยมร่วมโต๊ะรับประทานอาหารเมื่อถึงเวลาทานข้าวในชีวิตประจำวัน
และสมาชิกครอบครัวทุกคนก็จะมานั่งร่วมโต๊ะรับประทานอาหารพร้อม ๆ กัน ดังตัวอย่าง

.....ทุกคนในครอบครัวกำลังนั่งล้อมโต๊ะรับประทานอาหารมื้อเย็น

นกันอยู่.....

(พักผ่อนครึ่งวัน. 2556 : 176)

จ า ก ต้ ว อ ย่ า ง แ ส ด ง ให้ เห็น ว่า
ชาวจีนนิยมการนั่งร่วมโต๊ะรับประทานอาหารเมื่อถึงเวลาทานข้าวในชีวิตประจำวัน
โดยที่สมาชิกทุกคนจะมานั่งพร้อมหน้าพร้อมตาเพื่อรับประทานอาหารด้วยกัน
ถ้าหากคนใดยังไม่มาก็จะคอยกันและไปเรียกอีกให้รับมาทานข้าว

นิทานเรื่อง อูรังอุตัง กล่าวถึงครอบครัวตระกูลหวู่ที่มีอาหารการกินหลากหลายอย่างทุกวัน ทุกมื้อ โดยจะมีพ่อครัวคิดรายการอาหารและทำให้เป็นเฉพาะ โดยเฉพาะในงานสำคัญต่าง ๆ ยิ่งจะจัดเต็มมากกว่าปกติหลายเท่า ดังตัวอย่าง

แต่บัดนี้คุณ นายผู้เฒ่า มีความสบายใจเสียแล้ว เพราะแกได้กินอาหารจนอิ่มหน้า จึงเริ่มพูดจากับทุก ๆ คนด้วยเสียงอันดังของแก

ขณะนี้อาหารหวานซึ่งทำด้วยข้าวกับผลไม้แปดอย่างยกเข้ามาแล้ว ซึ่งเป็นสัญญาณว่าการเลี้ยงผ่านพ้นไปแล้วครึ่งหนึ่ง ทุกคนมีความพึงพอใจเมื่อได้เห็นอาหารอันโอชะนี้ จินแลเห็นสามีของหล่อน เมียงยืนอยู่ที่ประตู เพื่อฟังแขกชมเชยฝีมือการปรุงอาหาร.....

(อูรังอุตัง. 2556 : 174)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนนิยมจัดหาอาหารหลากหลายชนิดให้แก่ผู้คนได้รับประทานเมื่อจัดงานสำคัญต่าง ๆ ชาวจีนอยากจะให้แขกที่มาร่วมงานได้รับประทานอาหารที่มีอยู่หลายชนิดอย่างเต็มที่และกินกันอย่างมีความสุข เพราะสำหรับแขกแล้ว อะไร ๆ ก็ต้องให้ดีที่สุด จะผิดพลาดไม่ได้ เมื่อแขกมีความสุข เจ้าภาพก็จะดีใจและมีความสุขตามไปด้วย

นิทานเรื่อง ค้างคาว กล่าวว่า ครอบครัวหวูนิยมร่วมโต๊ะทานข้าวเหมือนกัน โดยที่สมาชิกครอบครัวทุกคนจะมาร่วมนั่งโต๊ะเพื่อรับประทานอาหารด้วยกัน และส่วนใหญ่จะมีที่นั่งประจำตัว เพราะการที่เป็นครอบครัวเดียวกันย่อมต้องกินข้าวด้วยกัน โดยระหว่างเวลากินข้าว สมาชิกในครอบครัวจะได้มีโอกาสพูดคุยกันอย่างสนุกสนาน ดังตัวอย่าง

ถึงเวลากินเลี้ยงในงานวันเกิด หวู่ฟูเหียนนั่งประจำยังที่ซ้ายมือของคุณ นายผู้เฒ่า ซึ่งได้นั่งที่อันมีตำแหน่งสูงสุด เนื่องจากวัยและอาวุโส นายหวูนั่งอยู่ทางขวามือของมารดาของเขา และข้าง ๆ เขามีเห ลี ย ง โ ห ม นั ง อ ยู่ จื่อโหมบุตรชายคนที่สองนั่งทางซ้ายมือของหวู่ฟูเหียน และทางซ้ายมือของจื่อโหมก็คือเฟินโหมบุตรชายคนที่สาม เหียนโหมบุตรชายคนที่สี่ยังเป็นเด็กอายุแค่เจ็ดขวบ แต่เขามาวออยู่ตามห้องของบิดา

และขณะนี้ก็มาขึ้นอยู่ภายในอ้อมแขนของบิดาด้วย
สมาชิกแห่งครอบครัวจึงเข้ามานั่งลงตามตำแหน่งตนทีละคน ๆ
และถัดไปจากพวกลูกชายก็มีลูกสะใภ้ทั้งสอง เมิ่ง (ลูกสะใภ้คนโต)
มีลูกชายอยู่บนตัก มีสาวใช้คนหนึ่งยืนอยู่ใกล้ ๆ คอยพาเด็กไป.....

(คังคาว. 2556 : 183)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนนิยมการนั่งร่วมโต๊ะรับประทานอาหาร โดยที่สมาชิกครอบครัวจะต้องเข้าที่นั่งของตนตามลำดับ และระหว่างรับประทานอาหารด้วยกันสมาชิกครอบครัวจะได้มีโอกาสพูดคุยกัน ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัวดีขึ้น เมื่อมีอะไรไม่สบายใจก็ระบายออกมา พวกญาติ ๆ ก็จะได้ช่วย หรือไม่ก็ช่วยคิดข้อเสนอต่าง ๆ สำหรับการแก้ปัญหา

ในนิทาน *หมาดู* เล่าถึงชาวจีนมีอาหารการกินเป็นข้าว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เขาไป เขาเล่า ถ้ามามายังไงเนี่ย นั่นก็เล่าไปตามเรื่อง
มาตัดฟันหลง มาหลายคืนแล้ว ข้าวปลาไม่ได้กิน ที่นี่เขาก็สงสาร
หุงข้าวให้กิน

(หมาดู. 2556 : 55)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็น แม่ลูกสองคนหุงข้าวเป็นอาหารให้หนุ่มน้อยกิน และอาหารการกินของชาวจีนมีข้าวและกับข้าว

นิทานเรื่อง *ปล่อยนง* กล่าวว่า เมื่อหวางหลงคิดจะส่งลูกชายคนที่สองไปฝึกทำค้าขาย ที่ร้านข้าวของพ่อของคู่มั้น ลูกชายคนโต จึงนัดเจ้าของร้านข้าวมาคุยรายละเอียดการทำงานของลูกชาย และชวนดื่มเหล้ากัน ดังตัวอย่าง

ฉันอยากจะคุยอะไรกับเขาลักหน่อย

แล้วจะได้ดื่มเหล้าด้วยกัน ลักครึ่ง

เพราะต่อไปจะเป็นทองแผ่นเดียวกันแล้ว

(ปล่อยนง. 2556 : 126)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ชาวจีนนิยมดื่มเหล้าเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเมื่อคุยเรื่องการทำงานเสร็จเรียบร้อยแล้วก็จะชวนดื่มเหล้ากันอย่างเต็มที่ เพื่อฉลองการตกลงหรือการเห็นด้วยของทั้งสองฝ่าย และความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองฝ่ายก็จะแนบแน่นมากยิ่งขึ้น

นิทานเรื่อง *ดวงอาทิตย์เหมือนอะไร* กล่าวว่า เมื่อเสื่อหวางเห็นลูกชายสุดรักของตนกลับมาจากต่างประเทศ ก็รู้สึกดีใจเป็นอย่างยิ่ง จึงสั่งให้ลูกน้องนำเหล้ามาดื่มฉลอง ดังตัวอย่าง

.....เมื่อแก่นแค้นใจว่าเป็นหยวนบุตรชายคนเดียวของแก
ก็ตะโกนออกมาว่า “เอาเหล้ามาที!”

(ดวงอาทิตย์เหมือนอะไร. 2556 : 204)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ชาวจีนนิยมดื่มเหล้าในโอกาสที่มีสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่น่าฉลอง และจะดื่มเหล้ากันอย่างเต็มที่ในทุก ๆ ครั้ง โดยเฉพาะยิ่งในงานสำคัญ ๆ ยิ่งจะดื่มกันอย่างใหญ่หลวง ระหว่างการดื่มเหล้าอย่างสนุกสนานนั้น ความสัมพันธ์ของบุคคลต่าง ๆ ก็จะใกล้ชิดมากกว่าเดิม ทำให้คุยกันหรือตกลงในเรื่องต่าง ๆ ง่ายขึ้น

นิทานเรื่อง *คำสาบาน* กล่าวว่า หวางหลุงจะเลี้ยงแขกเนื่องจากว่าเป็นวันแต่งงานของตน จึงให้ ภรรยา ทำอาหารหลายอย่าง เช่น หมู เนื้อ ปลา ฯลฯ เพื่อเลี้ยงแขกที่มาร่วมงานฉลองการแต่งงานของตน ดังตัวอย่าง

“นี่หมู นี่เนื้อ และนี่ปลา วันนี้จะมีคนมากิน 7 คน
แกทำกับข้าวเป็นไหม?”

“ฉันเป็นคนใช้ในครอบครัว ตั้งแต่เข้าไปอยู่ในบ้านแซ่ฮวง.....”

(คำสาบาน. 2556 : 153)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ชาวจีนนิยมจัดหาอาหารหลากหลายชนิดให้กับแขก ต่าง ๆ ที่มาร่วมงานสำคัญของครอบครัวตน โดยจะเลี้ยงดูแขกให้ได้กินกับข้าวที่อร่อยและหลากหลายชนิดนั้นอย่างเต็มที่และมีความสุข สำหรับเจ้าภาพนั้น เมื่อแขกที่มาร่วมงานมีความสุข เจ้าภาพก็จะดีใจและมีความสุขเช่นกัน

นิทาน *กินหมดทั้งเมล็ด* เล่าถึงผลไม้ที่ชาวจีนนิยมกินเป็น ผลแพร์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ผลแพร์ดีดีสำหรับพิน แต่ไม่ดีสำหรับม้าม”

พ่อบุค “ในทางตรงกันข้าม เมล็ดดีสำหรับม้าม แต่ไม่ดีสำหรับพิน”

คนหนึ่งได้ยิน ดังนี้ เขากล่าวว่า

“ข้ามีทางอันน่าอัศจรรย์ที่จะเลี้ยงหลุมพรางทั้งหมดนี้”

“เป็นอย่างไร ขอให้เราได้ฟังบ้าง” หมอบุค

เมื่อกินลูกแพร์ ข้าจะเคี้ยวโดยไม่กลืน

ดังนั้น ก็จะไม่เป็นอันตรายต่อม้าม เมื่อกินเมล็ดแพร์

ข้าจะกลืนมันทั้งหมดโดยไม่เคี้ยว ดังนั้นจึงไม่เป็นอันตรายต่อพิน

(กินหมดทั้งเมล็ด. 2556 : 151)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็น ผลแพร์เป็นผลไม้ที่ชาวจีนนิยมกิน ในนิทาน ชาวจีนนิยมกินผลแพร์เป็นยา “ผลแพร์ดีดีสำหรับพิน แต่ไม่ดีสำหรับม้าม และในทางตรงกันข้าม

เมล็ดดีสำหรับม้า แต่ไม่ดีสำหรับฟัน”

สรุปได้ว่า นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยสะท้อนภาพด้านอาหารการกินของคนจีนให้เห็นอย่างชัดเจน ชาวจีนให้ความสำคัญกับเรื่องอาหารการกิน การกินอาหารที่เหมาะสมและดีเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับสมาชิกครอบครัวทุกคน เพราะไม่ใช่เลี้ยงแค่ร่างกาย แต่ยังเลี้ยงสมองของสมาชิกครอบครัวด้วย อาหารที่ดีจะช่วยให้สมาชิกในครอบครัวเติบโตอย่างรวดเร็วและมีสุขภาพแข็งแรง เมื่อมีงานสำคัญต่างๆ ที่บ้านจะมีพ่อครัวหรือไม่ก็จ้างคนมาทำอาหารที่ดีให้เป็นเฉพาะ เพราะต้องการให้อาหารที่เตรียมไว้สำหรับเลี้ยงแขกได้เหมาะสมกับฐานะของครอบครัว ต้องไม่สิ้นเปลืองมากเกินไป แต่ก็ต้องมีเพียงพอสำหรับแขกทุกคนและรสชาติอร่อย ฯลฯ อาหารการกินของครอบครัวชาวจีนจะต้องดีพอสมควร ต้องให้ทุกคนที่มากินข้าวกันได้รับประทานอาหารที่มีคนเอาใจใส่ในการทำ มีรสชาติที่อร่อย เมื่อกินอาหารอิ่มแล้ว ทุกคนจะมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ครอบครัวชาวจีนยังนิยมดื่มเหล้าในโอกาสต่างๆ เช่น ฉลองการตกลงเรื่องราที่ตี ฉลองในการเจรจาที่สำคัญที่อยู่ห่างกัน ฯลฯ แสดงให้เห็นว่า การที่ครอบครัวชาวจีนดื่มเหล้านั้น ไม่ใช่แค่ดื่มเพื่อเมา แต่ดื่มเพราะมีเรื่องน่าดีใจ น่าฉลองนั่นเอง

3.1.4 ลักษณะครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป นิทานได้สะท้อนภาพครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ที่สนิทสนมแนบแน่นต่อกัน นิทานได้กล่าวถึงครอบครัวที่ประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสัมพันธ์ต่อกันด้วยการแต่งงาน แล้วอยู่ร่วมกับพ่อแม่และญาติพี่น้อง แต่ละคนมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกันดังตัวอย่าง

1) ด้านการสั่งสอนลูกหลาน

นิทานเจิ้งจื่อจะไม่โกหก และตั้งกล้าให้ข้าวจี๊โตะ เล่าถึงครอบครัวประกอบด้วยพ่อลูกและลูกสะใภ้คนในครอบครัวช่วยทำงาน โดยเนื้อเรื่องได้เล่าว่า ผู้ชายทำงานเป็นชวานา และผู้หญิงทำงานบ้าน มีการดูแลและช่วยเหลือกัน ดังนี้

วันหนึ่งภรรยาของเจิ้งจื่อ กำลังจะออกนอกบ้านไปทำงานลูกเธอร้อง ขอดำไปด้วย “อยู่บ้าน” แม่บอกลูก “ข้ากลับแม่จะฆ่าหมูมาให้ลูกกินเป็นอาหารเย็น” เมื่อเธอกลับมาก็พบว่า เจิ้งจื่อกำลังสังหารหมูเป็นอาหารของลูก เธอเร่งรีบไปห้ามเขา “เธอกำลังทำอะไรนะ จะฆ่าหมูจริง ๆ หรือฉันเพียงแต่พูดเล่นกับลูก” “เราจะโกหกลูก ๆ เราได้อย่างไร” เจิ้งจื่อพูด “เขาเรียนรู้ว่าการเคลื่อนไหวของพ่อแม่ทุกอย่าง

ถ้าเธอหลอกลูกด้วยการโกหก เธอก็กำลังสอนลูกให้โกหก
คนไม่ควรสอนลูกอย่างนี้”

(เจิ้งจื่อจะไม่โกหก. 2556 : 145)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ครอบครัวของคนจีนในนิทานประกอบด้วยพ่อแม่และลูก
เมื่อผู้ชายผู้หญิงแต่งงานกัน ก็จะมีสามีที่เป็นสมาชิกที่เพิ่มเข้ามาในครอบครัว
ผู้ชายและผู้หญิงแบ่งกันทำหน้าที่ แต่จะช่วยกันอบรมเลี้ยงดูลูกให้เป็นคนดี
โดยทำตัวเองให้เป็นแบบอย่างที่ดีของลูก ดังเช่น การไม่พูดโกหก

นิทาน กินหมดทั้งเมล็ด เล่าถึงค่านิยมเกี่ยวกับลักษณะครอบครัว
พ่อในนิทานเป็นผู้ใหญ่ มีหน้าที่ดูแลลูกชาย แต่ลูกชายไม่ฟัง ดังตัวอย่างนี้

“ผลแพ้ดิบดีสำหรับฟัน แต่ไม่ดีสำหรับม้าม” พ่อพูด

“ในทางตรงกันข้าม เมล็ดดีสำหรับม้าม แต่ไม่ดีสำหรับฟัน”

ลูกชายได้ยิน ดังนี้ เขากล่าวว่า

“ข้ามีทางอันน่าอัศจรรย์ที่จะเลี้ยงหลุมพรางทั้งหมดนี้”

“เป็นอย่างไร ขอให้เราได้ฟังบ้าง” พ่อพูด

“เมื่อกินลูกแพร์ ข้าจะเคี้ยวโดยไม่กลืน
ดังนั้นก็จะไม่เป็นอันตรายต่อม้าม เมื่อกินเมล็ดแพร์
ข้าจะกลืนมันทั้งหมดโดยไม่เคี้ยว ดังนั้นจึงไม่เป็นอันตรายต่อฟัน”

(กินหมดทั้งเมล็ด. 2556 : 132)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็น พ่อเป็นผู้ใหญ่และมีหน้าที่สั่งสอนลูกชาย
ทำให้เขาได้ความรู้ ในนิทานพ่อบอกลูกชายว่า “ในทางตรงกันข้าม เมล็ดดีสำหรับม้าม
แต่ไม่ดีสำหรับฟัน” แต่ลูกชายไม่เชื่อฟัง สุดท้ายลูกชายท้องเสีย สะท้อนให้เห็นเด็กต้องเชื่อฟัง
จึงได้ผลดี

นิทาน งูสองหัว

เล่าถึงโครงสร้างและความสัมพันธ์ของครอบครัวประกอบด้วยพ่อลูกและลูก ดังนี้

ครั้งหนึ่งเมื่อซุนซู โอว เป็นเด็ก เขาเผชิญกับงูสองหัวที่ถนน

ฆ่ามันแล้วซุนซูในโคลนฝังมัน

เมื่อถึงบ้าน ก็ร้องให้ทันทีที่แม่ถามว่าไปทำอะไรผิดมา

“ลูกได้ยินคนพูดกันว่า ใครก็ตาม
ที่พบงูสองหัวจะไม่มีชีวิตอยู่ต่อไป วันนี้ตอนออกไปข้างนอก
ลูกพบตัวหนึ่ง”

“ตอนนี้งูอยู่ที่ไหน” แม่ถาม

“ลูกกลัวว่าจะมีคนมาพบมันเข้า ก็จะไม่เจอชะตาเช่นลูก
ลูกจึงฆ่าแล้วฝังมันในโคลนแล้ว”

แม่ปลอบเขาว่า “ลูกแม่ทำสิ่งที่ถูกต้องแล้ว
ลูกจะทำสิ่งที่ทุกคนจะรักลูก ลูกไม่ตายหรอกจ้ะ”

(งสองหัว. 2556 : 79)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นลักษณะครอบครัวที่มีสมาชิกครอบครัว
มีรุ่นบิดามารดาและรุ่นลูก เป็นครอบครัวที่มีความร่วมมือกันในกิจกรรมด้านการอบรมเลี้ยงดู
และการปลูกฝังจริยธรรมคุณธรรม ดังในตัวอย่างเมื่อซุนซู โอวยังเป็นเด็ก เจองสองหัวอยู่ที่ถนน
กลัวว่าจะมีคนมาพบเข้าก็จะเจอชะตา เช่น ซุนซู โอว จึงฆ่าแล้วฝังมันในโคลน
แม่ได้รู้เรื่องราวนี้ปลอบลูกว่าสิ่งที่ทำถูกต้องและกระทำสิ่งที่ทุกคนจะรัก แม่มีหน้าที่เลี้ยงดู
และการปลูกฝังจริยธรรมคุณธรรมให้กับลูก

ในนิทาน คิดโง่ ๆ พ่อในเรื่องนี้ พ่อเป็นผู้สอนวินัยของลูก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ก ว ล ค รั ้ง ห นี ึ่ง
มีชายคนหนึ่งเดินอุ้มเด็กอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเตรียมทุ่มเด็กลงน้ำ เด็กกลัว
ร้องทรมทรมสุดเสียง

“แจะโยนเด็กลงน้ำไปทำไม ไม่กลัวมันจมหรือ” คนผ่านไปถาม

“ไม่ต้องห่วงหรอก พ่อเด็กเป็นนกว่ายน้ำขึ้นยอด”

“แ ก ห ม า ย ค ว ม ว่า เ พ ร า ะ พ่ อ ว ่า ย น ้ำ ก ึ่ง
ลูกต้องว่ายน้ำได้โดยไม่ต้องฝึกหัดอย่างนั้นหรือ”

(คิดโง่ ๆ. 2556 : 40)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็น ในครอบครัวชาวจีน พ่อหรือแม่มีหน้าที่สอนเด็ก
และเวลาพ่อแม่สอนเด็กต้องเอาใจใส่และใช้สติปัญญาด้วย

2) ด้านการทำงาน

นิ ท า น ดึ ึ่ง ก ลั ้ว ไ ห้ ชั ้ว โ ต
เล่าถึงครอบครัวประกอบด้วยพ่อลูกและลูกสะใภ้คนในครอบครัวช่วยทำงาน โดยเนื้อเรื่องได้เล่าว่า
ผู้ชายทำงานเป็นชาวนา และผู้หญิงทำงานบ้าน มีการดูแลและช่วยเหลือกัน ดังนี้

เมื่อพ่อกลับบ้านก็เหนื่อยอ่อน บอกกับคนในครอบครัวว่า
“ชั ้ว เ หี อ ย ม าก ท ำ ง าน ม ำ ทึ ึ่ง วึ ้น
แต่ว่ากล้าในนาสูงขึ้นเล็กน้อยแล้วตอนนี้” เมื่อลูกชายได้ยินว่า
ต้นกล้าสูงขึ้นเล็กน้อย จึงรีบออกไปดู ถึงตอนนั้น
ต้นกล้าข้าวเริ่มเหี่ยวเฉาแล้ว

(ดิงกล้าให้ข้าวโต. 2556 : 141)

จากตัวอย่างสะท้อให้เห็นว่าครอบครัวของคนจีนในนิทานประกอบด้วยพ่อแม่และลูก เมื่อผู้ชายผู้หญิงแต่งงานกันก็จะมีสะใภ้ที่เป็นสมาชิกที่เพิ่มเข้ามาในครอบครัวและการเรียนรู้จากงานที่พ่อทำและที่พ่อบอกให้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกข้าว เป็นต้น

นิทาน *ปู่โง่ย้ายภูเขา* ได้เล่าถึงลักษณะครอบครัวโดยผ่านตัวละครที่เป็นปู่โง่เขาจะร่วมกันกับครอบครัว ทำงานย้ายภูเขาสองลูกด้วยกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ไต่ห่างกับหวางวูเป็นภูเขาหิมาสองลูก จากระดับพื้นถึงยอดสูงราว 100,000 ฟุต วงรอบเขาทั้งสองราว 700 ลี (หนึ่งลี้ยาวราว 550 เมตร-ผู้แปล)

มีชายสูงอายุคนหนึ่งเรียกว่า ปู่โง่อาศัยอยู่ทางทิศเหนือของภูเขานั้น เขาอายุเกือบ 90 ปีแล้วทางเข้าบ้านเผชิญหน้ากับภูเขาทั้งสองจะไปไหนมาไหนแต่ละครั้งต้องเดินทางอ้อมภูเขา ทำให้ไม่สะดวกและไม่พอใจเขาสองลูกนั้นอย่างมาก

วันหนึ่งเขาเรียกสมาชิกในครอบครัวทุกคน มารวมกัน กล่าวว่ “ภูเขาทั้งสองนี้ขวางทางเรา ทำให้การเดินทางไม่สะดวก เราจะต้องร่วมกันทำงานย้ายมัน เพื่อเปิดทางตรงไปสู่ยูโจว มีอะไรที่เราทำได้สำเร็จ จะไม่มีปัญหาที่ต้องเดินอ้อมให้เสียเวลาอย่างที่เป็นอยู่”

ทุกคนเห็นด้วย ยกเว้นภรรยาของเขา ผู้สงสัยบางอย่าง จึงพูดขึ้นว่า “พวกแกจะเก่งกล้าสามารถแค่ไหน ดูนี้อะไรก็คนปราบจอมปลวกให้ราบยังไม่ได้เลย ซึ่งเล็กกว่าเขาสองลูกนี้มากนัก นอกจากนี้ ขอให้ถามพวกเจ้าหน่อย พวกแกจะเอาหินและดินที่ขุดได้ไปไว้ที่ไหน”

“ทำไมไม่ขนหินกับดินไปทะเลโบโฮ” พวกเขาตอบ “ไม่ว่าพวกเราจะขุดเท่าไร ไม่ต้องเป็นกังวลเรื่องที่จะไปถมที่ไหน”

วันต่อมา ปู่โง่เป็นผู้นำ พวกครอบครัวทั้งหมดเริ่มย้ายภูเขาเพื่อนบ้านคนหนึ่งเป็นแม่หม้ายผู้มีลูกชายคนหนึ่งอายุเจ็ดหรือแปดขวบก็มาร่วมช่วย แม้ว่าจะทำกันตลอดทั้งปี ขุดดิน กระเทาะหิน ขนหินกับดินไปทะเลโบโฮ ไปกลับมาเกือบปีแทบไม่ถึงบ้าน

(ปู่โง่ย้ายภูเขา. 2556 : 115-117)

จากตัวต่างสะท้อนให้เห็น ลักษณะครอบครัวชาวจีน เป็น พ่อ แม่ ลูกและปู่ ยา ตา ยาย ส่วนใหญ่อยู่ที่เดียวกัน ในนิทานปู่โง่อยากย้ายภูเขา จึงมีครอบครัวมาทำงานและคิดวิธีทำด้วยกันมากที่สุด ผู้สูงอายุ จึงเป็นหัวหน้าของครอบครัวกลุ่ม

3) ด้านการรักลูก

นิทานเรื่อง *ขี้ตามองใหม่* กล่าวว่า ลูกชายต้องการของเล่นของลูกสาว นาง ก็ จะ ให้ ลูก สาว ย ก ให้ น้ อ ง ช า ย ต น โดยพูดกับลูกสาวว่าให้ลูกสาวต้องเรียนรู้เรื่องการเอาใจน้องชายของตน เมื่อน้องชายอยากได้ของเล่นที่ตนรักมากก็ควรยกให้น้องชายเล่นก่อน ดังตัวอย่าง

“แม่อยากจะสอนเจ้าให้รู้จักเอาอกเอาใจ
นับตั้งแต่เอาอกเอาใจน้อง พ่อแม่ ตลอดจนกระทั่งสามี
ถ้าน้องบอกว่าต้องการกระต่ายก็จงให้น้องเถิด.....”

(*ขี้ตามองใหม่. 2556 : 59*)

จากตัวอย่างสะท้อนภาพให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนรักลูกชายมาก เอาอกเอาใจลูกชายอย่างเต็มที่ และยังสั่งสอนลูกสาวให้รู้จักการเอาใจน้องชาย ถ้หากน้องชายต้องการสิ่งใดก็ควรยกให้น้อง อย่าคิดจะไปแย่งของกับน้อง เพราะน้องเป็นคนที่ทั้งครอบครัวรักกัน

นิทานเรื่อง *อาศัยใต้ชายคาคนอื่น* กล่าวถึงครอบครัวหวางหลงเป็นครอบครัวที่รักลูกชาย เมื่อโถลินคลอดลูกออกมาเป็นผู้ชาย ทุกคนในครอบครัวดีใจมาก และคิดว่าจะจัดการฉลองอย่างสนุกสนานที่บ้านตน ดังตัวอย่าง

พ รู่ ง นี้ ฉั น จ ะ เ ช้ า ไ บ ใน เมื่ อ ง
ซื้อน้ำตาลทรายแดงสัก ชั่งหนึ่ง ต้ม น้ำ กั บ แ ก กิ น
และเราจะต้องซื้อไขงาม ๆ มาสักตะกร้าหนึ่ง ย่อมเปลือกลือเสียให้แดง
สำหรับแจกเพื่อนบ้าน เขาจะได้อรู้ว่า เรามีลูกชายแล้ว!”

(*อาศัยใต้ชายคาคนอื่น. 2556 : 44*)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวชาวจีนรักลูกชายเป็นอย่างมาก เมื่อภรรยาคลอดลูกชาย ทุกคนในครอบครัวโดยเฉพาะสามีจะดีใจเป็นอย่างมาก และ จะ จั ด ง า น ฉ ล อ ง ที่ บ้ า น ต น เลี ย ง พ ว ก เพื่ อ น บ้ า น อ ย่ า ง เ ต็ม ที่ ให้ทุกคนได้อรู้ว่าครอบครัวตนมีลูกชายแล้ว

สรุปได้ว่า ครอบครัวจีน มีพ่อแม่ ลูก ลูกสะใภ้ หลาน รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่ พ่อแม่มีหน้าที่เลี้ยงลูกและทำงานหาเงินเลี้ยงครอบครัว เอาใจใส่ดูแลลูกอย่างดี

มีการแบ่งหน้าที่ช่วยกันทำงานระหว่างผู้ชายและผู้หญิง

นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยได้สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของคนจีนกลุ่มชนชั้นสูง ชนชั้นกลางและชนชั้นต่ำ แต่ละกลุ่มมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน คนจีนมีอาชีพทำการเกษตรส่วนใหญ่ ส่วนหนึ่งเป็นช่างฝีมือที่มีความชำนาญ ชาวจีนมีข้าวเป็นอาหารสำคัญในชีวิตประจำวัน และเครื่องใช้ดีมีสุราของคนจีนเป็นถ้วย ผลแพร์เป็นผลไม้ที่ชาวจีนนิยมกินและนิยมกินเป็นยา มีลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวใหญ่

3.2 ค่านิยม

ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คุณพอใจหรือเห็นว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่า แล้วยอมรับไว้เป็นความเชื่อหรือความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ค่านิยมจะอยู่ในตัวบุคคลในรูปของความเชื่อตลอดไป จนกว่าจะพบกับค่านิยมใหม่ ซึ่งตนพอใจกว่าก็จะยอมรับไว้ เมื่อบุคคลประสบกับค่านิยมของสังคมหนึ่ง ๆ สะท้อนถึงความคิดเห็นหรือการประเมินที่สำคัญที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เรื่องต่าง ๆ และคนต่าง ๆ ที่อยู่รอบข้างตัว นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยได้สะท้อนถึงค่านิยมของชาวจีนไว้หลายด้าน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

3.2.1 ค่านิยมเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียร

เมื่อสังคมเป็นชุมชนที่มีผู้คนมีอาชีพต่าง ๆ อยู่ร่วมกัน เพื่อให้ชีวิตอยู่ดีกินดี มีอาชีพการทำการมาหาเงิน จึงต้องทำงานอย่างแข็งขัน โดยอาศัยความขยันเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำงานและการดำรงชีวิต นิทานที่สะท้อนให้เห็นค่านิยมความขยันหมั่นเพียร

นิทาน *ใครควรถูกต่อว่า* สะท้อนถึงค่านิยมความขยันหมั่นเพียร โดยผ่านตัวละครที่เป็นคนที่ยากจนแล้วมาร่ำรวย ชื่อว่า ก้าว และคนยากจน ชื่อว่า เชียง เล่าว่าก้าวทุกวันทำงานหนัก เวลาผ่านไปสามปีจึงร่ำรวย มีชีวิตสุขสบาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

มี คน ร่ำ รวย คน หนึ่ง ใน แคว วัน ซี ชื่อ ว่า ก้าว
มี คน ยาก จน คน หนึ่ง ใน แคว วัน ล้อ ง ชื่อ
เซียงเซียงไปพบกับก้าวถามถึงทางที่จะร่ำรวยเจริญรุ่งเรือง

บุรุษแห่งซีตอบว่า “ข้าก็เคยเป็นคนยากจนมากนะ ตอนนี้อาศัยเพ็ดเพลินอยู่กับชีวิตที่ดีได้เพราะการหยิบเล็กเก็บน้อย ทุกวัน ข้าทำงานหนักในการหยิบ ในการฉวย ปีแรกก็สามารถดำรงตัวอยู่ได้แล้ว ปีที่สองมีเหลือพอสวมที่เดียว พอปีที่สาม ยิ่งฉางทั้งหมดเต็มไปด้วยเมล็ดพืชพันธุ์ธัญญาหาร”

(ใครควรถูกต่อว่า. 2556 : 127)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็น ค่านิยมที่ถ่ายทอดผ่านนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย สะท้อนค่านิยมของคนจีนที่มีความขยัน ทำให้เห็นว่าคนที่ขยันก็จะทำงานประสบความสำเร็จในชีวิต มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดี ไม่ลำบากยากจน ได้รับยกย่องและยอมรับในสังคม

นิทาน *ปู่โง่ย้ายภูเขา* ได้เล่าถึงค่านิยมความขยันหมั่นเพียร โดยผ่านตัวละครที่เป็นปู่โง่ เขาจะร่วมกันกับครอบครัว ทำงานย้ายภูเขาสองลูก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ไต่ห่างกับหวางวูเป็นภูเขามหึมาสองลูก จากระดับพื้นถึงยอด สูงราว 100,000 ฟุต วงรอบเขาทั้งสองราว 700 ลี้ (หนึ่งลี้ยาวราว 550 เมตร-ผู้แปล)

มีชายสูงอายุคนหนึ่งเรียกว่า ปู่โง่อาศัยอยู่ทางทิศเหนือของภูเขานั้น เขาอายุเกือบ 90 ปีแล้วทางเข้าบ้านเผชิญหน้ากับภูเขาทั้งสองจะไปไหนมาไหนแต่ครั้งต้องเดินทางอ้อมภูเขา ทำให้ไม่สะดวกและไม่พอใจเขาสองลูกนั้นอย่างมาก

วันหนึ่งเขาเรียกสมาชิกในครอบครัวทุกคน มารวมกัน กล่าวว่า “ภูเขาทั้งสองนี้ขวางทางเรา ทำให้การเดินทางไม่สะดวก เราจะต้องร่วมกันทำงานย้ายมัน เพื่อเปิดทางตรงไปสู่ยูโจว เมื่ อ เ ร า ทำ สำ เร็จ จะไม่มีปัญหาที่ต้องเดินอ้อมให้เสียเวลาอย่างที่เป็นอยู่”

ทุกคนเห็นด้วย ยกเว้นภรรยาของเขา ผู้สงสัยบางอย่าง จึงพูดขึ้นว่า “พวกแกจะเก่งกล้าสามารถแค่ไหน ดูนี้อย่างไรก็ไม่คนปราบจอมปลวกให้ราบยังไม่ได้เลย ซึ่งเล็กกว่าเขาสองลูกนี้มากนัก นอกจากนี่ ขอให้ย้ายเอาพวกเจ้าหน่อ ย พวกแกจะเอาหินและดินที่ขุดได้ไปไว้ที่ไหน”

“ทำไมไม่ขนหินกับดินไปทะเลโบโฮ” พวกเขาตอบ “ไม่ว่าพวกเราจะขุดเท่าไร ไม่ต้องเป็นกังวลเรื่องที่จะไปถมที่ไหน”

วันต่อมา ปู่โง่เป็นผู้นำ พวกครอบครัวทั้งหมดเริ่มย้ายภูเขา เพื่อนบ้านคนหนึ่งเป็นแม่หม้ายผู้มีลูกชายคนหนึ่งอายุเจ็ดหรือแปดขวบก็มาร่วมช่วย แม้ว่าจะทำกันตลอดทั้งปี ขุดดิน กระจายหิน ขนหินกับดินไปทะเลโบโฮ ไปกับมาเกือบปีแทบไม่ถึงบ้าน

ที่ชายฝั่งริมแม่น้ำเหลืองมีชายผู้หนึ่งซึ่งฉลาดมาก

ผู้คนเรียกขานเขาว่า ปู่ฉลาด เมื่อเห็นปู่โง่กับคนอื่น ๆ ทำงานหนัก ทั้ง ชู ด ตี น ทั้ง ส กั ด หิน คิด ว่า ช่างนำขันเต็มประดาจึงไปหาปู่โง่เพื่อให้คำแนะนำ “แกช่างโง่เสียจริงๆ แก่แก่ใกล้ตายเต็มที แรงทั้งหมดของแกหากมีโชคดีก็แค่ถอนหญ้าสองสามต้นจากภูเขานี้เท่านั้น ไม่พึงต้องพูดถึงการย้ายหินและดินมากแต่อย่างใด”

ปู่โง่ถอนหญ้าใจลึกแล้วตอบว่า “แกคล้ายคนหัวทึบไม่ได้ความเท่าเด็กเจ็ดขวบ บุตรชายหญิงหม้ายคนนั้น ก็ใช้ซ้ำแก่แล้วและไม่อาจอยู่ได้นาน แต่หลังจากฆ่าตาย ยังมีพวกลูกชาย ลูกชายก็มีลูก แล้วพวกหลาน ๆ ก็จะมีลูกต่อไปอีก พวกรุ่นต่อไปจากเหลนข้าก็จะมีลูกต่อไปไม่สิ้นสุด แต่ภูเขาทันสองนี้ไม่ได้เพิ่มทรายสักเม็ดหรือหินสักชิ้นเลย ทำให้พวกเราจะปราบมันไม่ได้”

ปู่ฉลาด ผู้มักคิดเสมอว่าตนเป็นคนเข้าท่า ไม่อาจพูดอะไรโต้ตอบได้เลย

(ปู่โง่ย้ายภูเขา. 2556 : 115-117)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า คนเราย่อมเอาชนะธรรมชาติได้ คน ๆ หนึ่งขอแต่ให้มีความตั้งใจมีความมานะบากบั่นไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคแม้จะยากลำบากแค่ไหนก็สามารถขจัดได้ คนเราไม่ว่าจะทำกรงานใดจะต้องมีจิตใจแบบ ปู่โง่ย้ายภูเขา ภูเขาแม้จะใหญ่โตก็มีสี่ปณิธานของปู่โง่ หินผาแม้จะแข็งแกร่งก็ไม่สู้ความตั้งใจอันเด็ดเดี่ยวแน่วแน่ของปู่โง่

นิทาน เชื่อมจากสากเหล็ก เรื่องที่เกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียร ลี ไป เป็นกวีใหญ่แห่งราชวงศ์ถัง เคยศึกษาหนังสือโบราณ กับประวัติศาสตร์ตอนเป็นเด็ก ดังตัวอย่างนี้

ลี ไป ครั้งหนึ่ง เขาหนีโรงเรียนไปเล่นข้างทางอีก ที่นั่นเขาเห็นหญิงชราคนหนึ่งนั่งอยู่ตรงม้านั่งเตี้ย ๆ กำลังลับสากเหล็กบนหินลับอย่างอดทน ลี ไป งดเดินเข้าไปดูแล้วถามว่า “กำลังทำอะไรนะ ยาย”

“ทำเข็มสักเล่ม”

“ทำ เข็ม หรือ ” ลี ไป เป็นเด็กฉลาดแต่ไม่สามารถเข้าใจเลยว่าคนจะทำเข็มจากแท่งเหล็กได้อย่างไร “ยายทำเข็มจากเหล็กแท่งใหญ่อย่างนั้นได้อย่างไร”

หญิงชราเงยหน้ามองเขา “ลูกเอ๋ย
เจ้าไม่เข้าใจอย่างนี้มากนักหรือ ก็ถูกที่แท่งเหล็กมันใหญ่
แต่ข้าอาจลับมันได้ทุกวัน วันแล้ววันเล่า แล้วมันจะไม่เล็กลง ๆ
จนเป็นเข็มหรือ”

“เธอพูดถูกนี่” ลี ไป คิดในใจ “ถ้าคนเพียงอดทนและมั่นคง
เกาะแน่นอยู่กับภาระงานที่ทำนั้นทุกวัน
ก็สามารถสำเร็จงานทุกสิ่งทุกอย่างได้
ทำไมเราไม่ประยุกต์มันเข้ากับการเรียนเล่า
ถ้าคนศึกษาบทเรียนที่ไม่อาจเข้าใจได้ง่ายวันแล้ววันเล่า
วันหนึ่งเขาจะเข้าใจบทเรียนนั้น”

เขาหมุนตัวกลับหันหลัง เดินไปโรงเรียน
เปิดหนังสือที่เขาไม่อาจเข้าใจนั้นขึ้นอีกครั้งหนึ่ง

(เพิ่มจากสากลเหล็ก. 2556 : 191-192)

จากตัวอย่างสะท้อนได้ว่า ผู้ที่เรียนได้ผลที่ยิ่งใหญ่เหมือน ลี ไป
ต้องมีความขยันและความตั้งใจ เหมือนยายทำเข็มจากสากลเหล็ก วันต่อวัน ท้ายจะได้ผลด้วย

สรุปได้ว่า ค่านิยมที่ถ่ายทอดผ่านที่ถ่ายทอดผ่านนิทานเกี่ยวกับความขยัน
จะสะท้อนให้เห็นว่าคนขยันทำงานจะได้รับยกย่องและยอมรับในสังคม
และการเป็นคนขยันทำมาหากินจะทำให้ประสบความสำเร็จได้ชีวิตไม่ลำบาก
นอกจากนี้ยังให้ข้อคิดอีกว่า ไม่ควรมีเพื่อนเป็นคนขี้เกียจ เพราะเป็นพฤติกรรมที่น่ารังเกียจของสังคม

3.2.2 ค่านิยมเกี่ยวกับการเชื่อฟังผู้ใหญ่

ผู้ใหญ่เป็นผู้ที่มีผ่านเหตุการณ์เรื่องราวต่าง ๆ ถือว่าเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ มีความรู้
มากกว่าเด็ก คำสอนของผู้ใหญ่ จะสามารถช่วยแก้ปัญหา
หรือเป็นคำชี้แนะแนวทางแก่ลูกหลานได้ดังตัวอย่าง

นิทาน *คนโง่ซื้อรองเท้า* ได้สะท้อนให้เห็นผลร้ายของการไม่เชื่อฟังคำสอนของผู้ใหญ่
สะท้อนค่านิยมเกี่ยวกับการฟังผู้ใหญ่โดยผ่านตัวละครที่เป็นคนโง่ ไม่เชื่อฟังคำสอนของผู้ใหญ่
จึงไม่ได้ซื้อรองเท้าตามที่ต้องการ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คนโง่คนหนึ่งต้องไปการเข้าเมืองไปซื้อรองเท้าคู่ใหม่
เมื่อไปถึงร้านรองเท้าในเมือง ไม่พบขนาดเท้าที่วัดไว้ในกระเปาะ

มีผู้ใหญ่บอกเขาว่า “ถ้าซื้อรองเท้าให้ตัวเอง
ทำไมไม่ใช้เท้าตัวเองลองขนาด ทำไมต้องใช้เชือกที่วัดด้วยล่ะ”
แต่เขาเร่งกลับบ้านไปหยิบขนาดเท้า แล้วไปที่ร้านในเมืองอีก

เสียเวลาวิ่งไปวิ่งมา พอถึงเมืองอีกครั้งหนึ่งร้านปิดแล้ว
เสียเวลาไป-กลับเปล่า ๆ เนื่องจากไม่อาจซื้อรองเท้าได้

(คนโง่ซื้อรองเท้า. 2556 : 15)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็น
นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมในเรื่องการเชื่อฟังและการทำคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ จะส่งผลให้ตนเองประสบความสำเร็จตามที่ต้องการ อาจจะมีอุปสรรคจากอันตรายก็ได้ และให้ความสำคัญกับผู้ใหญ่ที่ต้องมีบทบาทและทำหน้าที่ในการชี้แนะแนวทางที่ทำให้เด็ก ๆ มีชีวิตประสบความสำเร็จได้ในที่สุด

นิทาน นกฮูกย้ายถิ่น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมเกี่ยวกับการเชื่อฟังผู้ใหญ่ ในนิทานมี นกฮูก กับ นกเขาเล็ก นกฮูกเจอปัญหาจึงมาถามผู้ใหญ่ นกเขาเล็กวิธีการแก้ปัญหา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นกฮูกย้ายถิ่นหนึ่งบินไปตะวันออกไกลเท่าที่ปีกของมันจะสามารถ
ถาไปได้ ในที่สุด เหนื่อยล้ามากจึงหยุด ณ ป่าแห่งหนึ่งเพื่อพัก
นกเขาเล็กผู้ซึ่งพักเหมือนกันสังเกตเห็นนกฮูกหายใจหอบฮัก

“ดูท่านเร่งรีบเหลือเกิน จะไปไหนล่ะ”

“ฉันกำลังย้ายที่ไปตะวันออก”

“ทำไมหรือ” นกเขาเล็กถามอีก

“คนทางตะวันตกพูดกันว่าเสียงของฉันช่างร้ายจริงจึงรังเกียจฉัน
ฉันไม่อาจอยู่ที่นั่นได้ เลยย้ายหนีมา”

“การย้ายหนีจะแก้ปัญหาได้หรือ ไม่ว่าท่านจะย้ายไม่อยู่ที่ไหน
ก็ช่วยเหตุการณ์ของท่านไม่ได้ทั้งนั้น”

น ก ฮู ก รู้ ลี ก น ก เขา เล็ ก ต่ ว น ตั ด ลี น ใจ ไป
จึงถามอย่างประหลาดใจว่า “ท่านบอกล่วงหน้าได้อย่างไรกัน”

“กระจ่างตั้งกลางวัน ถ้าท่านไม่เปลี่ยนเสียง ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน
คนทางตะวันออกก็เกลียดท่านอยู่นั่นเอง”

(นกฮูกย้ายถิ่น. 2556 : 81)

จากนิทานตรงกับค่านิยมเกี่ยวกับการเชื่อฟังผู้ใหญ่สะท้อนให้เห็นว่า นกเล็กเป็นผู้ใหญ่ แล้วบอกวิธีการแก้ไขปัญหาก็ให้ นกฮูกโดยการหนีไปอยู่ด้านตะวันออกเป็นการแก้ไขปัญหาก็ไม่ถูกต้อง เนื่องจาก นกฮูก ไม่ว่าจะย้ายไปอยู่ด้านใด ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาก็ได้ นอกจากจะแก้ไขปัญหามาจากเสียงของตนเอง ถ้าเปรียบเสมือนกับมนุษย์การหนีไม่ใช้การแก้ไขปัญหาก็แต่การที่สำรวจตนเองและแก้ไขข้อผิดพลาดสิ่งนั้นคือการแก้ไขปัญหอย่างแท้จริง

ในนิทาน คิดโง่ ๆ พ่อในเรื่องนี้ เป็นผู้ที่ไม่มีความรู้และมีความคิดโง่ ๆ ด้วย เป็นผู้ใหญ่ไม่สามารถสอนเด็กได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ก ว ล ค รั ้ง ห นี ้ง
มีชายคนหนึ่งเดินอุ้มเด็กอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเตรียมทุ่มเด็กลงน้ำ เด็กกลัว
ร้องทูลทูลรายสลดเสียง

“แกจะโยนเด็กลงน้ำไปทำไม ไม่กลัวมันจมหรือ” คนผ่านไปถาม

“ไม่ต้องห่วงหรอก พ่อเด็กเป็นนกกว่ายน้ำชั้นยอด”

“แก หมายถึง ความว่า เพราะ พ่อ ว่า ย น้ำ เก่ง
ลูกต้องว่ายน้ำได้โดยไม่ต้องฝึกหัดอย่างนั้นหรือ”

(คิดโง่ ๆ. 2556 : 40)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็น พ่อหรือแม่ไม่ใช่ผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่เป็นผู้ที่มีผ่านเหตุการณ์เรื่องราวต่าง ๆ ผู้ที่มีประสบการณ์ มีความรู้ มากกว่าเด็ก

นิทาน กินหมดทั้งเมล็ด เล่าถึงค่านิยมเกี่ยวกับการเชื่อฟังผู้ใหญ่ พ่อในนิทานเป็นผู้ใหญ่ มีหน้าที่ดูแลลูกชาย แต่ลูกชายไม่ฟัง ดังตัวอย่างนี้

“ผลแพร์ดีสำหรับฟัน แต่ไม่ดีสำหรับม้าม” พ่อพูด

“ในทางตรงกันข้าม เมล็ดดีสำหรับม้าม แต่ไม่ดีสำหรับฟัน”

ลู ก ข า ย ไ ต้ ย น ดั ้ง นี ้ เ ข า ก ล ่า ว ว ่า

“ข้ามีทางอันน่าอัศจรรย์ที่จะเลี้ยงหลุมพรางทั้งหมดนี้”

“เป็นอย่างไร ขอให้เราได้ฟังบ้าง” พ่อพูด

“เมื่อ กิน ลู ก แ พ ร์ ข ้า จ ะ เ คี ย ว โ ต ย ไ ม่ ก ลี น

ตั้งนั้นก็จะเป็นอันตรายต่อม้าม เมื่อกินเมล็ดแพร์

ข้าจะกลืนมันทั้งหมดโดยไม่เคี้ยว ตั้งนั้นจึงไม่เป็นอันตรายต่อฟัน”

(กินหมดทั้งเมล็ด. 2556 : 132)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็น ผู้ใหญ่มีหน้าที่สั่งสอนเด็กหรือผู้ฟัง ทำให้เขาได้ความรู้ เช่นในนิทานพ่อต้องบอกลูกชายว่า “ในทางตรงกันข้าม เมล็ดดีสำหรับม้าม แต่ไม่ดีสำหรับฟัน” แต่ลูกชายไม่เชื่อฟัง สุดท้ายลูกชายท้องเสีย สะท้อนให้เห็นเด็กต้องเชื่อฟัง จึงได้ผลดี

ส ร ุ ป ไ ต้ ว ่า
จากนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมและแนวคิดที่สืบทอดผ่านเนื้อเรื่องนิทานจีน โดยที่ สะ ท่อน ค่านิยม ใน เรื่อง การ เชื่อ ฟัง และ การ ทำ คำ สอน ของ ผู้ ใหญ่ จะ ส่ง ผล ให้ ตน เอง รอด พ้น จาก อัน ต ร า ย ได้ ก็มีบทบาทในการชี้แนะแนวทางที่ทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จได้ในที่สุด

3.2.3 ค่านิยมเกี่ยวกับการใช้สติปัญญา

สติปัญญา คือ ความรู้ ความรู้มาจากข้อมูลข้อเท็จจริงคือมาจากความจริง

ความจริงก็แบ่งเป็นความจริงที่แท้จริง กับ ความจริงที่สมมุติ หรือแบ่งเป็นความรอบรู้กับความรู้นำมาดับทุกข์ก็ได้การมีสติปัญญาจะต้องมีความไหวพริบ เพื่อจะเอาชนะคนอื่น ๆ ได้

นิทาน วาดงูเติมตีน เล่าถึงตัวละครที่มีค่านิยมเกี่ยวกับการใช้สติปัญญาไหวพริบดังตัวอย่าง

ครอบครัวอุครอบครัวหนึ่ง
หลังจากเสร็จพิธีเช่นไหว้บรรพบุรุษแล้ว
ยังเหลือเหล้าพิธีสำหรับความปราโมทย์ของผู้จัด
ปัญหาคือมีคนมากเกิน แต่มีเหล้าเพียงเหยือกเดียว ใครจะควรได้ดื่ม

ตกลงเรื่องราวกันไม่ได้ระยะหนึ่ง จนมีคนหนึ่งให้คำแนะนำว่า
ทุกคนจะวาดรูปงูบนพื้น
คนที่วาดได้ก่อนและเหมือนที่สุดจะได้รับเหล้าเหยือกนั้น
ทุกคนเห็นกับความคิดนี้ว่ายุติธรรม

คนคนหนึ่งช่างเร็วจริง วาดรูปงูของตนเสร็จภายในพริบตา
ดังนั้นสิทธิในการดื่มจึงเป็นของเขา อย่างไรก็ตามเห็นคนอื่น ๆ
กำลังวาดรูปอยู่ แล้วมาวาดรูปของตัวเองเห็นว่ายังขาดหาง
จึงใช้มือซ้ายถือเหยือกเหล้า มือขวาถือกิ่งไม้ไว้แล้วกล่าวว่า
พวกแกนี้ช่างเชื่องช้า นี้ ข้าจะเติมตีนงูของข้าสองสามตีน

ขณะเติมหาง อีกคนหนึ่งวาดงูของตนเสร็จ ก็ฉวยเหยือกเหล้า
“งูไม่มีตีน แกเพิ่มขาให้งูได้อย่างไรกัน
แกละไม่ใช่คนวาดงูเสร็จเป็นคนแรกแล้ว ข้าสิ”
กล่าวดังนี้แล้วก็ดื่มเหล้าเหยือกนั้น

(วาดงูเติมตีน. 2556 : 195)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่านิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยสะท้อนให้เห็นค่านิยมในเรื่องการใช้สติปัญญา ที่สามารถเอาชนะปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ได้ ดังเช่นการวาดเติมตีนงูเป็นการใช้สติปัญญาไหวพริบที่ทำให้ชนะคนอื่น ๆ และได้รับโอกาสดื่มเหล้า

นิทาน คำสาบาน ได้กล่าวถึงค่านิยมเกี่ยวกับการใช้สติปัญญา แต่ตัวละครในนิทานเอาสติปัญญาใช้ที่ฉวยโอกาสของกฎหมาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ครั้งหนึ่งมีเจ้าหน้าที่ผู้ตะกละคนหนึ่ง
แสรังทำเป็นคนไม่กินนอกกินใน ครั้งแรกเข้าทำงานนั้น
เขาสาบานต่อสวรรค์ว่า “ถ้าข้ารับสินบนด้วยมือซ้าย
ขอให้มือซ้ายข้าถูกตัดขาด ถ้าข้ารับสินบนด้วยมือขวา

ขอให้มือขวาข้าถูกตัดเช่นกัน”

หลังจากที่เขาได้รับตำแหน่งแล้ว มีคนเสนอให้เงินเขาร้อยแห่งเป็นสินน้ำใจ เขาต้องการรับอย่างมาก แต่ลาล่าละลึง กล่าวว่า “โอ ข้าแต่จะต้องไม่ได้ ข้าได้สาบานไว้ว่า ถ้ารับเงินด้วยมือไหน มือนั้นต้องถูกตัดทิ้ง”

ลูกมือของเขา รู้ถึงความตั้งใจแท้ของเขา จึงคิดถึงข้อสรุปบทหนึ่งว่า “รับเงินด้วยแขนเลื้อยของท่าน ทำเช่นนี้ ไม่ถูกตัด ถ้าถูกก็เป็นแขนเลื้อย”

เจ้าหน้่าที่ผู้ตะกละคิดว่าเป็นวิธีการที่ปลอดภัยจึงรับคำเสนอนั้นอย่างแท้จริง

(คำสาบาน. 2556 : 152-153)

จากนิทานเรื่องนี้ตรงกับค่านิยมเกี่ยวกับการใช้สติปัญญาสะท้อนว่าการทำงานเกือบทุกที่นั้นย่อมน่ามีกำไรให้สินบนเป็นสินน้ำใจ จากในเนื้อเรื่องเจ้าหน้าที่ผู้ตะกละคนหนึ่งได้สาบานก่อนที่จะเข้าทำงานรับตำแหน่งไว้ว่า ถ้าเขาได้รับสินบนด้วยมือข้างใด ขอให้มือข้างนั้นถูกตัด เมื่อเขาได้เข้าทำงานรับตำแหน่งแล้วมีคนเสนอเงินให้เขาเป็นสินน้ำใจ เขาต้องการรับแต่เขาก็คิดว่าไม่ควรรับเพราะได้สาบานไว้แล้ว

นิทานปัญญาน้อยก็อาจใช้ประโยชน์ได้ ได้เล่าถึงตัวละครที่มีค่านิยมเกี่ยวกับการใช้สติปัญญา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เมื่อกงซุน ลอง อยู่ในแคว้นเจ้า ครั้งหนึ่งบอกกับลูกศิษย์ว่า เขาจะไม่ข้องแวะกับคนที่ไม่มีปัญญาเลยเป็นอันขาด

วันหนึ่ง ชายคนหนึ่งสวมผ้าฝ้ายเนื้อหยาบมาขอเป็นศิษย์ กงซุน ลอง ถามว่าเขามีปัญหาอะไรจะให้บ้าง ชายผู้นั้นตอบว่า “ข้ามีปัญหาที่ไม่อาจพูดได้ว่าเป็นปัญญา แต่ที่เสียงของข้า นั้น ตั้งสนั่น ลั่นมาก ข้าสามารถตะโกนได้ดังยิ่งกว่าคนอื่น ๆ ”

กงซุน ลอง หันหน้าไปทางลูกศิษย์แล้วถามว่า “ใครบ้างที่สามารถตะโกนเสียงดัง”

ผลคือ ไม่มีใครรับ ตั้งนั้น กงซุน ลอง จึงบอกให้ชายคนนั้นอยู่ก่อน พวกศิษย์หัวเราะกันใหญ่ว่า จะใช้ชายคนนั้นทำอะไรได้

หลายวันต่อมา กงซุน ลอง ต้องเดินทางไปเมืองยาน

เข้าเฝ้าพระเจ้าแผ่นดิน ระหว่างทาง มาถึงแม่น้ำกว้างมากสายหนึ่ง
ฝั่งนั้นไม่มีเรือสักลำเดียว แต่ฝั่งโน้นไกลออกไปโน้น
มีเรือเล็กจอดอยู่ริมฝั่ง

กงซุน ลอง บอก ศิษย์ใหม่ของตนให้เรียกเรือ
ศิษย์ส่งเสียงปานฟ้าผ่า เรือที่ฝั่งตรงข้ามมารับพวกเขาข้ามไปได้

(ปัญญาน้อยก็อาจใช้ประโยชน์ได้. 2556 : 73)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่าคนเราต่างก็มีจุดแข็งของตัวเอง
คนที่มีปัญญาสามารถใช้เป็นประโยชน์ในด้านต่าง ๆ แต่ไม่ว่ามีปัญญาเท่าไรก็จะมีปัญหาที่แก้ไขไม่ได้
ในตรงกันข้ามคนบางคนถึงแม้ว่ามีปัญญาน้อยแต่มีจุดแข็งของตัวเองก็สามารถใช้ประโยชน์
ดังในตัวอย่างศิษย์ใหม่ของ กงซุน ลอง ไม่มีปัญญาอะไรมาก แต่สามารถตะโกนได้ดังยิ่งกว่าคนอื่น ๆ
และได้ใช้ประโยชน์ในวันที่เดินทางไปเมืองยาน
ศิษย์ใหม่เรียกเรือที่จอดอยู่ไกลจนมารับพวกเขาข้ามได้

นิทาน ที่ทำสง่ากว่าลินค้ำ ได้สะท้อนให้เห็นคนเลี้ยงม้าใช้สติปัญญาและขายม้าได้ราคาสูง
ดังตัวอย่างนี้

คนเลี้ยงม้าคนหนึ่งจูงม้าตัวหนึ่งไปขายที่ตลาด
แต่ไม่มีใครแวะถามสักคำตลอดเวลาสามเช้า
ที่เขายืนตรงนั้นรู้สึกหมดทาง เขาไปขอความช่วยเหลือจากโบ เลอ

“ ค่ำ ขอ ร้อง ข อง ง ั้ ่า คี ้อ
เพียงแต่ท่านเดินทอดน่องอยู่แถวที่ขายม้ากับม้า ขณะเดินผ่าน
ขอมองมาที่เรา หลังผ่านอย่างงามทีเดียว”

รุ่งเช้า โบ เลอ ปรากฏตัวจริง ๆ เขาเดินไปที่ม้า
หยีตาจ้องมองพักหนึ่ง

หลังจากเดินผ่านไปก็หันมามองอีกทีหนึ่ง ก่อนที่จะเดินต่อไป

ก่อนจะเดินพ้นลิบก้าว ผู้ชชนเข้าล้อมดูม้ากับนายของมัน
ถามคำถามทุกชนิด ในเข้านั้นเอง ค่าของม้าสูงกว่าม้าตัวอื่น ๆ
ถึงสิบเท่า

(ที่ทำสง่ากว่าลินค้ำ. 2556 : 67)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่าคนเราต้องรู้จักปรับความคิดให้เข้ากับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง
ซึ่ง คนที่มีปัญญาจะไม่อยู่นิ่งเฉยเมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้นมักจะหาวิธีมาแก้ปัญหาให้ได้
และมักจะได้ ผล คຸ້ ม ค่ำ ด้ ง ใน ตั ว อ ย่ ่า ง
เมื่อคนเลี้ยงม้าไม่สามารถขายม้าตัวออกได้จึงไปขอให้โบเลอมาเดินทอดน่องอยู่แถวที่ขายม้าและให้มอ

งไปทางคนกำลังขายม้า จากนั้นม้าตัวนี้มีค่าสูงกว่าม้าตัวอื่น ๆ ถึงสิบเท่าเพราะใคร ๆ ก็รู้ว่าโบลอเป็นคนที่สามารถแยกแยะออกม้าพันธุ์ดี คนขายม้าหาวิธีการยืมชื่อเสียงของโบลอ ในที่สุดคนขายม้าก็สิ้นเปลืองสติปัญญาน้อยแต่ได้ผลมาก

สรุปได้ว่า นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย สะท้อนให้เห็นว่า สังคมจีนมีค่านิยมที่ยอมรับนับถือมาใช้ปฏิบัติในด้านความขยันทำงาน การเคารพอาวุโส เชื้อฟุ้งผู้ใหญ่ และการมีสติปัญญาไหวพริบที่จะเอาชนะคนอื่น ๆ

3.3 ประเพณี

ในสมัยโบราณประเทศจีนเป็นประเทศที่มีประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จึงมีประเพณี และพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนามากมาย ประเพณีที่ปรากฏในนิทานได้แก่ประเพณีเกี่ยวกับการทำบุญ ประเพณีการแต่งงาน

3.3.1 ประเพณีเกี่ยวกับทำบุญ

ในสมัยโบราณประชาชนในประเทศจีนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ จึงมีประเพณีที่เกี่ยวกับพุทธศาสนาได้แก่ ประเพณีการทำบุญ และการแต่งงาน ประเพณีที่สำคัญของคนจีนคือการทำบุญ ซึ่งคนจีนจะปฏิบัติเป็นกิจวัตรประจำวัน นิทานที่สะท้อนให้เห็นประเพณีการทำบุญ ดังเนื้อเรื่องต่อไปนี้

นิทานที่ว่าความคิดเล้าถึงหลิ เป็นลูกเศรษฐี เพราะเป็นคนที่นำสิ่งของไปไหว้และถวายแด่พระพุทธรูป เพราะเกิดความเลื่อมใสศรัทธา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

หลิ เขาเป็นลูกเศรษฐี เศรษฐีนี้มีวิหารใหญ่อยู่บ้านเมืองไพศาล
เป็นเศรษฐีอยู่ มีวิหารใหญ่กว่าเขาทั้งหมดแหละ
หลิเป็นคนรูปสวยรูปงามเป็นลูกคนเตี้ยของเศรษฐีนี้
มีข้าทาสบริวารใช้สอยมาก ที่นี่เวลาเย็นเวลาบ่าย อยู่บนวิหารนั้น
มองดูไปแล้ ว
คนที่เข้าไปเฝ้าองค์สัมพุทธเจ้าน่ะเข้าไปถึงก็เอาดอกไม้ธูปเทียน
ไปสักการบูชา ตัวเองก็อยากจะปฏิบัติธรรมซะมั่ง...

(ทำความคิด. 2556 : 87)

จากตัวอย่างได้สะท้อนให้เห็นว่า ในสังคมจีน มีการยอมรับนับถือศาสนาพุทธ มีประเพณีการทำบุญ การไปฟังธรรม และการนำดอกไม้ธูปเทียนไปบูชา เป็นการทำความดีหรือการทำบุญที่ปฏิบัติกันจนเป็นประเพณีของคนจีนที่เกี่ยวกับพุทธศาสนา

3.3.2 ประเพณีการแต่งงาน

ประเพณีแต่งงานที่เล่าไว้ในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยมีพิธีสองขั้นตอนคือ การสู่ขอ ก่อนการแต่งงานฝ่ายชายจะไปสู่ขอกับพ่อแม่ของฝ่ายหญิงแล้วนัดหมายกำหนดจัดพิธีแต่งงานแต่ต้องมี แม่สื่อ เป็น คน สู่ขอ อีก ฝ่าย ถ้าไม่มี แม่สื่อ ช่วย พ่อแม่ จะไม่ให้ แต่งงาน นิทานจีนสะท้อนให้เห็นประเพณีการแต่งงาน การแต่งงานเป็นเรื่องที่น่ายินดีสำหรับครอบครัวชาวจีน เมื่อมีงานแต่งงานที่บ้าน พวกญาติ ๆ ที่ไม่ว่าอยู่ไกลแค่ไหนก็จะกลับมาร่วมในงานสำคัญแบบนี้ และจะอวยพรให้กับคู่บ่าวสาวที่กำลัง มีความสุขในการแต่งงาน ของตน และ ก่อน หรือ ว่า ใน งาน แต่งงาน จะมี พิธีกรรม หลาย ขั้นตอน ซึ่งเป็นความนิยมของชาวจีนที่ปฏิบัติมาเป็นเวลายาวนานจนถึงทุกวันนี้ พิธีกรรมต่าง ๆ ก่อนการแต่งงานมีรายละเอียดต่อไปนี้

นิทาน เหลียงชานป้อ กับ จูอิงไถ เป็นเรื่องราวความรักต้องห้ามระหว่างชายหนุ่มกับหญิงสาวที่เป็นพี่น้องร่วมสาบานกัน โดยไม่รู้ว่ามีมาก่อนว่าพ่อแม่มีความอาฆาตพยาบาทต่อกันมาก่อน ท้ายที่สุดทั้งคู่ตัดสินใจฆ่าตัวตาย วิญญาณกลายเป็นผีเสื้อสองตัวบินจากไปและเล่าถึงประเพณีการแต่งงานเกี่ยวกับสู่ขอและแต่งงาน แต่เหลียงชานป้อไม่มีแม่สื่อมาช่วยสู่ขอและเหลียงชานป้อเป็นคนยากจน พ่อแม่ของจูอิงไถไม่ยอมรับเหลียงชานป้อดังตัวอย่าง

สมัยก่อนมีหญิงสาวที่ฉลาดงดงามนางหนึ่งชื่อว่าจูอิงไถ ในสมัยโบราณไม่อนุญาตให้ผู้หญิงเข้าโรงเรียนเรียนแต่เพื่อให้ได้เรียน หนังสือ จูอิงไถ และสาวใช้จึงปลอมตัวเป็นชาย ขออนุญาตจากพ่อแม่แล้วออกเดินทาง去学习หนังสือที่โรงเรียนในเมือง หัก ง โ จ ว ในห้องเรียนจูอิงไถได้พบกับบัณฑิตหนุ่มชื่อว่าเหลียงชานป้อซึ่งเป็นคนเรียนเก่งและสุภาพอ่อนโยนต่อมาทั้งคู่จึงสาบานเป็นพี่น้องกันทำให้ ทั้งคู่รักและห่วงใยกันเป็นอย่างมาก

3 ปี ต่อมา ทั้งคู่ ได้ สำเร็จ การศึกษา จูอิงไถจึงอำลาอาจารย์และเพื่อนๆเพื่อกลับสู่บ้านเกิด ขณะนั้นลึก ๆ ในใจจูอิงไถได้แอบหลงรักเหลียงชานป้อแล้วแต่เหลียงชานป้อไม่ทราบ ความในใจนี้ แต่ก็รู้สึกเลื่อมใสในตัวจูอิงไถเหมือนกัน ทั้งคู่จำต้องจากกันด้วยความรู้สึกอาลัยอาวรณ์ยิ่ง

ก่อนจากกันจูอิงไถแกล้งทำเป็นแม่สื่อบอกให้เหลียงชานป้อไปสู่ขอน้องสาวตน ต่อมาเหลียงชานป้อได้เดินทางไปบ้านจูอิงไถ ทราบข่าวจากพ่อของนางว่าจะยกนางให้กับลูกชายเศรษฐีชื่อว่าหมาเหวินฉาย เหลียงชานป้อกลับไปบ้านก็เฝ้าแต่คิดถึงจูอิงไถจนไม่สบาย ต่อมาไม่นานก็ได้เสียชีวิตลง

จู่อิงไถไม่สามารถขัดคำสั่งของพ่อได้จึงถูกบังคับให้แต่งงานกับคุณ
 ฉาน ข ว ย ห ม ่า
 ในวันที่ตระกูลหม่ามารับจู่อิงไถนั้นจู่อิงไถได้นั่งเคียงเจ้าสาวผ่านหลุม
 ฝังศพของเหลียงซานป้อ จึงขอลงไปคารวะศพเป็นครั้งสุดท้าย
 ทันใดนั้นท้องฟ้าแปรปรวนเกิดลมพายุพัดกระหน่ำ
 หลุมศพของเหลียงซานป้อได้แยกออก
 จู่อิงไถกระโดดลงไปหลุมด้วยรอยยิ้ม ทันใดนั้นพายุก็สงบลง
 ดอกไม้ก็ผลิบานวิญญูณของเหลียงซานป้อ
 และจู่อิงไถก็ได้กลายเป็นผีเสื้อบินอยู่เคียงคู่กันท่ามกลางมวลดอกไม้
 โอบยิบดินตลอดไป

(เหลียงซานป้อกับจู่อิงไถ. 2556 : 40)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า พ่อแม่ของผู้หญิงเป็นคนตัดสินใจเลือกคู่ครองของลูก
 มีประเพณีการสู่ขอและพิธีแต่งงาน เมื่อตกลงกันแล้วก็กำหนดนัดหมายวันเวลาแต่งงาน
 พ่อแม่ฝ่ายหญิงชอบคนร่ำรวยและไม่อยากรับฝ่ายชายที่ฐานะยากจนไม่ยินยอมให้มาแต่งงานกับลูกสาว
 เรื่องราวของเหลียงซานป้อกับจู่อิงไถ ได้พรรณนาให้เห็นถึงความกล้าหาญ
 ที่จะแสวงหาความรักอันแท้จริงของหนุ่มสาวในสมัยโบราณ
 และได้สะท้อนให้เห็นถึงความหวังในการแสวงหาความรัก ที่อิสระและความอัปยศของการคลุมถุงชน

ในครอบครัวชาวจีน เมื่อมีใครจะแต่งงาน ผู้ใหญ่ในบ้านมีประเพณีให้พวกเขาแก้แค้นหรือคนที่รู้จัก
 และไว้ใจช่วยหาผู้หญิง เพื่อให้ได้คนที่ดีและถูกใจมาเป็นลูกสะใภ้ ดังสรุปได้ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่องกระเป๋าทาย กล่าวไว้ว่า
 หูฟูเหยินอยากให้นานหูนมีเมีย น้อยเนื่องจากว่าตนมีอายุมากแล้ว
 จึงให้แก้แค้นที่ชื่อว่าหลิวหม่าจัดการไปหาผู้หญิงสาวที่เรียบร้อยตามที่ตนต้องการ และ
 หลิวหม่าก็หาผู้หญิงที่ถูกใจหูฟูเหยินจนได้ ดังตัวอย่าง

“แกมีผู้หญิงที่บ้านชองอยู่ไกล ๆ บ้างไหม?” หล่อนถาม

“ฉันมีผู้หญิงอย่างที่คุณนายต้องการแล้ว”

หลิวหม่ากล่าวขึ้นอย่างมีชัย.....

จินเอ๋ยขึ้นว่า “คุณนายคะ หลิวหม่ามา
 ผู้หญิงคนที่ว่ามาอยู่ที่นี้แล้ว”

(กระเป๋าทาย. 2556 : 201)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า
 คนจีนนิยมให้แก้แค้นช่วยหาผู้แต่งงานที่ดีที่สุดให้กับสมาชิกครอบครัวตน

โดยจะบอกเล่าแก่ว่าตนต้องการคนแบบไหน บ้านใกล้หรือไกล ฯลฯ และเล่าแก่ก็จะจัดหาผู้หญิงที่เหมาะสมมาให้ จากนั้นก็จะให้ดูก่อนว่าเป็นคนที่ถูกใจเจ้านายหรือไม่ หากถูกใจ เล่าแก่ก็จะได้รับค่าตอบแทน และครอบครัวชาวจีนนั้นก็จัดงานแต่งงานขึ้นมา

นิทานเรื่อง รักรักษาสัญญา กล่าวว่ามีแม่ฝากให้ภรรยาของญาติตนช่วยไปหาผู้หญิงที่เหมาะสมจะแต่งงานกับลูกชายตนโต และภรรยาของญาติก็ตกลงจะไปช่วยหาหญิงสาวในหมู่บ้านตามที่แม่ต้องการว่าต้องเป็นคนเก่ง คนดี ดังตัวอย่าง

“ดีละ ถ้าอย่างนั้นฉันจะไปเลือกดูหาให้สักคนหนึ่ง
ในหมู่บ้านนี้มีอยู่สองร้อยครัวเรือนกว่า และคงจะมีผู้หญิงสาวสวย ๆ
สมควรจะแต่งงานได้แล้วไม่ใช่น้อย”

(รักษาสัญญา. 2556 : 47)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า ผู้ใหญ่ในครอบครัวชาวจีนนิยมจัดการเรื่องการแต่งงานให้กับลูกตนเป็นอย่างมาก โดยที่จะให้เล่าแก่หรือคนที่ไว้ใจนั้น ช่วยหาผู้หญิงที่เก่งทำงานบ้าน และมีฐานะที่เหมาะสมกับครอบครัวตนมากที่สุดมาแต่งงานกับลูกชายตน ถ้าผู้หญิงที่หามาเป็นคนที่ตนต้องการ ก็จะจัดงานแต่งงานให้ลูกโดยเร็วและอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

นิทานเรื่อง กษัตริย์ผู้ละโมภ กล่าวว่ามีเสื่อหวางอยากจะทำแต่งงานและมีลูกชายมาสืบวงศ์ตระกูล แต่ตนไม่รู้จักคนอื่น ๆ และไม่รู้อะไรเรื่องการหาผู้แต่งงานเลย จึงให้พี่ชายทั้งสองช่วยหาผู้หญิงที่เหมาะสมกับตนมาให้ ซึ่งพี่ชายทั้งสองก็ตกลงจะช่วยหาผู้หญิงที่ดีมาให้ ดังตัวอย่าง

“น้องชายของเราเขาต้องการจะหาภรรยา
เพราะภรรยาของเขาตายเสียแล้ว
คราวนี้เขาบอกมาให้เราช่วยหาให้เขา.....”

(กษัตริย์ผู้ละโมภ. 2556 : 29)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า ในครอบครัวชาวจีนมีประเพณีที่จะให้คนที่คนไว้ใจช่วยหาผู้หญิงที่ดี และเรียบร้อย มีความสามารถจัดการเรื่องราวในบ้าน และทำงานบ้านเก่งมาเป็นคู่ของตน พอได้คนที่เหมาะสมก็จะจัดงานแต่งงานอย่างรวดเร็วและฉลองกันอย่างสนุกสนาน ผู้ที่แต่งงานนั้นก็จะได้เป็นผู้ใหญ่จริง ๆ และร่วมใช้ชีวิตคู่กับภรรยาตน

นิทานเรื่อง ไม่มีเหตุให้เสียใจ กล่าวไว้ ก่อนที่ลูกชายตนโตของแม่จะแต่งงานกับหญิงสาวที่แม่ถูกใจ เพื่อให้แม่ใจ และให้ลูกชายมีความสุขในวันข้างหน้า แม่ได้นำวันเดือนปีเกิดและเวลาคลอดของฝ่ายชายและฝ่ายหญิงไปให้หมอดูดูให้ว่าดวงของสองคนสมพงศ์กันหรือไม่ ดังตัวอย่าง

.....วันเดือนปีเกิดของฝ่ายชายและฝ่ายหญิงและตลอดจนเวลา
คลอด ได้ถูกนำเอามาเปรียบเทียบกับที่โตะหมอดูภายในเมือง
และปรากฏว่าเป็นที่ต้องการทุกประการ.....

(ไม่มีเหตุให้เสียใจ. 2556 : 69)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า ก่อนแต่งงาน ครอบครัวชาวจีนนิยมดูดวงให้กับเจ้าบ่าวเจ้าสาวว่าถูกกันหรือเปล่า ถ้าไม่ถูกกันก็จะพยายามหาวิธีแก้ไขก่อน ผู้ใหญ่จะได้สบายใจและเชื่อมั่นมากยิ่งขึ้นว่าลูก ๆ จะอยู่ด้วยกันอย่างยาวนานและมีความสุขมาก ๆ

สรุปว่า นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยได้สะท้อนภาพประเพณีและวัฒนธรรมของครอบครัวชาวจีนด้านพิธีกรรมก่อนการแต่งงานให้ผู้อ่านได้เห็นว่า ในครอบครัวชาวจีนก่อนจะจัดงานแต่งงานให้ลูก ๆ จะไปให้หมอดูดวงของคู่บ่าวสาวก่อนว่าสมพงศ์กันหรือไม่ เพราะถ้าไม่สมพงศ์กันถึงแต่งงานไปก็ไม่มีความสุข ฉะนั้นการให้หมอดูดวงของคู่บ่าวสาวก่อนแต่งงานจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมากให้ผู้อ่านได้เข้าใจมากยิ่งขึ้นถึงพิธีกรรมต่าง ๆ ก่อนแต่งงานของครอบครัวชาวจีน

3.4 ความเชื่อ

คนจีนเป็นกลุ่มคนที่มีความเชื่อหลากหลายอย่างตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน คนจีนพากันเชื่อว่า ต้องเลือกวันดีสำหรับงานต่าง ๆ เชื่อว่าคนเรามีชาติหน้า เชื่อเรื่องวิญญาณร้ายกาจ เชื่อเรื่องการเรียกขวัญ ผู้ป่วย เชื่อเรื่องบาป และนับถือศาสนาพุทธ ฯลฯ ดังที่พบในนิทานที่แปลเป็นภาษาไทย มีรายละเอียดต่อไปนี้

3.4.1 ความเชื่อเรื่องการทำบุญ

คนจีนส่วนมากนับถือพุทธศาสนา จึงมีความเชื่อว่าการทำบุญจะได้รับการตอบแทนที่ดี จึงมีการทำบุญในลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น การทำบุญที่วัด การทำบุญโดยการช่วยเหลือผู้ที่ลำบาก นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยได้สะท้อนให้เห็นความเชื่อเกี่ยวกับการทำบุญดังนี้

นิทานเงินสำคัญกว่าชีวิต สะท้อนให้เห็นความเชื่อเรื่องการทำบุญด้วยการสละสมบัติของตน

เชื่อว่า เป็นการทำบุญใหญ่ ดังที่ได้เล่าว่า คนที่ไม่เคยทำบุญ เมื่อเจ็บป่วยจึงรักษาไม่ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เศรษฐีคนหนึ่ง
เป็นคนที่ร่ำรวยแก้วแหวนเงินทองแต่ที่ไม่เคยทำบุญทำทาน
แม้แต่จะสร้างถาวรวัตถุในพระอาราม ก็ไม่เคยรับ
ที่นี้ต่อมานี้เกิดป่วยไข้ล้มเจ็บขึ้น หมอจะรักษาเท่าไร ๆ
ก็ไม่มีทางที่จะดีขึ้นเลยครับ ผลที่สุดก็สิ้นใจตาย

(เงินสำคัญกว่าชีวิต. 2556 : 99)

จากตัวอย่างข้างแสดังให้ เห็น ว่า นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยสะท้อนให้เห็นความเชื่อในเรื่องการทำบุญว่า การทำบุญ สร้างวัด จะได้ผลที่ดี ประสบความสำเร็จ ความที่ต้องการ และยังเชื่อว่าจะได้ผลดีถึงชาติหน้าและหากไม่ทำบุญถ้าเจ็บป่วย ก็รักษาไม่ได้ และยังทำให้เสียชีวิตอีกด้วย

นิทาน ปลาหลีในร่อนน้ำแห้ง เล่าถึง จวงจื่อเป็นผู้ที่มีน้ำใจและชอบช่วยคนอื่น ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ข้าเห็นปลาหลี (หลีฮื่อ-ปลาคาร์พ...ผู้แปล)
ตัวหนึ่งนอนอยู่ในร่อนน้ำแห้งตอนที่เดินออกข้างนอก
เมื่อวานนี้ ” “ท่านผู้อาวุโส ฉันมาจากทะเลตะวันออก
แต่วานนี้ โชคไม่ดี หล่นมาในร่อนน้ำแห้งนี้
ตอนนี้แห้งผากเกือบตายแล้วโปรดช่วยราดน้ำให้ฉันสักถังหนึ่งเถิด”
ข้าพยกหน้าเห็นใจตอบว่า “ช่วยได้แน่...”

(ปลาหลีในร่อนน้ำแห้ง. 2556 : 134-135)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ถ้าพบกับคนที่มีปัญหา ต้องไปช่วยเหลือ ซึ่งถือว่าเป็นการทำบุญอีกแบบหนึ่ง ในนิทานจวงจื่อเล่าเรื่องปลาหลีในร่อนน้ำแห้ง ขอความช่วยเหลือ เขาจึงไปราดน้ำให้ปลาหลี เป็นวิธีการทำบุญที่ทำให้ผู้อ่านจะได้รู้วิธีการทำบุญ ที่สามารถทำได้กับคน และสัตว์ ไม่เลือกเวลาและสถานที่

นิทานเรื่อง จิวฟาง เกาเสาะหาม้า กล่าวว่า เมื่อคุณนายผู้เฒ่าสิ้นใจลง ทุกคนเสียใจร้องไห้แทบใจจะขาด และจัดการทุกสิ่งทุกอย่างให้ผู้เสียชีวิตเป็นอย่างดี และเชิญหมอดูมาดูวันมงคลสำหรับฝังศพคุณนายผู้เฒ่า ตัวอย่าง

ศพคุณนายผู้เฒ่ายังมีฝังทันที เมื่อเรียกพวกหมอดูมาปรึกษา
เขาได้แนะนำว่าวันหนึ่งในกลางฤดูชิวเทียนเป็นวันแรกที่นับว่าเป็นวัน
มงคล.....

(จิวฟาง เกาเสาะหาม้า. 2556 : 130)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า คนจีนให้ความสำคัญกับการเลือกวันเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะผู้เฒ่าในครอบครัวตนเสียชีวิตไปตามประเพณีฝังศพ ชาวจีนจะเชิญหมอดูมาเลือกวันที่ดีที่สุดที่เรียกว่า ฤกษ์ยามดีเป็นมงคล เพื่อฝังศพผู้เฒ่า เพื่อให้ผู้เฒ่าไปจากโลกอย่างสุขสบายใจในวันที่ดีที่สุดนั้น และยังเชื่อว่า วันมงคลนั้นจะทำให้ผู้ตายได้ขึ้นไปอยู่บนสวรรค์และไปใช้ชีวิตใหม่ที่นั่น และยังส่งความเป็นมงคลให้ลูกหลานเจริญรุ่งเรืองด้วย

นิทานเรื่อง ไม้ เมียน้อย กล่าวถึงการที่หิวฟูเหยินเลือกเมียน้อยให้แก่ นายหวู เพื่อมี คน มา ช่วย ดู แล นายหวู แบ่งเบาภาระของตนซึ่งอายุมากแล้ว แต่จริง ๆ แล้วการจัดหาซื้อสาวน้อยมาเป็นภรรยาของสามีตนไม่ใช่การทำบุญแต่การทำบาปเป็นอย่างมาก ถือเป็น การ เหยียดหยามสามีของตน และดูหมิ่นดูแคลนผู้หญิงที่อ่อนอาวุโสกว่าตน ดังตัวอย่าง

“บาปเหล่านี้แหละที่ทำให้บ้านเกิดความวุ่นวาย
โดยไม่ทราบว่าเป็นเพราะเหตุใด ลูกชายจึงพากันก่อกวนก่อกบฏ
และพวกลูกสะใภ้ก็ไม่มีความสุข.....”

(ไม้. 2556 : 161)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า คนจีนเชื่อเรื่องการทำบุญไม่ทำบาป โดยที่เชื่อกันว่าการให้คนอื่นไปจัดหาซื้อสาวน้อยที่น่าสงสารมาเป็นภรรยาของสามีตน และมาช่วยแบ่งเบาภาระของตนเป็นการทำบาปมาก ซึ่งจะทำให้ทั้งครอบครัววุ่นวายและไม่มีความสุข ฉะนั้น ในการดำเนินชีวิตของตนนั้น คนจีนจึงพยายามไม่ทำบาปหรือพยายามแก้บาปที่ตนทำลงไปนั้น เพื่อให้ครอบครัว ได้มีความสุขเช่นเคย

สรุปว่า นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย สะท้อนภาพวัฒนธรรมด้านความเชื่อเกี่ยวกับทำบุญตามหลักของศาสนาพุทธ ทำให้ผู้อ่านได้เห็นว่ในครอบครัวชาวจีนมีสมาชิกส่วนหนึ่งมีความเชื่อในเรื่องการทำบุญมาก โดยที่เชื่อกันมานานแล้ว และนับว่าเป็นคุณธรรมที่ดั่งามที่สืบทอดมาเป็นเวลายาวนานของครอบครัวชาวจีน

3.4.2 ความเชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์

นิทานจีนได้สะท้อนความเชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เมื่อเกิดความเดือดร้อนจะไปไหว้และขอพระให้ช่วยเหลือ ดังตัวอย่าง

นิทานเรื่อง ฝ่าต้นหลิว กล่าวว่า หลิงชราในครอบครัวหลิวเป็นคนนับถือศาสนาอย่างเคร่งครัด เมื่อมีอะไรก็จะไปขอความช่วยเหลือจากพระรวมทั้งไปขอพรจากพระให้ปกป้องลูกชายสุดที่รักของตนให้กลับมาด้วยความปลอดภัย ดังตัวอย่าง

“ฉันไปอธิษฐานขอให้มิดมดีเพื่อให้ลูกจะได้มาถึงโดยสะดวก

เสียววันละสองเหรียญเป็นค่าเครื่องเงินทานและถวายใบชาแก่พระ.....”

“ถ้าฉันไม่ไป สวดมนต์ อ้อ นวอน ที่ วัด
และถ้าเจ้าแม่กวนอิมไม่ทรงกรุณาประทานชีวิตหลานของฉันและจะมี
อะไรอีกเล่า.....”

(เฝ้าต้นหลิว. 2556 : 179)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า คนจีนมีความเชื่อในเรื่องความศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนา มาก
นอกจากจะ ไป ทำ บุญ ไหว้ พระ ที่ วัด
แล้วยังกราบไหว้ขอพรจากพระที่เชื่อว่าสามารถช่วยให้ปกป้องลูกชายซึ่งกำลังเดินทางทางเรือกลับมา
บ้านได้อย่างปลอดภัย และลูกชายสุดรักของหญิงชราที่กลับมาถึงบ้านอย่างปลอดภัย

นิทานเรื่อง *ญาติสนิทมิตรสหาย* กล่าวถึงตระกูลหวู่ว่านับถือศาสนาพุทธเป็นอย่างมาก
โดยจะตั้งพระองค์หนึ่งที่ศาลประจำของตระกูลตั้งแต่รุ่นก่อน ๆ ที่แล้วจนมาถึงปัจจุบัน เพราะเชื่อว่า
พระองค์มีอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่จะช่วยดูแลบ้านและสมาชิกทุกคนในครอบครัวให้ปลอดภัย ดังตัวอย่าง

.....นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมากก็ต้องแต่งพระองค์หนึ่งสำหรับไว้ดูแล

ศาล ไม่ยอมให้ใครที่มีอายุต่ำกว่าห้าสิบมาทำงานนี้

(ญาติสนิทมิตรสหาย. 2556 : 194)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า คนจีนมีความเชื่อในเรื่องความศักดิ์สิทธิ์ในทางศาสนา มาก
เชื่อว่ามีอำนาจมากจึงตั้งพระพุทธรูปไว้ที่ศาลประจำของตระกูลเพื่อกราบไหว้บูชา
และอธิษฐานขอพรให้กับทั้งครอบครัว
เพราะเชื่อว่าพระพุทธรูปที่ตั้งขึ้นไว้นั้นจะช่วยดูแลบ้านและสมาชิกทุกคนในครอบครัวให้ปลอดภัยและ
สมหวังกับเรื่องที่ตนขอกับพระองค์

สรุปว่า นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย
สะท้อนภาพวัฒนธรรมด้านความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์
เป็นความเชื่อทำไสยศาสตร์ที่ผสมผสานกับความเชื่อทางศาสนา
ทำให้ผู้อ่านเข้าใจวัฒนธรรมของคนจีนมากยิ่งขึ้น

3.4.3 ความเชื่อเรื่องฤกษ์ยาม

คนจีนมีความเชื่อว่าการเริ่มต้นที่ดี จะทำให้ประสบความสำเร็จได้ดี เมื่อจะทำงาน
หรือทำประเพณีสำคัญ จึงหาวันเวลาที่ดี เพื่อเป็นการเริ่มต้นที่ดี เรียกว่า การหาฤกษ์ยาม
โดยจะไปถามวันที่ดีจากหมอดูหรือ ผู้สูงอายุ ซึ่งมีความรู้ในการหาฤกษ์ยาม ช่วยเลือกวันที่ดีที่สุด
จะได้เป็นมงคลความดีในศาสนาพุทธ คือการระลึกถึงความรู้ที่สามารถนำมาดับต้นเหตุของความทุกข์
ในนิทาน *จีวฟาง เกาเสาะหาม้า* เล่าถึงความเชื่อเรื่องฤกษ์ยาม ดังตัวอย่าง

นิทานเรื่อง *จีวฟาง เกาเสาะหาม้า* กล่าวว่า เมื่อคุณนายผู้เฒ่าสิ้นใจลง

ทุกคนเสียใจร้องไห้แทบใจจะขาด และจัดการทุกสิ่งทุกอย่างให้ผู้เสียชีวิตเป็นอย่างดี และเชิญหมอดูมาดูวันมงคลสำหรับฝังศพคุณนายผู้เฒ่า ตัวตัวอย่าง

ศพคุณนายผู้เฒ่ายังมีได้ฝังทันที เมื่อเรียกพวกหมอดูมาปรึกษา
เขาได้แนะนำว่าวันหนึ่งในกลางฤดูชิวเทียนเป็นวันแรกที่น่าจะเป็นวัน
มงคล.....

(จีฟาง เกาเสาะหามา. 2556 : 130)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า คนจีนให้ความสำคัญกับการเลือกวันเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะผู้เฒ่าในครอบครัวตนเสียชีวิตไปตามประเพณีฝังศพ ชาวจีนจะเชิญหมอดูมาเลือกวันที่ดีที่สุดที่เรียกว่า ฤกษ์ยามดีเป็นมงคล เพื่อฝังศพผู้เฒ่า เพื่อให้ผู้เฒ่าไปจากโลกอย่างสุขสบายใจในวันที่ดีที่สุดนั้น และยังเชื่อว่า วันมงคลนั้นจะทำให้ผู้ตายได้ขึ้นไปอยู่บนสวรรค์และไปใช้ชีวิตใหม่ที่นั่น และยังส่งความเป็นมงคลให้ลูกหลานเจริญรุ่งเรืองด้วย

สรุปได้ว่า นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย ได้แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมของคนจีนที่ผ่านเรื่องราวในนิทาน ทำให้เข้าใจว่า ในสังคมจีนมีความเชื่อเรื่องการทำบุญ การทำความดีที่เนื่องมาจากคนจีนเคารพนับถือศาสนาพุทธมาตั้งแต่สมัยโบราณแล้วนำมาสะท้อนเป็นเรื่องราวไว้ในนิทานจีน

พระเป็นสิ่งที่ศักดิ์สิทธิ์มาก และการมีความเชื่อทำให้สมาชิกครอบครัวชาวจีนอยู่ร่วมกันอย่างสุขสบายทั้งร่างกายและจิตใจ มีความเชื่อมั่นในการดำเนินชีวิต และครอบครัวก็มั่นคงมากยิ่งขึ้น

ดังนั้นสรุปได้ว่า นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยมีเรื่องราวที่เล่าถึงเหตุการณ์และตัวละครที่สะท้อนให้เห็นภาพสังคมจีนในด้านชีวิตความเป็นอยู่ ค่านิยม ประเพณี และความเชื่อ ซึ่งสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของคนจีนกลุ่มชนชั้นสูง ชนชั้นกลาง และชนชั้นต่ำ แต่ละกลุ่มมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกันคนจีนมีอาชีพทำการเกษตรส่วนใหญ่ส่วนหนึ่งเป็นช่างฝีมือที่มีความชำนาญ ชาวจีนมีข้าวเป็นอาหารสำคัญในชีวิตประจำวัน และเครื่องใช้ดีมีสุราของคนจีนเป็นถั่วฝัก ผลแพร์ เป็นผลไม้ที่ชาวจีนนิยมกิน และนิยมกินเป็นยา มีลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวใหญ่มีค่านิยมที่ยอมรับนับถือมาใช้ปฏิบัติในด้านความขยันทำงาน การเคารพอาวุโสเชื่อฟังผู้ใหญ่ และการมีสติปัญญาไหวพริบที่จะเอาชนะคนอื่น ๆ มีประเพณีที่เป็นวัฒนธรรมเกี่ยวกับการนับถือศาสนาพุทธมีประเพณีการทำบุญและประเพณีแต่งงานนอกจากนี้ต้นสังคมจีนยังมีความเชื่อเรื่องการทำบุญและการทำความดีอีกด้วย

บทที่ 4

การวิเคราะห์คุณค่าของนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย

นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยมีเนื้อเรื่องเหตุการณ์และตัวละครที่ทำให้ความสนุกสนานและความรู้ที่ลึกที่เสมอกับเป็นเรื่องจริงโดยการแทรกความคิดของผู้เล่าในเนื้อเรื่อง ผู้ฟัง และผู้อ่านจะเกิดความสนุกสนาน ได้แนวคิด และเกิดจินตนาการ โดยเฉพาะการเล่าเรื่องที่จบด้วยผลการให้ข้อคิด นอกจากนี้ นิทานที่แปลเป็นภาษาจีนสะท้อนภาพสังคมและวัฒนธรรมที่ทำได้เรียนรู้สังคมจีนและประเทศจีนในสมัยก่อนหลาย ๆ ด้าน จึงนับได้ว่านิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย มีคุณค่าสำคัญ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ความรู้เกี่ยวกับคนจีน การปกครอง และวัฒนธรรมจีน

4.1.1 ลักษณะคนจีน

- 1) คนจีนมีความขยัน
- 2) คนจีนมีฝีมือ
- 3) คนจีนมีความรับผิดชอบ
- 4) คนจีนมีความกตัญญู

4.1.2 ลักษณะการปกครอง

4.1.3 ลักษณะวัฒนธรรมจีน

- 1) วัฒนธรรมรักลูกชาย
- 2) วัฒนธรรมจีนเกี่ยวกับมังกร
- 3) ความสัมพันธ์ในครอบครัว

4.2 คุณค่าด้านการสอนคุณธรรม

4.2.1 การเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่

4.2.2 การทำความดี

มีผลการวิจัยดังมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ความรู้เกี่ยวกับคนจีน การปกครอง และวัฒนธรรมจีน

นิทานจีนให้ความรู้เกี่ยวกับคนจีน การปกครอง และวัฒนธรรมจีน ดังนี้

4.1.1 ลักษณะคนจีน

นิทานจีนให้ความรู้แก่ผู้อ่านได้เข้าใจว่าคนจีนมีลักษณะอย่างไร มีนิสัยใจคอ และการทำงานอย่างไร โดยผ่านเรื่องราวและตัวละครในนิทาน ดังนี้

1) คนจีนมีความขยัน

คนจีนเป็นที่ขนชาติที่ยอมรับกันว่าเป็นคนขยันและมีความพยายามในการทำงาน ความขยันหมั่นเพียรเป็นพฤติกรรมที่ดีของมนุษย์ ที่ช่วยให้ประสบความสำเร็จและได้รับการยกย่องว่าเป็นคนดี มีความสามารถ คนในสังคมชุมชนส่วนใหญ่ทำอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เป็นคนที่ต้องขยันหมั่นเพียร เพื่อทำงานให้ประสบความสำเร็จ ดังตัวอย่างนิทานจีนที่มีตัวละครที่ขยันทำงาน ต่อไปนี้

นิทาน *ดิ่งตันกล้าข้าวช่วยให้เติบโต* เล่าว่าชาวนาทำงานในทุ่งนาและปลูกข้าวเป็นหลัก ชาวนาจะต้องขยันเอาใจใส่ดูแลข้าวที่ปลูกไว้ทุก ๆ วัน เพราะกว่าที่ต้นกล้าจะออกรวง และเป็นข้าวมาบริโภคต้องใช้เวลาาน ดังตัวอย่าง

ในสมัยจ้าว ก้าว ที่รัฐช่งมีชาวนาคนหนึ่ง ปลูกพืชพันธุ์แปลงหนึ่งหลังจากที่ปลูกกล้าข้าว เขาหวังว่ามันจะเติบโตโดยเร็วออกดอกออกผลทุกวันเขามาดูที่แปลง นา แต่ต้นกล้าข้าวเติบโตช้ามาก เขาร้อนใจอย่างมากทำอย่างไรจะทำให้ต้นกล้าข้าวเติบโตได้โดย เร็ว อากาศดีมากแสงอาทิตย์สดใสเขาไปที่แปลงนา ดิ่งตันกล้าข้าวให้สูงขึ้นทีละต้น ๆ

(ดิ่งตันกล้าข้าวช่วยให้เติบโต. 2556 : 141)

จากตัวอย่างให้เห็นว่าตั้งแต่สมัยโบราณ สังคมจีนที่มีวัฒนธรรมการกินข้าว คนส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพทำการเกษตร เป็นชาวนาปลูกข้าว คนจีนจึงต้องขยันและเอาใจใส่ในการปลูกข้าวอยู่ทุก ๆ วัน เป็นอาชีพที่ต้องทำงานยากลำบาก เพราะการปลูกข้าวต้องเวลานาน กว่าจะได้ผลที่ดีและต้องดูแลข้าวที่ปลูกไว้อย่างสม่ำเสมอ ก็เพื่อจะได้ผลตอบแทนที่เป็นต้นกล้าที่เติบโต และได้ข้าวจำนวนมาก ๆ ในเรื่องนิทาน แสดงความขยันของคนจีนเท่านั้น แต่ให้ข้อคิดด้วยว่า มีความขยันอย่างเดียวไม่เพียงพอ ดังที่ตัวละครออกไปดูต้นข้าวทุก ๆ วัน แต่จะต้องมีความเฉลียวฉลาดด้วย คือรู้ว่าจะต้องทำอะไร ข้าวจึงงอกงาม เช่น ใส่ปุ๋ย ไม่ให้วัชพืชแย่งอาหาร เป็นต้น แทนที่จะดิ่งตันข้าวให้สูง เป็นวิธีการที่ผิด ๆ ต้องรู้จักคิดวิธีที่ได้ผลดีมากกว่าวิธีตามเนื้อเรื่องในนิทาน

นิทาน *ใครควรถูกต่อว่า* ให้ความรู้ว่า คนจีนมีความขยันหมั่นเพียร โดยผ่านตัวละครชื่อว่า ก้าวที่เป็นคนยากจนแล้วมาร่ำรวยเพราะมีความขยัน เล่าว่าทุกวันก้าวทำงานหนัก เวลาผ่านไปสามปีจึงร่ำรวย มีชีวิตสุขสบาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

มีคนร่ำรวยคนหนึ่งในวันซี ชื่อว่า ก้าว

มี คน ยาก จน คน หนึ่ง ใน แคว วัน ล้อ ง ชื่อ
เซียงเซียงไปพบกับกัวถามถึงทางที่จะร่ำรวยเจริญรุ่งเรือง

บุรุษแห่งชิตอบว่า “ข้าก็เคยเป็นคนยากจนมากนะ
ตอนนี้ข้าเฟลิดเฟลินอยู่กับชีวิตที่ดีได้เพราะการหยิบเล็กเก็บน้อย
ทุก วัน ข้า ทำ งาน หนัก ใน การ หยิบ ใน การ ฉวย
ปีแรกก็สามารถดำรงตัวอยู่ได้แล้ว ปีที่สองมีเหลือพอสวมที่เดียว
พอปีที่สาม ยิ่งฉางทั้งหมดเต็มไปด้วยเมล็ดพืชพันธุ์ธัญญาหาร”

(ใครควรถูกต้องว่า. 2556 : 127)

จากตัวอย่างได้ให้ความรู้ที่ถ่ายทอดผ่านนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย
สะท้อนว่าคนจีนมีความขยัน และทำให้เห็นว่าคนที่ขยันก็จะทำงานประสบความสำเร็จในชีวิต
มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดี ไม่ลำบากยากจน จนได้รับยกย่องและยอมรับในสังคม

นิทาน ปู่ โง่ ย้าย ภู เขา ได้ เล่า ถึง คน จีน ว่า มี ความ ขยัน หมั่น เพียร
โดยผ่านตัวละครที่คนทั่วไปเห็นว่าเป็นคนแปลกประหลาด และทำสิ่งที่ไม่น่าจะทำได้ จึงเรียกว่าปู่
เฒ่าร่วมกับครอบครัว ทำงานอย่างขยันอดทน จนสามารถย้ายภูเขาสองลูก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ไต่ห่ากับหวางวูเป็นภูเขามหึมาสองลูก จากระดับพื้นถึงยอด
สูงราว 100,000 ฟุต วงรอบเขาทั้งสองราว 700 ลี (หนึ่งลี้ยาวราว
550 เมตร-ผู้แปล)

มี ชา ย สูง อ า ยุ คน หนึ่ง เรีย ก ว่า ปู่ โง่
อาศัยอยู่ทางทิศเหนือของภูเขานั้น เขาอายุเกือบ 90
ปี แล้ว ทาง เข้า บ้ า น เผ ชิ ญ หน้ า กั บ ภู เขา ทั้ง สอง
จะไปไหนมาไหนแต่ละครั้งต้องเดินทางอ้อมภูเขา ทำให้ไม่สะดวก
และไม่พอใจเขาสองลูกนั้นอย่างมาก

วันหนึ่งเขาเรียกสมาชิกในครอบครัวทุกคน มารวมกัน กล่าวว่า
“ภูเขาทั้งสองนี้ขวางทางเรา ทำให้การเดินทางไม่สะดวก
เราจะต้องร่วมกันทำงานย้ายมัน เพื่อเปิดทางตรงไปสู่ยูโจว
เมื่ อ เ ร า ทำ ล้ า เ ร็ จ
จะไม่มีปัญหาที่ต้องเดินอ้อมให้เสียเวลาอย่างที่เป็นอยู่”

ทุกคนเห็นด้วย ยกเว้นภรรยาของเขา ผู้สงสัยบางอย่าง
จึงพูดขึ้นว่า “พวกแกจะเก่งกล้าสามารถแค่ไหน ดูนี้อะไรก็ไม่เห็น
ปราบจอมพลวกให้ราบยังไม่ได้เลย ซึ่งเล็กกว่าเขาสองลูกนี้มากนัก

นอกจากนี้ ขอให้ย่าถามพวกเจ้าหน้อย พวกแกจะเอาหินและดินที่ขุดได้ไปไว้ที่ไหน”

“ทำไมไม่ขนหินกับดินไปทะเลโบโฮ” พวกเขาตอบ
“ไม่ว่าพวกเราจะขุดเท่าไร ไม่ต้องเป็นกังวลเรื่องที่จะไปถมที่ไหน”

วันต่อมา ปู่โง่เป็นผู้นำพวกครอบครัวทั้งหมดเริ่มย้ายภูเขา เพื่อนบ้านคนหนึ่งเป็นแม่หม้ายผู้มีลูกชายคนหนึ่งอายุเจ็ดหรือแปดขวบก็มาร่วมช่วย แม้ว่าจะทำกันตลอดทั้งปี ขุดดิน กระจายหิน ขนหินกับดินไปทะเลโบโฮ ไปกลับมาเกือบปีแทบไม่ถึงบ้าน

ที่ชายฝั่งริมแม่น้ำเหลืองมีชายผู้หนึ่งซึ่งฉลาดมาก ผู้คนเรียกเขาว่า ปู่ฉลาด เมื่อเห็นปู่โง่กับคนอื่น ๆ ทำงานหนัก ทั้ง ขุด ดิน ทั้ง ส กั ด หิน คิด ว่า ช่างน่าซบเต็มประดาจึงไปหาปู่โง่เพื่อให้คำแนะนำ “แกช่างโง่เสียจริง ๆ แก่แกใกล้ตายเต็มที แรงทั้งหมดของแกหากมีโชคดี ก็แค่ถอนหญ้าสองสามต้นจากภูเขานี้เท่านั้น ไม่พียงต้องพูดถึงการย้ายหินและดินมากแต่อย่างใด”

ปู่โง่ถอนหญ้าใจลึกแล้วตอบว่า
“แกคล้ายคนหัวทึบไม่ได้ความเท่าเด็กเจ็ดขวบบุตรชายหญิงหม้ายคนนั้น ก็ไซ้ข้าวแก่แล้วและไม่อาจอยู่ได้นาน แต่หลังจากข้าตาย ยังมีพวกลูกชาย ลูกชายก็มีลูก แล้วพวกหลาน ๆ ก็จะมีลูกต่อไปอีก พวก รุ่น ต่อ ไป จาก เหลน ข้า ก็ จะ มี ลูก ต่อ ไป ไม่ ล ึ้น ส ุด แต่ภูเขาทั้งสองนี้ไม่ได้เพิ่มทรายสักเม็ดหรือหินสักชิ้นเลย ทำไมพวกเราจะปราบมันไม่ได้”

ปู่ฉลาดผู้มักคิดเสมอว่าตนเป็นคนเข้าท่า ไม่อาจพูดอะไรได้ตอบได้เลย

(ปู่โง่ย้ายภูเขา. 2556 : 115-117)

จากตัวอย่างได้ให้ความรู้ ว่า คนจีนมีลักษณะเป็นคนขยัน ตั้งใจทำให้สำเร็จตามที่ตั้งใจ เป็นแง่คิดว่า คนเราย่อมเอาชนะธรรมชาติได้ ขอแต่ให้คน ๆ หนึ่งมีความตั้งใจ มีความมานะบากบั่นไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค แม้จะยากลำบากแค่ไหนก็สามารถสำเร็จได้ และคนเราไม่ว่าจะทำการงานใดจะต้องมีจิตใจแบบคนจีนที่เรียกกันว่า ปู่โง่ย้ายภูเขา ภูเขาเป็นสัญลักษณ์ของการทำงานที่ยากลำบากมาก ๆ แม้ว่าภูเขาจะใหญ่โตก็มีอุปนิสัยของปู่โง่ หินผาแม้จะแข็งแกร่ง ก็ไม่สู้ความตั้งใจอันเด็ดเดี่ยวแน่วแน่ของปู่โง่

นิทาน *เข็มจากซากเหล็ก* เป็นเรื่องเกี่ยวกับคนจีนที่มีความขยันหมั่นเพียร ให้ความรู้ผ่านตัวละคร ลี ไป ซึ่งเป็นกวีใหญ่แห่งราชวงศ์กั๋ง ตอนเป็นเด็กเกร ไม่เรียนหนังสือ แต่ได้พบเรื่องราวที่ทำให้เขากลับมาศึกษาหนังสือใหม่จนกลายเป็นนักปราชญ์ ดังตัวอย่าง

ลี ไป ครั้งหนึ่ง เขาหนีโรงเรียนไปเล่นข้างทางอีก ที่นั่นเขาเห็นหญิงชราคนหนึ่งนั่งอยู่ตรงม้านั่งเตี้ย ๆ กำลังลับซากเหล็กบนหินลับอย่างอดทน ลี ไป งด เดินเข้าไปดูแล้วถามว่า “กำลังทำอะไรนะ ยาย”

“ทำเข็มสักเล่ม”

“ทำ เข็ม หรือ ” ลี ไป เป็นเด็กฉลาดแต่ไม่สามารถเข้าใจเลยว่าคนจะทำเข็มจากแท่งเหล็กได้อย่างไร “ยายทำเข็มจากเหล็กแท่งใหญ่อย่างนั้นได้อย่างไร”

หญิงชราเงยหน้ามองเขา “ลูกเอ๋ย เจ้าไม่เข้าใจอย่างนี้มากนักหรือ ก็ถูกที่แท่งเหล็กมันใหญ่ แต่ข้าอาจลับมันได้ทุกวัน วันแล้ววันเล่า แล้วมันจะไม่เล็กลง ๆ จนเป็นเข็มหรือ ”

“เธอพูดถูกนี่” ลี ไป คิดในใจ “ถ้าคนเพียงอดทนและมั่นคง เกะ ะ แ่น น อ ยู่ กั บ ก าร ง าน ที่ ทำ นั้ น ทู ก วัน ก็ ส าม า ร ถ ล ับ ร ะ จ าน ทู ก ลั้ ง ทู ก อ ย ่ า ง ได้ ทำไมเราไม่ประยุกต์มันเข้ากับ การเรียนเล่า ถ้าคนศึกษาบทเรียนที่ไม่อาจเข้าใจได้ง่ายวันแล้ววันเล่า วันหนึ่งเขาจะเข้าใจบทเรียนนั้น”

เขาหมุนตัวกลับหันหลัง เดินไปโรงเรียน เปิดหนังสือที่เขาไม่อาจเข้าใจนั้นขึ้นอีกครั้งหนึ่ง

(เข็มจากซากเหล็ก. 2556 : 191-192)

จากตัวอย่าง นิทานจีนได้ให้ความรู้ว่า คนจีนที่มีชื่อเสียง ยอมรับว่าเป็นนักปราชญ์ เหมือน ลี ไป ต้องมีความขยันและความตั้งใจเรียน มีความขยันอดทนจึงจะได้ผลที่ยิ่งใหญ่ เหมือน ที่ ยาย ข ย ัน อ ด ท น ทำ เข็ม จ า ก ส าก เ ล็ ก ล ับ ทู ก วัน ไม่ย่อท้อวันแล้ววันเล่าจนวันหนึ่งในท้ายที่สุดก็สำเร็จตามที่ต้องการ

สรุปได้ว่า นิทานจีนได้ให้ความลักษณะของคนจีนที่ประสบความสำเร็จได้ เพราะคนจีนเป็นคนขยัน เอาใจใส่ ในการทำงาน ไม่เลือกว่างานทำมาหากิน การดำเนินชีวิต การเรียน

เ ปี น ตั้ น

ลักษณะคนจีนในนิทานจึงมีคุณค่าอีกด้านหนึ่งคือการสอนให้ผู้อ่านและผู้ฟังนิทานได้รู้ว่าคนเราต้องขยัน อดทน จึง จะ ทำ มา หา กิน ได้ และ มี ความ สำ เร็ จ ทำให้ ซี วิ ต ไม่ ล้า บ า ก นิทานจีนจึงให้ทั้งความรู้และเป็นเครื่องมือการสอนให้รู้จักขยันหมั่นเพียรตามแบบอย่างของคนจีน

2) คนจีนมีฝีมือ

คนจีนได้รับการยกย่องว่าเป็นคนที่มีฝีมือ ทำ สิ่ง ของ ต่าง ๆ ได้ เป็น อย่าง ดี มีความสวยงาม มีประโยชน์ใช้สอย แสดงว่า คนจีนเป็นช่างฝีมือที่ดี เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง ดังตัวอย่าง

นิทาน พระพุทธรูปปั้นมือ เป็นเรื่องเล่าว่า ถ้าช่างตัดผมทำไม่ดีไม่มีฝีมือ หรือเพึ่งฝึกหัด ก็จะทำให้ลูกค้าเสียหาย จึงนำมาเล่าล้อเลียนในนิทาน แสดงว่าคนจีนมีฝีมือในการตัดผม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ช่างตัดผมคนหนึ่งเพึ่งเรียนรู้วิธีการโกนหัว ลงมือโกนลูกค้าจริง ๆ ราย แรก เนื่ อ ง จาก ยัง ไม่ เก่ง จึง บ า ด ลู ก ค้ า เกรงว่าลูกค้าจะโกรธเมื่อเห็นเลือด จึงเอานิ้วมือกดแผลไว้อย่างเร็ว ยิ่งโกนไปก็ยิ่งเกิดแผล จนไม่มีนิ้วจะกดเขาถอนหายใจคิดว่า “ไม่ คิด มา ก่ อ น เล ย ว่า ก า ร ก อ น หั ว จะ ย า ก อ ย่ า ง นี๊ คนที่มีมือน้อยกว่าพระพุทธรูปปั้นมือไม่ควรเป็นช่างตัดผมเลยนะนี้”

ความจริง ความชำนาญของช่างตัดผม ขึ้นอยู่กับมือสองข้าง ขณะที่คนเข่อซาก็ใช้การไม่ได้ แม้มีพันมือก็ตาม

(พระพุทธรูปปั้นมือ. 2556 : 178)

จากนิทานเรื่องนี้ได้ให้ความรู้ ว่า คนจีนเป็นช่างฝีมือ ใช้เพียงสองมือก็ทำงานได้ดี ไม่ต้องมีมือมากมายถึงพันมือเลย นิทานจึงนำเรื่องช่างคนจีนที่เพึ่งโกนผมเป็น ยังไม่ชำนาญ เพราะการเป็นช่างตัดผมที่มีฝีมือต้องใจเย็นและทำงานได้ถูกต้อง จากในนิทานเรื่องนี้ ได้ล้อเลียนตัวละครที่เป็นช่างตัดผมมือใหม่ที่เข่อซ่าไม่ชำนาญกับการตัดผมทำให้มีบาดศึระลูกค้า เขา คิด ว่า ก า ร ตั ด ม ม เป็น เรื่อง ย า ก แต่ แท้ ที่ จ ริ ง แล้ ว เขา เป็น คน เข่อ ซ่า แม้เขาจะมีพันมือก็ไม่สามารถทำได้

นิทานเรื่อง ผิดเวลา ผิดสถานที่ ป็นเรื่องเล่าว่าเกี่ยวกับช่างทำรองเท้า แสดงว่าคนจีนมีฝีมือในการทำรองเท้า ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ส ว มี ภ ร ร ย า คู้ ห นี ง อ าศึ ย อ ยู่ ใน แ ค วัน ห ลู สามีเป็นช่างที่ทำรองเท้าได้เลืคมาก ภรรยาที่เป็นช่างทอไหมที่ชำนาญ วัน ห นี ง ห ลั ง จ า ก คุ ย ป รื ก ซ า ห ว รื อ กั น

ทั้งสองตัดสินใจจะย้ายไปอยู่แคว้นเหย่

เมื่อข่าวกระจายออกไป มีคนเข้ามาเหนี่ยวรั้งเขาไว้ “อย่าไปเลย ที่แคว้นเหย่หากินลำบากกว่านี้นัก แกสองคนอยู่ที่นั่นไม่ได้หรอก”

“เราสองคนล้วนชำนาญเป็นพิเศษ ทำไมจึงไม่อาจดำรงชีพอยู่ที่นั่นได้ แกพูดอะไร อย่าพูดไร้สาระเช่นนั้น”

แกสองคนมีทักษะ-ความชำนาญพิเศษก็จริงอยู่ สิ่งที่แกสองคนต้องคิดคือ รองเท่านั้นทำให้คนสวม แต่คนเหย่ชอบเดินเท้าเปล่า ไม่ชอบสวมรองเท้า ใหม่ที่ทอ ก็หมายให้คนทำหมวก แต่คนเหย่ผมยาวมาก ไม่สวมหมวกกัน แกจะขายรองเท้ากับหมวกได้อย่างไรกัน ไม่ว่าแกจะชำนาญแค่ไหน ก็ไม่สามารถใช้ความชำนาญที่นั่นได้ แล้วแกจะอยู่ได้อย่างไรกัน

(ผิตเวลาผิตสถานที่. 2556 : 41)

จากนิทานเรื่องนี้ได้ให้ความรู้ที่คนจีนที่เป็นช่าง มีลักษณะหลายแบบ คนที่มีฝีมือมักจะทำสินค้ามาขายเพื่อดำรงชีวิต นิทาน ผิตเวลา ผิตสถานที่ ยังให้ความรู้ที่คนที่มีฝีมือ แต่ผิตเวลา ผิตที่แล้วถึงแม้มีฝีมืออันเลิศชำนาญเท่าใดก็ไม่สามารถแสดงความสามารถของตนได้

นิทานจีน วาดมังกรแต่মনันตา นิทาน วาดมังกรแต่มนันตา เป็นเรื่องเล่าถึงจิตรกรคนหนึ่งซึ่งชำนาญวาดภาพมังกร มีฝีมือวาดภาพมังกรถึงขั้นยอดเยี่ยมเลิศล้ำที่สุด วาดมังกรเมื่อแต่มนันตาแล้วมังกรบินหนีไปได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สมัยราชวงศ์เหลียงในยุคราชวงศ์หนานเป่ย์หรือเหนือใต้ มีจิตรกรคนหนึ่งซึ่งชำนาญวาดภาพมังกรชื่อจางเซิงเหยา ฝีมือในการวาดภาพมังกรของเขานั้นถึงขั้นยอดเยี่ยมเลิศล้ำที่สุด เรื่องมหัศจรรย์ที่สุดก็คือเรื่องเล่าเกี่ยวกับการวาดมังกรแต่มนันตาของเขา

ครั้งหนึ่งจางเซิงเหยาวาดภาพมังกรสีตัวบนกำแพงวัดอานตงเมืองจิงหลิง (ภูเขาชิงเหลียงเมืองนานกิงมณฑลเจียงซูในปัจจุบัน) เรื่องที่แปลกประหลาดก็คือ มังกรทั้งสี่ตัวนี้ล้วนไม่ได้แต่มนันตา ...

...

ขณะที่เขาเพิ่งแถมตาให้กับมังกรตัวที่สองบนกำแพง
ห้องฟ้ามีดครีမ် พลันเกิดฟ้าแลบ แพลบปลาบ
เสียงฟ้าร้อง ฟ้าผ่า ดังกึกก้องกัมปนาท
และแล้วพายุฝนก็สาดเทลงมาอย่างหนัก ...
กำแพงแถบนั้นพังทลายลงทันที เมื่อเดินไปดูที่กำแพงอีกครั้ง
มังกรสองตัวบนกำแพงที่ถูกแถมนัยน์ตา บินหายไปจริง
ๆ ...นี่ต่างรู้สึกเลื่อมใสศรัทธาจากเชิงเหยายิ่ง

(วาทมังกรแถมนัยน์ตา. 2556 : 86)

จากนิทานเรื่องนี้ได้ให้ความรู้ว่าการมีฝีมือที่ยอดเยี่ยมเลิศล้ำ
สามารถสร้างผลงานที่มหัศจรรย์ ดังในตัวอย่างมังกรที่วาดบนกำแพงวัด หลังจากแถมตาก็บินหนีไป
จิตรกรคนนี้ทำให้ผลงานศิลปะทำให้ภาพวาดมีลักษณะเหมือนมีชีวิตจริง ๆ

3) คนจีนมีความรับผิดชอบ

ในนิทานจีนได้ให้ความรู้ที่คนจีนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง ได้แก่
แพทย์ต้องรับผิดชอบต่อการทำหน้าที่ดูแลผู้ป่วย พ่อแม่ต้องรับผิดชอบต่อดูแลลูก
พระราชาต้องรับผิดชอบต่อปกครองดูแลประชาชน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นิทานจีน หมอเปียน เซ เล่าถึงแพทย์ผู้มีชื่อเสียงคนหนึ่งชื่อ เปียน เซ
มีความสามารถในการรักษาโรค เขาได้บอกพระราชาว่า พระราชาประชวรและแนะวิธีรักษา
ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในแคว้นไค มีหมอผู้มีชื่อเสียงคนหนึ่งชื่อ เปียน เซ
วันหนึ่งเข้าเฝ้าพระเจ้าฮวนแห่งไค

“ข้าพเจ้าขอแจ้ง
ข้ารู้สึกว่าคุณพระองค์จะไม่ค่อยสบายนักแต่ไม่ต้องกังวล
ความป่วยอยู่แค่ผิวหนังเท่านั้นเอง รักษาด้วยยาก็หายได้
อย่างไรก็ตาม หากไม่รักษาแล้วจะยิ่งแย่ไปกันใหญ่”

“สุ ข ภ า พ ข อ ง ขั ้ า ตี ม า ก
ไม่รู้สึกไม่สบายเลยสักนิด”พระเจ้าฮวนตอบ

ไม่กี่สัปดาห์ผ่านไป เปียน เซ เข้าเฝ้าพระเจ้าฮวนอีกครั้ง

“โรคของพระองค์ตอนนี้ลุกลามถึงบริเวณ
ระหว่างเนื้อกับผิวหนังแล้ว ถ้ายังคงไม่ยอมรักษาจะยิ่งแย่ไปใหญ่”

ผ่านไปอีกสัปดาห์ เปียน เซ เข้าเฝ้าพระเจ้าแผ่นดินอีก

"พิษโรคได้เลื่อนลอยจากเนื้อเข้าถึงเส้นเลือดแล้ว"
พระเจ้าฮวนหาใส่ใจในคำของหมอไม่

เปียน เซ เข้าเฝ้าพระเจ้าแผ่นดินในอีกสิบวันต่อมา
"ตอนนี้ความป่วยของพระองค์เลื่อนไหลเข้าไปถึงท้องและอวัยวะภายในแล้ว จะรักษาด้วยยาไม่ไหวแล้ว"

เปียน เซ ไปเฝ้าพระเจ้าแผ่นดินในอีกสิบกว่าวันต่อมา
เขามองพระราชินีแล้วหันหลังหนีกลับ พระเจ้าแผ่นดินคิดว่า
นี่แปลกมาก จึงให้คนไปถามหมอ "เปียน เซ ทำไม ท่านจึงหนีมา
ไม่ยอมพูดจากับพระเจ้าแผ่นดิน"

เปียน เซ ตอบว่า "เมื่อคนป่วยไข้ หากโรคจะเข้าถึงเส้นเลือด
ท้องไส้แล้ว ก็ยังสามารักษาได้
ความป่วยไข้ของพระเจ้าแผ่นดินเข้าไปถึงไขกระดูกแล้ว
ฉันจะรักษาอย่างไรไหว"

(หมอเปียน เซ. 2556 : 18-20)

จากตัวอย่างได้ให้เห็น คนจีนที่เป็นแพทย์มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน
จึงมีความเอาใจใส่คนอื่นโดยเฉพะพระราชินี ดังที่ เปียน เซ เป็นแพทย์ที่ชำนาญ
เพียงแต่ดูภายนอกก็รู้ว่าเป็นโรค และถ้าไม่รักษาจะมีอาการมากขึ้นจนรักษาไม่ได้ พระราชินีไม่เชื่อถือ
ไม่รักษาตัวเอง จนอาการกำเริบ แต่ถึงเวลานั้น แพทย์ก็แก้ไขไม่ได้แล้ว จึงต้องหลบหนีไป แสดงว่า
เปียน เซ เป็นแพทย์ที่รับผิดชอบในการรักษาคนเจ็บป่วย ได้บอกอาการตามความจริง
ซึ่งผู้ที่เจ็บป่วยควรเชื่อถือ และยอมรับรักษาตัวเองให้หายจากโรคที่แพทย์ได้บอกมา

ในนิทาน เจิ้งจื่อจะไม่โกหก เล่าถึงพ่อแม่คนจีนผ่านตัวละคร เจิ้งจื่อ
ที่มีความรับผิดชอบตามหน้าที่ที่เป็นพ่อแม่ จึงเอาใจใส่ดูแลและจะสั่งสอนลูกให้เป็นคนดี
เป็นตัวอย่างของลูกที่จะไม่เป็นคนพูดโกหก ดังนี้

วันหนึ่ง ภรรยาของเจิ้งจื่อ
กำลังจะออกนอกบ้านไปทำงานลูกเธอร้องขอตามไปด้วย "อยู่บ้าน"
แม่บอกลูก "ข้ากลับแม่จะฆ่าหมูมาให้ลูกกินเป็นอาหารเย็น"
เมื่อเธอกลับมาก็พบว่า เจิ้งจื่อกำลังสังหารหมูเป็นอาหารของลูก
เธอเร่งรีบไปห้ามเขา "เธอกำลังทำอะไรนะ จะฆ่าหมูจริง ๆ หรือ
ฉันเพียงแต่พูดเล่นกับลูก"

"เราจะโกหกลูก ๆ เราได้อย่างไร" เจิ้งจื่อพูด

“เขาเรียนรู้ว่าการเคลื่อนไหวของพ่อแม่ทุกอย่าง
ถ้าเธอหลอกลูกด้วยการโกหก เธอก็กำลังสอนลูกให้โกหก
คนไม่ควรสอนลูกอย่างนี้”

(เจิ้งจื่อจะไม่โกหก. 2556 : 145)

จากตัวอย่างนี้ท่านให้ควารู้ว่า
คนจีนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองและมีความซื่อสัตย์ต่อคำพูด คนจีนเอาใจใส่ลูกหลาน
ในครอบครัวของคนจีนพ่อแม่จะไม่พูดโกหก และลูกจะได้เลียนแบบ
เอาเป็นตัวอย่างจากพ่อแม่ที่จะไม่พูดโกหก
พ่อแม่ต้องมีความรับผิดชอบและเอาใจใส่เลี้ยงลูกให้เป็นคนดีและไม่พูดโกหก

นิทานว่า ดชนมเปี้ยะแก้วหิว
ได้แสดงให้เห็นลักษณะคนจีนที่มีความรับผิดชอบตามหน้าที่
นิทานเล่าว่าพระราชามีบทบาทหน้าที่ปกครองดูแลและคัดเลือกคนมารับราชการ
เป็นความรับผิดชอบที่ผู้นำต้องเอาใจใส่ในการดูแลบ้านเมือง ดังตัวอย่าง

สมัยชานกั๋ว ที่รัฐเว่ย มีคนคนหนึ่งเรียกชื่อว่า หลูยู่วี่
ต่อมา หลูยู่วี่ทำงานรับราชการ
เขาทำงานหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้อง ดำรงตำแหน่งอยู่ 3 ปีกว่า
เสนอความคิดริเริ่มที่ได้ออกมาไม่น้อย ฮ่องเต๋เว่ยหมิงไว้วางใจเขามาก
ตอนนั้นมีการคัดเลือกขุนนาง ปกติเป็นการแนะนำคนที่มีหลักฐาน
และผู้แนะนำมักจะแนะนำแต่เพียงบุคคลที่มีชื่อเสียง
บุคคลที่มีชื่อเสียงจำนวนเหล่านั้นมีจำนวนมากที่คุดฟัง ไม่ได้ทำจริงจึง
คุดยียกย่องซึ่งกันและกัน ด้วยเหตุนี้
ฮ่องเต๋เว่ยหมิงจึงไม่พอใจอย่างมาก
เมื่ออยู่ระหว่างการคัดเลือกขุนนาง ฮ่องเต๋เว่ยหมิง ก็พูดสั่งการว่า
การคัดเลือกครั้งนี้ จะให้ หลูยู่วี่มาเป็นผู้แนะนำ
คนที่คัดเลือกไม่ใช่ดูเพียงชื่อเสียง

(वादชนมเปี้ยะแก้วหิว. 2556 : 45)

จากตัวอย่าง จะเห็นได้ว่า
ฮ่องเต๋เว่ยหมิงเป็นพระราชามีบทบาทหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบปกครองดูแลประชาชนให้มีความสุข
ดังนั้น พระราชาจึงต้องคัดเลือกข้าราชการที่มีความสามารถมาช่วยทำงาน
ต้องเป็นคนที่มีความสามารถ มีอำนาจเด็ดขาด ดังที่ฮ่องเต๋เว่ยหมิงไว้วางใจ

สั่งให้หลุยส์เป็นผู้แนะนำคนที่จะมาทำงาน โดยไม่ใช่ดูเพียงชื่อเสียง แต่ต้องดูเรื่องอื่น ๆ ด้วย

ส รุ ป ไ ต้ ว ่า
 นิทานจีนได้ให้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของคนจีนที่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน คนที่เป็นแพทย์มีความรับผิดชอบต่อคนไข้ เอาใจใส่และบอกอาการตามความจริง ในครอบครัวของคนจีนพ่อแม่มีหน้าที่เลี้ยงดูและสั่งสอนลูกหลาน ทำเป็นตัวอย่างที่ดีให้ลูกได้เลียนแบบ เอาใจใส่หน้าที่ในบทบาทของตน ผู้ปกครองรับผิดชอบต่อปกครองบ้านเมืองและดูแลประชาชน สอนให้ผู้อ่านรู้ว่า คนเราต่างก็มีหน้าที่ของตน การมีความรับผิดชอบต่อเป็นคุณธรรมดั้งเดิมที่สืบทอดมาของคนจีน มักจะได้รับความยกย่องและเลียนแบบ

4) คนจีนมีความกตัญญู

ความกตัญญูหมายถึงความเป็นผู้มีใจกระจ่าง มีสติ มีปัญญาบริบูรณ์ รู้อุปการคุณที่ผู้อื่นกระทำแล้วแก่ตน ผู้ใดก็ตามที่ทำความแก่ตนแล้ว ไม่ว่าจะมากก็ตาม น้อยก็ตามแล้วระลึกนึกถึงด้วยความซาบซึ้งไม่ลืมเลย คนจีนได้รับการยกย่องว่าเป็น คน ที่ มี ค ว า ม ก ตัญญู เป็น อย่าง มาก โดยเฉพาะผู้ชายชาวจีนในครอบครัวมีความกตัญญูอย่างชัดเจนดังตัวอย่าง

นิทานเรื่อง *ทรัพย์ในดิน* ได้เล่าถึงความกตัญญูของลูกหลานในครอบครัวชาวจีน นิทานเล่าถึงพ่อของหวางหลุงตาย หวางหลุงก็รีบจัดแจงทุกอย่างให้พ่อด้วยความเสียใจ ซื่อโลงศพอย่างดี และอาบน้ำศพยกศพวางในโลง ดังความว่า

*หวางหลุงจึงอาบน้ำศพพ่อของเขาด้วยตนเอง
 แล้วยกลงบรรจุในโลงซึ่งซื้อมาเตรียมไว้แล้วอย่างแผ่วเบา.....*

(ทรัพย์ในดิน. 2543 : 279)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ในฐานะที่เป็นผู้ชายในครอบครัวจีน ต้องแสดงถึงการมีความกตัญญูต่อพ่อแม่เป็นอย่างสูง คือการจัดงานศพ มีการอาบน้ำให้กับศพพ่อด้วยตนเอง ยกศพพ่อลงในโลงศพที่เตรียมไว้อย่างแผ่วเบา เพื่อให้พ่อมีความสุขสบาย การแสดงออกถึงความกตัญญูนี้เป็นคุณธรรมที่สำคัญมาก แสดงถึงลักษณะโดดเด่นของชาวจีนซึ่งพวกเขาปฏิบัติและสืบทอดให้แก่ลูกหลานรุ่นต่อรุ่นจนถึงทุกวันนี้

นิทานเรื่อง *สายโลหิต* ได้ให้ความรู้ ว่า คนจีนมีความกตัญญูโดยเฉพาะผู้ชายในฐานะที่เป็นลูกคนโตที่แสดงต่อพ่อที่ตายไปแล้วและถ่ายทอดไปยังลูกหลาน สะท้อนผ่านเรื่องราวของเสื่อหวาง ได้พาลูกของตนกลับมาไหว้สุสานปู่หวางหลุงเป็นวันที่พวกพี่ ๆ

จัดพิธีเพื่อให้อหว่างหล่งอยู่อย่างสุขสบายในโลกหน้า เป็นการแสดงความเคารพและความกตัญญูต่อหว่างหล่ง ถึงแม้ท่านเสียชีวิตไปนานแล้วก็ตาม ดังความว่า

เส รี้ จ จ ำ ก นี พ ว ก ลู ก ๆ
ของหว่างหล่งพร้อมด้วยบุตรภรรยาของตนก็พากันไปยังที่ฝังศพของบิดา
ตบแต่งบริเวณนั้นให้เตียนและสะอาดสะอ้าน
กับพูนดินขึ้นใหม่แลดูงาม
ต่างเคารพที่ฝังศพแล้วเผากระดาษและเครื่องหอม
แล้วพาบุตรของตนเข้ามาเคารพผู้ที่ภูมิใจที่สุดน่าจะได้แก่เลื้อหว่าง
ซึ่งจูงบุตรชายน้อย ๆ ของตนให้เคารพปูอย่างนอบน้อน

ขากลับจากกระทำพิธีเคารพที่ฝังศพบิดา พวกลูก ๆ
ก็ได้เห็นลูกหลานแห่งตระกูลอื่น
ต่างก็ออกมาประกอบพิธีเคารพบิดาและปู่ของตนเช่นเดียวกัน

(สายโลหิต. 2543 : 379-380)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ในฐานะที่เป็นพ่อและเป็นผู้ชายในครอบครัวจีน ต้องมีความกตัญญูต่อผู้อาวุโสในครอบครัวตนเป็นอย่างสูง ถึงแม้ผู้เฒ่าที่บ้านจะเสียชีวิตเป็นเวลานานหลายปีแล้วก็ยังไม่ลืมที่จะกลับมาไหว้สุสาน มาแสดงความเคารพ และความกตัญญูของคนที่ต่อผู้เฒ่า และเมื่อมีลูกแล้วก็ยังไม่ลืมที่จะพาลูก ๆ ของตนกลับมาไหว้เช่นกัน เป็นการแสดงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษในครอบครัวตนพร้อมกันในระดับสูง

สรุปได้ว่า นิทานจีนได้ให้ความรู้ว่า คนจีนมีบทบาทหน้าที่ที่ต่างกัน แต่มีการกระทำที่แสดงให้เห็นลักษณะของคนจีนที่เด่นชัด เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป ที่บอกได้ว่า คนจีนเป็นคนอย่างไร นิทานจีนได้ให้ความรู้ว่า คนจีนเป็นคนขยัน อดทน ซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ และมีความกตัญญู

4.1.2 ลักษณะการปกครอง

นิทานจีนมีคุณค่าให้ความรู้ว่า ประเทศจีนในสมัยโบราณ มีกษัตริย์เป็นผู้ปกครอง และมีอำนาจสูงสุด ดังตัวอย่าง

นิทาน วาดขนมเปี้ยะแก้ว ได้แสดงถึงบทบาทหน้าที่ของพระราชาราชาน ซึ่งมีความอำนาจสูงสุดในการปกครองดูแลประชาชน จึงต้องเลือกคนดี คนเก่งมารับราชการ ดังตัวอย่าง

สมัยชานกั๋ว ที่รัฐเว่ย มีคนคนหนึ่งเรียกชื่อว่า หลูยู่
ต่อ มา หลู ยี่ ้ว ทำ งาน รับ ราช ภา ร

เขาทำงานหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้อง ดำรงตำแหน่งอยู่ 3 ปีกว่า
เสนอความคิดริเริ่มที่ได้ออกมาไม่น้อย ฮ่องเต๋เว่ยหมิงไว้วางใจเขามาก
ตอนนั้นมีการคัดเลือกขุนนาง ปกติเป็นการแนะนำคนที่มีหลักฐาน
และผู้แนะนำมักจะแนะนำแต่เพียงบุคคลที่มีชื่อเสียง
บุคคลที่มีชื่อเสียงจำนวนเหล่านั้นมีจำนวนมากที่คู้ยฟ่ง ไม่ได้ทำจริงจัง
คู้ ย ย ก ย่ อ ง ซึ่ ง กั น แล ะ กั น ดั้ ว ย เหน้ ทุ นี
ฮ่องเต๋เว่ยหมิงจึงไม่พอใจอย่างยิ่ง
เมื่ออยู่ระหว่างการคัดเลือกขุนนาง ฮ่องเต๋เว่ยหมิง ก็พูดสั่งการว่า
การคัดเลือกครั้งนี้ จะให้หลูฮี้ว์มาเป็นผู้แนะนำ
คนที่คัดเลือกไม่ใช่ดูเพียงชื่อเสียง

(วาดขนมเปี่ยะแก๋ทิว. 2556 : 45)

จากตัวอย่าง จะ เห็น ได้ ว่า นิทาน ให้ ความ รู้ ว่า
ประเทศจีนปกครองโดยฮ่องเต๋เว่ยหมิงเป็นพระราชามีอำนาจเด็ดขาดทำหน้าที่ปกครองดูแลประชาชน
และต้องคัดเลือกข้าราชการที่มีที่ความสามารถ ดังที่ฮ่องเต๋เว่ยหมิงไว้วางใจหลูฮี้ว์
และสั่งให้เป็นผู้แนะนำคนที่จะมาทำงาน เพราะเวลาฮ่องเต๋เว่ยหมิงคัดเลือกข้าราชการ
อาจจะไม่รู้จักคนทั้งหมด จึงอาจจะคัดเลือกไม่ได้คนที่มีความสามารถ

นิทาน ตีกลอง ได้แสดงถึงบทบาทหน้าที่ของพระราชากิจ ซึ่งให้ความรู้ระบบการปกครอง
ที่พระราชามีอำนาจดูแลประชาชนให้มีความสุข ดังตัวอย่าง

ครั้งหนึ่งพระเจ้าหลี่แห่งฉุออกพระราชโองการ ให้ประชาชนรู้ว่า
ถ้าเกิดมีเหตุร้ายต่อประเทศชาติ พระองค์จะตีกลองขึ้นเป็นสัญญาณ
เมื่อประชาชนได้ระดมพลกันได้ที่วงที่

(ตีกลอง. 2556 :13)

จากตัวอย่าง แสดง ให้ เห็น ว่า
นิทานจีนให้ความรู้แก่ผู้อ่านว่าประเทศจีนมีพระราชามีอำนาจเป็นผู้ปกครองบ้านเมืองมีอำนาจ
และต้องดูแลให้ประชาชนมีความสุข
เมื่อมีสงครามก็ต้องรวบรวมผู้คนมาป้องกันเมืองเพื่อมิให้ประชาชนจะได้ไม่เดือดร้อนจากการทำสงคราม

สรุปได้ว่า นิทานจีนมีคุณค่าให้ความรู้ ว่า ประเทศจีนในสมัยโบราณ มีกษัตริย์เป็นผู้ปกครอง
และมีอำนาจสูงสุด มีหน้าที่ปกครองดูแลประชาชน ปกป้องบ้านเมือง คัดเลือกข้าราชการ เป็นต้น

4.1.3 ลักษณะวัฒนธรรมจีน

สังคมจีนมีวัฒนธรรมที่ดั่งาม นับเป็นเวลาหลายพันปี และได้สืบทอดวัฒนธรรมมาถึงปัจจุบัน

จึงปรากฏเรื่องราวของวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดในเรื่องนิทาน ดังตัวอย่าง

1) วัฒนธรรมรักลูกชาย

ในครอบครัวชาวจีน ลูกชายเป็นคนที่พ่อแม่รักมากที่สุด ในครอบครัวในสายตาของพ่อแม่แม้ว่าลูกจะโตอย่างไรก็ยังคงคิดว่าเป็นเด็กเล็กคนเดิมเสมอ การแสดงความรักของพ่อจะต่างจากการแสดงออกความรักของแม่พ่อกจะไม่ค่อยแสดงออกความรัก แต่จะเก็บเงียบ ๆ อยู่ในใจ

นิทานเรื่อง *เมียดลวง* ได้ให้ความรู้ที่ คนจีนมีวัฒนธรรมรักลูกชาย เป็นเรื่องเล่าว่าพ่อค้าใบชาหนึ่งคอยลูกชายสุดรักของตนแต่เข้าใจอย่างใจเย็น และเมื่อลูก (หยวน) กลับมาก็ ดี ใจ เพราะ ลูก ชาย ไป ต่ า ง ป ระ เท ศ น า น ถึง 7 ปี นิทานจีนสะท้อนให้เห็นความรักของพ่อมีต่อลูกของตนอย่างชัดเจน ดังความว่า

วันนี้ เป็น วันที่ พ่อ ค้า ใบ ชา แซ่ หลี
รอคอยบุตรชายคนเดียวของแกกลับจากต่างประเทศมาสู่บ้านเกิดเมื่อ
งนอน.....

“อ้อ!” หยวนสอด “อ้ายหนูลูกชายของฉันทายไปไหน?”

หยวนหัวเราะชอบใจ.....

(*เมียดลวง. 2543 : 11*)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็น วัฒนธรรม ของ คน จีน ว่า ในครอบครัวจีนรักลูกชายเป็นอย่างมาก เมื่อแก่เฒ่าเช่นเดียวกับชายชราในนิทาน ในสายตาของชายชรา ก็จะเห็นว่าลูกชายตนยังเหมือนกับเด็กชาย ที่เรียกว่า “อ้ายหนูลูกชาย” และยังพยายามอุ้มลูกชายขึ้นด้วยความสุขอีกด้วย

นิทานเรื่อง *ทรัพย์ในดิน* ได้ให้ความรู้ที่ วัฒนธรรมจีน ในฐานะที่เป็นพ่อ มีความรักต่อลูกชายมาก นิทานกล่าวว่าหวางหลุงมีความรักต่อลูกของตนเป็นอย่างมาก ในเวลาหนึ่ง ก็ จะ พาลูกทุกคนของตนให้พ้นจากความยากลำบาก และพยายามให้ทุกคนได้ไปยังจุดหมายปลายทางอย่างปลอดภัยและจะเริ่มชีวิตใหม่ด้วยกันอีกที ดังความว่า

หวางหลุงเดินโซเซพร้อมด้วยพ่ออยู่บนหลัง เขาต้องวางพ่อลง
เดินกลับไปอุ้มลูกมาทีละคน จนเหงื่อออกเม็ดฝน
เพราะใช้กำลังสุดแรงเกิดถึงกับต้องหยุดยืนนิ่งฟังกำแพงอันเปียกชื้น
อยู่เป็นนาน หลับตาระบายลมหายใจเข้าออกอย่างรวดเร็ว
บุคคลในครอบครัวก็รอเขาอยู่ด้วยร่างกายอันสิ้นระริก

(*ทรัพย์ในดิน. 2543 : 101*)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ในฐานะที่เป็นพ่อ เป็นผู้ชายในครอบครัวจีน ก็จะรักลูก ๆ ของตนเป็นอย่างมากโดยที่ไม่ว่าจะอยู่ในสภาพที่ลำบากแค่ไหน แม้จะเหน็ดเหนื่อยมากแค่ไหน ก็จะดูแลลูก ๆ ทุกคนเป็นอย่างดีที่สุดจะไม่ทอดทิ้งลูก ๆ ของตนแม้แต่คนเดียว เป็น วัฒนธรรม ของ จีน ที่ พ่อ จะ ต้อง มี ความ พยายาม เพื่อให้ ลูก ทุกคน ใน ครอบครัว ปลอดภัย และมี ชีวิต ที่ ดี ขึ้น ดังที่หวางหลุยยอมลำบากและยอมเหนื่อยยากก็เพราะรักลูกทุกคน

นิทานเรื่อง *สายโลหิต* ได้ให้ความรู้ที่ตามบทบาทหน้าที่ของผู้ชายในฐานะที่เป็นพ่อ ต้องมีความรักที่มีต่อลูก ๆ โดยเล่าว่า เสือหวางเป็นพ่อที่รักลูกชายเป็นอย่างมาก เขายอมทำทุกอย่างเพื่อให้ลูกชายตนได้อยู่อย่างสุขสบาย นอกจากนั้นก็พยายามเลี้ยงดูบุตรเอง ไม่ให้อยู่กับแม่ เพราะกลัวว่าจะติดนิสัยอย่างพวกผู้หญิงจนกลายเป็นคนอ่อนแอ ดังความว่า

*เสื่อหวางนึกไว้ในใจเสมอว่าตนจะต้องขยายเขตที่ปกครองออกไป
ปรวมทั้งขยายฐานะ ทั้งนี้เพื่อเห็นแก่บุตรชาย
เขา ได้ บอก แก่ ตน เอง เช่น นั้น เอง ๆ
และคิดจะการณ์ว่าจะทำการใดสืบไปจะบายโฉมหน้าไปทางใดจึง
จะได้ชัยชนะมาสู่ตนได้*

*เมื่อ บุตรชาย มี อายู เพียง 6 ขวบ
เสื่อหวางก็ได้ แยก บุตร คน นี้ จาก มารดา
และให้ออกจากที่อยู่ทางฝ่ายหญิงที่เดียว นำมาอยู่ด้วยกันกับตน
การที่ ทำ เช่น นี้ ก็ เพื่อ จะ ป้องกัน มิ ให้ เด็ก กลาย เป็น คน อ่อน แอ*

(สายโลหิต. 2543 : 28-30)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ในฐานะที่เป็นพ่อ ผู้ชายในครอบครัวชาวจีนรักลูกของตนเป็นอย่างมากจะดูแลลูกชายเป็นอย่างดี เพื่อให้ลูกของตนเก่งและเข้มแข็ง มีความสามารถในการจัดการปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตได้ และพยายามทำทุกอย่างเพื่อให้ลูกชายได้ใช้ชีวิตอย่างสุขสบายเพราะในที่สุดลูก ๆ ก็จะต้องสืบทอดตระกูลด้วยตนเองหลังจากพ่อแม่ตายจากไป

2) วัฒนธรรมจีนเกี่ยวกับมังกร

มังกรเป็นสัตว์เทพเจ้า 1 ใน 4 ที่คนจีนมีความเชื่อว่าเป็นสัตว์มงคล ที่นำความเจริญรุ่งเรือง และความมั่งคั่งร่ำรวยมาให้ได้ มังกรจึงเป็นสัตว์มงคล ที่ลึกลับและมีพลังอำนาจ ในนิทานให้ความรู้เกี่ยวกับมังกร ดังนี้

นิทาน *ขุนซิริกมังกร* ได้ให้ความรู้ที่คนจีนนิยมนำมังกรมาประดับตกแต่งบ้าน ตามแนวคิดที่มังกรเป็นสัตว์มงคลและเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของวัฒนธรรมจีน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

รู้กันทั่วไปว่า ขุนซี ชอบมังกรอย่างยิ่ง ที่ผนัง-กำแพงวาดมังกรไว้ตามหัวเสาในบ้านก็สลักรูปมังกร พุดคำเดียว เขามีมังกรทุกแห่งหน
ครั้งหนึ่ง มังกรตัวจริงบนสวรรค์รู้ว่า ขุนซีรักมังกรมาก จึงบินลงมาที่บ้านของขุนซี

มังกร ยึด หัว ตัว เอง กับ หน้า ต่าง ทิศ ได้ แล้วขดหางไว้ที่หน้าต่างทิศเหนือ เมื่อขุนซีเห็นตัวนี้ เขาลั่นจากหัวถึงนิ้วตีน หลบไปซ่อนอย่างรวดเร็ว

จ าก อู บั ตี เหนือ นี้ เรา จะ เห็น ว่า ขุนซีทราบซึ่งใจมังกรตัวปลอมซึ่งวาดบนกำแพงและสลักที่หัวเสา ไม่ชอบมังกรตัวจริงเลย

(ขุนซีรักมังกร. 2556 : 193)

จากตัวอย่างได้ความรู้ว่า คนจีนเคารพนับถือมังกร จะสร้างรูปหรือเขียนรูปขึ้นมาใช้ประดับตกแต่งบ้านเรือน เพราะเชื่อว่ามังกรมีพลังอำนาจ มีความลึกลับ แต่การแต่งเรื่องนิทานเรื่องนี้ เป็นเรื่องในทำนองล้อเลียนคนจีนที่เชื่อถือมังกรมาก เมื่อได้พบมังกรตัวจริง ๆ กลับรู้สึกกลัว ต้องหลบซ่อนตัว

นิทาน วาดมังกรแต่মনันตา เป็นเรื่องเล่าถึงในยุคราชวงศ์หนานเป่ย์หรือเหนือใต้ มีจิตรกรคนหนึ่งวาดภาพมังกรสีขาวยี่สิบตัวบนกำแพงวัดอานตงเมืองจิงหลิง มังกรทั้งยี่สิบตัวนี้ล้วนไม่ได้แต่มนันตา พอแต่มนตาให้กับมังกรตัวที่สองบนกำแพง ท้องฟ้ามีดครีမ်พลันเกิดฟ้าแลบแปลบปลาบ กำแพงพังทะลายลง มังกรสองตัวนี้บินหายไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สมัยราชวงศ์เหลียงในยุคราชวงศ์หนานเป่ย์หรือเหนือใต้ มีจิตรกรคนหนึ่งชื่อนานาญวาดภาพมังกรชื่อจางเซียงเหยาฝีมือในการวาดภาพมังกรของเขานั้นถึงขั้นยอดเยี่ยมเลิศล้ำที่สุด ...

ค รั ึ่ง ห นี้ ัง จางเซียงเหยาวาดภาพมังกรสีขาวยี่สิบตัวบนกำแพงวัดอานตงเมืองจิงหลิง (ภูเขาชิงเหลียงเมืองนานกิงมณฑลเจียงซูในปัจจุบัน) เรื่องที่แปลกประหลาดก็คือ มังกรทั้งยี่สิบตัวนี้ล้วนไม่ได้แต่มนันตา ผู้คนจำนวนมากให้รู้สึกขบขันใจถามเขาว่า "ท่านวาดมังกรเหตุไหนไม่ได้แต่มนันตา หรือว่าการแต่มนันตานั้นเป็นเรื่องยากมาก"

จางเซียงเหยาตอบอย่างเอาจริงเอาจังว่า "การแต่มนันตาให้มังกรนั้นง่ายมาก แต่เมื่อแต่มนันตาไปแล้ว มังกรก็จะทะลายกำแพงบินหนีไป

ทุกคนเมื่อได้ฟังคำตอบของเขาต่างไม่เชื่อต่างตั้งอังกาให้เขาแต่มนันตาให้มังกรดูเชื่อว่ามังกรบนกำแพงจะทะยานบินหนีไปอย่างที่เขาวาหรือไม่ ดังนั้น

เขาจึงได้แต่ถือพู่กันเริ่มแต้มนัยน์ตาให้มังกร

และเล่าเรื่องมหัสจรรย์ก็เกิดขึ้น
ขณะที่เขาเพิ่งแต้มตาให้กับมังกรตัวที่สองบนกำแพงห้องฟ้ามีดครีမ်
พลันเกิดฟ้าแลบแปลบปลาบ เสียงฟ้าร้องฟ้าผ่าดังกึกก้องกัมปนาท
และแล้วพายุฝนก็สาดเทลงมาอย่างหนัก
ทุกคนตกใจจนอกสั่นขวัญแขวน ได้ยินเสียงครืน
กำแพงแถบนั้นพังทะลายลงทันที เมื่อเดินไปดูที่กำแพงอีกครั้ง
มังกรสองตัวบนกำแพงที่ถูกแต้มนัยน์ตา บินหายไปจริงๆ
ส่วนมังกรสีขาวยังสองตัวที่ยังไม่ได้แต้มนัยน์ตานั้นยังคงอยู่บนกำแพง
ทุกคนได้เห็นดังนี้ต่างรู้สึกเลื่อมใสศรัทธาจากเชิงเหยาอย่างยิ่ง

(วาดมังกรแต้มนัยน์ตา. 2556 : 86)

จากนิทานเรื่องนี้ได้ให้ความรู้ ว่า คนจีนมีความนับถือและความหวัดกลัวต่อมังกร
เพราะคนจีนถือว่ามังกรเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ เป็นสัญลักษณ์ของการมีอำนาจ มีตระกูล
โชคดี และประสบความสำเร็จ เพราะฉะนั้น ในสมัยโบราณ
วัดและพระราชวังจะเป็นสถานที่ที่สามารถมีรูปภาพมังกรได้เท่านั้น

3) วัฒนธรรมจีนเกี่ยวกับการแต่งกาย

คนจีนมีฐานะที่ไม่เหมือนกัน การแต่งกายจึงแตกต่างกันไป
โดยจะแต่งกายให้เหมาะสมกับฐานะและหน้าที่การงานของตน
การแต่งกายของครอบครัวชาวจีนมีรายละเอียดต่อไปนี้

คนจีนที่ร่ำรวยจะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่ทำจากผ้าไหมชั้นดี
การแต่งกายนับเป็นสัญลักษณ์แสดงฐานะของคนจีน

การแต่งกายของคนจีนที่เป็นชาวนาจะค่อนข้างเน้นความสะดวกสบาย
โดยจะแต่งกายแบบสะดวกสำหรับการทำงาน และถ้าหากเป็นครอบครัวที่จนมาก
ก็อาจจะมีแค่เสื้อผ้าที่ขาด ๆ เอาไว้ใส่ สำหรับครอบครัวชาวจีน มีอยู่สิ่งหนึ่งที่ยังต้องรู้อีก นั่นก็คือ
เมื่อจะไปไหนมาไหนหรือมีงานเลี้ยงต่าง ๆ ชาวจีนจะแต่งกายด้วยชุดพิเศษของตนที่เก็บไว้อย่างดี
ถึงครอบครัวจะยากจน แต่เวลาไปข้างนอก ก็จะพยายามแต่งกายให้สุภาพและเรียบร้อย
ดังสรุปได้ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่องขุนยู่กุน กล่าวไว้ว่า
หลานชายของครอบครัวหลี่ แต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สวยงาม
เหมาะสมกับฐานะอันร่ำรวยของครอบครัวหลี่ในชีวิตประจำวัน ดังตัวอย่าง

เด็กชายรูปร่างอ้วนท้วนใส่เสื้อแพรสีแวนกยุงด้วยาวรุ่มร่าม
พ้อหนูเอาผ้าคาดพุงสีแดงเลือดนกวิ่งขึ้นมาเลีย
เพื่อให้กระโดดโลดเต้นได้เต็มที่.....

(จุนยู กุน. 2556 : 51)

จากนิทานเรื่องนี้ได้ให้คว้ามารู้ว่า
คนจีนที่ร่ำรวยจะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่ทำจากผ้าไหมชั้นดี เหมาะสมกับฐานะของครอบครัวตน
เพราะการแต่งกายนับเป็นสัญลักษณ์แสดงฐานะเป็นอย่างดีถ้าแต่งกายไม่เรียบร้อยอาจจะทำให้ครอบครัวต้องขายหน้า ซึ่งเป็นสิ่งที่ชาวจีนไม่ยอมให้เกิดขึ้นในครอบครัวเป็นอันขาด

นิทานเรื่อง หวูฟูเหยิน กล่าวว่า เมื่อมาถึงวันเกิดของหวูฟูเหยินนั้น
คนใช้ของหวูฟูเหยินที่ชื่อว่าจินก็มาช่วยแต่งกายให้กับหล่อนด้วยเสื้อผ้าชั้นดีและสวยงามตั้งแต่ยามเช้า
เพื่อให้หวูฟูเหยินได้แต่งกายอย่างสวยงามมากที่สุดในวันสำคัญของตน ดังตัวอย่าง

หล่อนเปิดกล่องขนาดย่อมห่อด้วยผ้าแพรดอก
หีบเอาต่างหูออกมาสวมให้ที่หูของหวูฟูเหยินอย่างระมัดระวัง.....

จินแต่งตัวนายผู้หญิงของหล่อนด้วยเสื้อผ้าตัวนสีแดงแขนกว้าง
สวมทับกระโปรงจีบผ้าตัวนสีดามีปักทั้งข้างหน้าและข้างหลังเป็นรูปน
กกับดอกไม้

(หวูฟูเหยิน. 2556 : 37)

จากนิทานเรื่องนี้ได้ให้คว้ามารู้ว่า
คนจีนที่ร่ำรวยจะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่ทำจากผ้าไหมชั้นดี เหมาะสมกับฐานะของครอบครัวตน
เพราะการแต่งกายนับเป็นสัญลักษณ์แสดงฐานะของครอบครัวชาวจีนได้เป็นอย่างดี
คนอื่นสามารถมองดูการแต่งกายก็จะได้ทราบฐานะของตน ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าภูมิใจสำหรับคนจีน

นิทานเรื่อง ลาแห่งกุยโจว กล่าวว่า ครอบครัวแม่ซึ่งมีอาชีพเป็นชาวนา
เป็นครอบครัวที่ยากจนในชนบท การแต่งกายของสมาชิกครอบครัวย่อมไม่ค่อยดี ดังตัวอย่าง

.....แกห่อหุ้มร่างกายด้วยเสื่อนวมผ้าฝ้ายสีแดงเข้มอย่างหนา
ซึ่งอาจจะมองเห็นมันแลบออกมาจากชายเสื้อสีน้ำเงินที่แกสวมทับอยู่
อีกชั้นหนึ่ง.....

(ลาแห่งกุยโจว. 2556 : 101)

จากนิทานเรื่องนี้ได้ให้คว้ามารู้ว่า
การแต่งกายของครอบครัวชาวจีนที่เป็นชาวนาจะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าธรรมดาทั่วไป
แต่งกายตามใจตนโดยที่ไม่ต้องคิดว่าในโอกาสไหนต้องแต่งตัวเป็นอย่างไร ฯลฯ
และยังเป็นบ้านที่ยากจนก็จะได้ใส่แค่เสื้อผ้าที่ขาด ๆ เก่า ๆ
เพราะเป็นชาวนาจึงไม่ค่อยให้ความสำคัญกับเรื่องเสื้อผ้ามากนัก
ถ้าจะแต่งกายสวยงามก็ไม่ถนัดสำหรับการทำงานในนาทุก ๆ วัน

นิทานเรื่อง ความอยากที่ไม่อาจสนอง กล่าวว่า หวางหลุงมีอาชีพเป็นชาวนา

การแต่งกายของหวางหลุงก็จะไม่สวยหรู เมื่อต้องออกจากบ้านเข้าเมืองหรือว่าในโอกาสพิเศษต่าง ๆ จะแต่งด้วยเสื้อผ้าที่สะอาดและที่ดีที่สุดของตน ดังตัวอย่าง

.....เข า ห ยิบ เลื่อ ฝ้ า ฝ้ า ย สี น้ า เงิน
และกางเกงขายาวสีน้ำเงินผ้าชนิดเดียวกันออกมาเป็นเครื่องแต่งตัวชุดเดียว ซึ่งใช้สวมแต่เฉพาะวันกินเลี้ยง ในปีหนึ่ง ๆ จะได้ใช้ก็ราวสิบวันเท่านั้น.....

(ความอยากที่ไม่อาจสนอง. 2556 : 122)

จากนิทานเรื่องนี้ได้ให้ความรู้ว่า สมาชิกครอบครัวชาวจีนที่เป็นชาวนาส่วนใหญ่จะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าธรรมดาทั่วไป และครอบครัวที่ยากจนมากนั้น ก็จะได้ใส่แค่เสื้อผ้าที่ขาด ๆ เก่า ๆ เพราะเป็นชาวนาจึงไม่ค่อยเอาใจใส่กันมาก แต่เมื่อจะไปไหนมาไหน หรือว่ามีงานเลี้ยงต่าง ๆ ก็จะต้องแต่งกายด้วยเสื้อผ้าดี ๆ ที่ตนเก็บไว้อย่างดีสำหรับใส่ในโอกาสพิเศษ ถึงจะไม่หรูหรา แต่ก็ยังเป็นเสื้อผ้าที่ดีที่สุดของตนและถูกใจตนมากที่สุด เพื่อให้ดูดี ภูมิฐานะขึ้นในงานสำคัญต่าง ๆ

4) วัฒนธรรมจีนเกี่ยวกับการเดินทาง

การเดินทางของคนจีนมีหลากหลายวิธี เช่น เดินทางด้วยเท้า เดินทางด้วยเรือ เดินทางด้วยรถ เดินทางด้วยเกี้ยว เดินทางด้วยลา ฯลฯ ครอบครัวชาวจีนแบบร่ำรวยย่อมเดินทางด้วยวิธีสบาย ๆ เช่น นั่งเกี้ยว ชี่ม้า นั่งเรือ ฯลฯ ส่วนครอบครัวชาวนาจะเดินทางด้วยเท้า หรือไม่อาจจะขี่ลา นั่งรถไฟ ฯลฯ ดังสรุปได้ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่องคนต้องสงสัยกล่าวไว้ว่า ลูกชายของพ่อค้าลี้เดินทางกลับมาจากต่างประเทศ โดยใช้เส้นทางเรือ เพราะตรงกับฤดูร้อนพอดี ฝนตกชุก มีน้ำเยอะมาก พ่อค้ามารับการเดินทางของเรือ โดยเล่นเข้ามาได้จากปากน้ำกะประมาณสักร้อยไมล์เศษ โดยเรือสำเภา ดังสรุปได้ดังต่อไปนี้

ระหว่างนี้เป็นปลายฤดูร้อนแล้ว ฝนตกชุก น้ำก็ขึ้นสูงพอที่เรือสำเภาขนาดย่อมจากทะเลจะแล่นเข้ามาได้จากปากน้ำกะประมาณสักร้อยไมล์เศษ โดยเรือสำเภาขนาดย่อมนี้เอง ที่พ่อค้าใบชาคาดว่าเป็นบุตรชายของแกจะโดยสารมา.....

(คนต้องสงสัย. 2556 : 105)

จากนิทานเรื่องนี้ได้ให้ความรู้ว่า เมื่อจะเดินทางไปไหนมาไหน คนจีนแบบร่ำรวยนั้นจะพยายามเลือกหาวิธีที่สะดวกและสบายที่สุด เพื่อให้ตนได้ไปถึงจุดหมายปลายทางอย่างปลอดภัยตามเวลากำหนด

นิทานเรื่อง *ทำความคิด* กล่าวว่า วิธีการเดินทางของหูกฟูเหยินจะเป็นการนั่งเกี้ยว โดย มี คน ย ก ห าม ห ล าย คน และนั่งข้างในเกี้ยวอย่างสบายในเมื่อที่หล่อนจะไปบ้านเพื่อนสนิทของตนที่กำลังคลอตลูกแต่คลอตยาก จนกลายเป็นอันตรายต่อชีวิต ดังตัวอย่าง

กล่าวแล้วหล่อนก็รีบไป และภายในเวลาอีกครู่หนึ่ง
หล่อนก็นั่งบนเกี้ยว ยกหามขึ้นบนบ่าของผู้ชายหาม
ผ่านไปตามถนนสายต่าง ๆ

(*ทำความคิด. 2556 : 108*)

จากนิทานเรื่องนี้ได้ให้ความรู้ที่ คนจีนแบบ ร่ำรวย นั้น เมื่อสมาชิกครอบครัวจะต้องเดินทางไปยังที่อื่นซึ่งห่างกับบ้านตนก็จะใช้วิธีการเดินทางอย่างสะดวกสบาย อย่างเช่น การนั่งเกี้ยว เพื่อให้ไปยังที่ที่ต้องการ เพื่อไปดูแลเพื่อนสนิทที่สุดของตนอย่างสบาย รวดเร็ว และปลอดภัยที่สุด

นิทานเรื่อง *ความภูมิใจกับความเยอหยิ่ง* กล่าวถึงแม่ซึ่งเป็นห่วงลูกสาวตาบอดของตนที่แต่งงานและย้ายไปอยู่บ้านสามีซึ่งไกลจากบ้านแม่มาก แม่จึงอยากจะไปดูลูกสาวตนหน่อย จึงให้ ลูกชายคนที่สองเป็นคน พาไป และขอยืมลาของญาติมาเป็นพาหนะในการเดินทาง ดังตัวอย่าง

แต่แกก็ไม่อาจจะให้ลูกชายมีความรู้สึกอยู่เช่นนั้นต่อไปได้
แกนั่งนิ่งอยู่บนหลังลาและยึดผมคอมันไว้แน่น.....

(*ความภูมิใจกับความเยอหยิ่ง. 2556 : 90*)

จากนิทานเรื่องนี้ได้ให้ความรู้ที่ คนจีนที่เป็น ชาวนา เมื่อผู้ใหญ่อยากจะเดินทางไปเยี่ยมดูลูกสาวตนที่แต่งงานแล้วและย้ายไปอยู่บ้านสามีซึ่งอยู่ห่างกันมาก ก็จะใช้วิธีการเดินทาง ด้วยการขี่ลา ถ้าที่บ้านตนไม่มีก็ต้องไปขอยืมของเพื่อนบ้านหรือญาติ ๆ มาใช้ เพื่อจะได้ไปเยี่ยมลูกสาวให้ได้ว่าลูกสาวอยู่เป็นอย่างไรบ้าง ซึ่งออกจากบ้านเป็นเวลานานมากแล้ว

นิทานเรื่อง *ทว่าทว่าคนขี่บรรณ* กล่าวถึงครอบครัวหวางหลุงเมื่อต้องหนีออกจากบ้านและไม่รู้ จะไปไหน การเดินทางด้วยเท้าทำให้ทุกคนในบ้านเหนื่อยมาก ในที่สุดครอบครัวหวางหลุงเดินมาที่สถานีรถไฟแห่งหนึ่ง และได้รู้เรื่องรถไฟ ในที่สุดหวางหลุงจึงตกลงใจว่าจะนั่งรถไฟต่อไปยังที่ท่ามาหาถิ่นใหม่ของครอบครัว ดังตัวอย่าง

“.....เรากำลังจะขึ้นรถไฟไปทางใต้
รถไฟมันออกจากสถานนี้นั่นแน่
และมีรถหลายหลังสำหรับพวกเราเพราะราคาถูก
คนละไม่ถึงเหรียญ”

“ลูกขึ้นเถอะลูก ช่วยกันพยุงปู่กันหน่อย

เราจะไปขึ้นรถไฟนั่งไปทางใต้ไม่ต้องเดิน”

(ท่าทางคนขับรถ. 2556 : 106)

จากนิทานเรื่องนี้ได้ให้ความรู้ที่คนจีนที่เป็นชาวนาส่วนใหญ่จะมีเงินไม่มาก เมื่อจะต้องพาครอบครัวหนีภัยก็ต้องเดินทางด้วยเท้าทั้งสอง และระหว่างการเดินทางนั้นยังต้องอดทนต่อ ความหิวอีกด้วย ในที่สุดทุกคนในครอบครัวทนความหิวและความเหนื่อยไม่ได้อีกแล้ว หวางหลุง จึงตัดสินใจว่าจะพาครอบครัวขึ้นรถไฟซึ่งมีราคาถูกลงและนั่งได้หลายคนต่อไปยังที่ใหม่ที่ครอบครัวจะไป ทำมาหากิน และสุดท้าย ทุกคนในครอบครัวของหวางหลุงก็ได้ไปถึงที่ทำมาหากินใหม่

5) ความสัมพันธ์ในครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป นิทานได้สะท้อนภาพครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ที่สนิทสนมแนบแน่นต่อกัน นิทานจีนได้กล่าวถึงครอบครัวจีนที่ประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสัมพันธ์ต่อกันด้วยการแต่งงาน แล้วอยู่ร่วมกับพ่อแม่และญาติพี่น้อง แต่ละคนมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน ดังตัวอย่าง

นิทาน งูสองหัว

เล่าถึงโครงสร้างและความสัมพันธ์ของครอบครัวประกอบด้วยพ่อลูกและลูก ดังนี้

ครั้งหนึ่งเมื่อซุนซุ โอวเป็นเด็ก เขาเผชิญกับงูสองหัวที่ถนน

ฆ่ามันแล้วซุนซุในโคลนฝังมัน

เมื่อถึงบ้าน ก็ร้องให้ทันทีที่แม่ถามว่าไปทำอะไรผิดมา

"ลูก ได้ยินคนพูดกันว่า ใครก็ตาม ที่พบงูสองหัวจะไม่มีชีวิตอยู่ต่อไป วันนี้ตอนออกไปข้างนอก ลูกพบตัวหนึ่ง"

"ตอนนี้อยู่ที่ไหน" แม่ถาม

"ลูกกลัวว่าจะมีคนมาพบมันเข้า ก็จะเจอชะตาเช่นลูก ลูกจึงฆ่าแล้วฝังมันในโคลนแล้ว"

แม่ปลอบเขาว่า "ลูกแม่ทำสิ่งที่ถูกต้องแล้ว ลูกกระทำความดีที่ทุกคนจะรักลูก ลูกไม่ตายหรอกจ้ะ"

(งูสองหัว. 2556 : 79)

จากนิทานเรื่องนี้ได้ให้คุณค่าด้านวิถีชีวิตที่เป็นวัฒนธรรมจีน สะท้อนผ่านลักษณะครอบครัวของชาวจีนที่มีสมาชิกครอบครัว มีรุ่นบิดามารดาและรุ่นลูก เป็นครอบครัวที่มีความร่วมมือกันในกิจกรรมด้านการอบรมเลี้ยงดู และการปลูกฝังจริยธรรมคุณธรรม ดังในตัวอย่างเมื่อซุนซุ โอว ยังเป็นเด็ก เจอ งูสองหัว อยู่ที่ถนน

กล่าวว่าจะมีคนมาพบเข้าก็จะเจอชะตาเช่น ชุน ชู โววจิงฆ่าแล้วฝังมันในโคลนแม่ได้รู้เรื่องราวนี้ปลอบลูกว่าสิ่งที่ทำถูกต้องและกระทำสิ่งที่ทุกคนจะรักแม่มีหน้าที่เลี้ยงดู และการปลูกฝังจริยธรรมคุณธรรมให้กับลูก

ในนิทาน คิดโง่ ๆ พ่อในเรื่องนี้ พ่อเป็นผู้สอนว่าอย่าให้ลูก ตั้งตัวอย่างต่อไปนี้

ก ล าว ล ะ ค ร ี่ ง ห นี ึ่ง
มีชายคนหนึ่งเดินอ้อมเด็กที่อยู่ริมฝั่งแม่น้ำเตรียมท่อมเด็กลงน้ำ เด็กกลัว
ร้องทูลทูลรายสุดเสียง

"แกจะโยนเด็กลงน้ำไปทำไม ไม่กลัวมันจมหรือ" คนผ่านไปถาม

"ไม่ต้องห่วงหรอก พ่อเด็กเป็นนักว่ายน้ำชั้นยอด"

"แกหมายความว่า เพราะพ่อว่ายน้ำเก่ง
ลูกต้องว่ายน้ำได้โดยไม่ต้องฝึกหัดอย่างนั้นหรือ"

(คิดโง่ ๆ. 2556 : 40)

จากนิทานเรื่องนี้ได้ให้คุณค่าด้านความรู้ว่า ในครอบครัวชาวจีน
ชีวิตที่ พ่อ หรือ แม่ มี ห น้ า ที่ ส อ น เ ต ก เ ต ก ต อ ง เ อ า ไ จ ไ ส้
ทำตามคำสอนเพื่อจะได้ประสบความสำเร็จในชีวิตต่อไป

นิทาน ปู่โง่ย้ายภูเขา ได้เล่าถึงครอบครัวชาวจีนโดยผ่านตัวละครที่เป็นปู่โง่
เขาจะร่วมมือกับสมาชิกในครอบครัว ทำงานย้ายภูเขาสองลูกด้วยกัน ตั้งตัวอย่างต่อไปนี้

ไต่ห่างกับหวางวูเป็นภูเขาหิมาสองลูก จากระดับพื้นถึงยอด
สูงราว 100,000 ฟุต วงรอบเขาทั้งสองราว 700 ลี้ (หนึ่งลี้ยาวราว
550 เมตร-ผู้แปล)

มีชายสูงอายุคนหนึ่งเรียกว่า ปู่โง่
อาศัยอยู่ทางทิศเหนือของภูเขานั้น เขาอายุเกือบ 90
ปีแล้วทางเข้าบ้านเผชิญหน้ากับภูเขาสอง
จะไปไหนมาไหนแต่ละครั้งต้องเดินทางอ้อมภูเขา ทำให้ไม่สะดวก
และไม่พอใจเขาสองลูกนั้นอย่างมาก

วันหนึ่งเขาเรียกสมาชิกในครอบครัวทุกคน มารวมกัน กล่าวว่า
"ภูเขาสองนี้ขวางทางเรา ทำให้การเดินทางไม่สะดวก
เราจะต้องร่วมกันทำงานย้ายมัน เพื่อเปิดทางตรงไปสู่ยูโจว
มี เ อ ร ะ ท ี่ ล ำ เ ร ี จ
จะไม่มีปัญหาที่ต้องเดินอ้อมให้เสียเวลาอย่างที่เป็นอยู่"

ทุกคนเห็นด้วย ยกเว้นภรรยาของเขา ผู้สงสัยบางอย่าง

จึงพูดขึ้นว่า "พวกแกจะเก่งกล้าสามารถแค่ไหน ดูนี้อย่างไรก็คน
ปราบจอมปลวกให้ราบยังไม่ได้เลย ซึ่งเล็กกว่าเขาสองลูกนี้มากนัก
นอกจากนี้ ขอให้ย่าถามพวกเจ้าหน่อย
พวกแกจะเอาหินและดินที่ขุดได้ไปไว้ที่ไหน"

"ทำไมไม่ขนหินกับดินไปทะเลโบโฮ" พวกเขาตอบ
"ไม่ว่าพวกเราจะขุดเท่าไร ไม่ต้องเป็นกังวลเรื่องที่จะไปถมที่ไหน"

วันต่อมา ปู่โง่เป็นผู้นำ พวกครอบครัวทั้งหมดเริ่มย้ายภูเขา
เพื่อบ้านคนหนึ่งเป็นแม่หน้ายผู้มีลูกชายคนหนึ่งอายุเจ็ดหรือแปดขวบ
ก็มาร่วมช่วย แม้ว่าจะทำกันตลอดทั้งปี ขุดดิน กระจายหิน
ขนหินกับดินไปทะเลโบโฮ ไปกับมาเกือบปีแทบไม่ถึงบ้าน

(ปู่โง่ย้ายภูเขา. 2556 :115-117)

จากนิทานเรื่องนี้ได้ให้คุณค่าด้านความรู้ว่า ครอบครัวชาวจีน ประกอบชีวิต พ่อ แม่ ลูกและปู่
ย่า ตา ยาย มีวิถีชีวิตที่ต้องร่วมมือกับทำงาน ในนิทาน ปู่โง่อยากย้ายภูเขา
จึงขอให้สมาชิกในครอบครัวมาทำงานเพื่อให้ครอบครัวมีความสะดวกสบายแม้ว่าจะเป็นงานยากลำบาก
ผู้มีอายุสูงจะเป็นหัวหน้าของครอบครัวและนำให้สมาชิกในครอบครัวร่วมมือกันทำงาน

สรุปได้ว่า นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยได้ให้เห็นวิถีชีวิตของคนจีนมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่
และมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน คนจีนมีอาชีพทำการเกษตรส่วนใหญ่
ส่วนหนึ่งเป็นช่างฝีมือที่มีความชำนาญ ชาวจีนมีข้าวเป็นอาหารสำคัญในชีวิตประจำวัน
และเครื่องใช้ดื่มสุราของคนจีนเป็นถ้วย ผลแพร์เป็นผลไม้ที่ชาวจีนนิยมกินและนิยมกินเป็นยา
มีลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวใหญ่

4.2 คุณค่าด้านการสอนคุณธรรม

นิทานจีนมีคุณค่าเป็นเครื่องมือสอนคุณธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของคนจีนดังนี้

4.2.1 การเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่

ผู้ใหญ่เป็นผู้ที่มีผ่านเหตุการณ์เรื่องราวต่าง ๆ ถือว่าเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ มีความรู้
มากกว่าเด็ก คำสอนของผู้ใหญ่ จะสามารถช่วยแก้ปัญหา
หรือเป็นคำชี้แนะแนวทางแก่ลูกหลานได้ดังตัวอย่าง

นิทาน เจิ้งจื่อ จะไม่โกหก และดึงกล้าให้ข้าวโต
เล่าถึงครอบครัวประกอบด้วยพ่อลูกและลูกสะใภ้คนในครอบครัวช่วยทำงาน โดยเนื้อเรื่องได้เล่าว่า
ผู้ชายทำงานเป็นชาวนา และผู้หญิงทำงานบ้าน มีการดูแลและช่วยเหลือกัน ดังนี้

วันหนึ่ง ภรรยาของเจิ้งจื่อ
กำลังจะออกนอกบ้านไปทำงานลูกเธอร้อง ขอดำไปด้วย "อยู่บ้าน"
แม่บอกลูก "ขากลับแม่จะฆ่าหมูมาให้ลูกกินเป็นอาหารเย็น"

เมื่อเธอกลับมาก็พบว่า เจิ้งจื่อกำลังล้างหามหมูเป็นอาหารของลูก เธอเร่งรีบไปห้ามเขา "เธอกำลังทำอะไรนะ จะฆ่าหมูจริง ๆ หรือฉันเพียงแต่พูดเล่นกับลูก" "เราจะโกหกลูก ๆ เราได้อย่างไร เจิ้งจื่อพูด "เขาเรียนรู้อาการเคลื่อนไหวของพ่อแม่ทุกอย่าง ถ้าเธอหลอกลูกด้วยการโกหก เธอก็กำลังสอนลูกให้โกหก คนไม่ควรสอนลูกอย่างนี้"

(จื่อจะไม่โกหก.2556:145)

เมื่อพ่อกลับบ้านก็เหนื่อยอ่อน บอกกับคนในครอบครัวว่า " ข้า เหนื่อย มาก ทำ งาน มา ทั้ง วัน แต่ว่ากล้าในนาสูงขึ้นเล็กน้อยแล้วตอนนี้" เมื่อลูกชายได้ยินว่า ต้นกล้าสูงขึ้นเล็กน้อย จึงรีบออกไปดู ถึงตอนนั้น ต้นกล้าข้าวเริ่มเหี่ยวเฉาแล้ว

(ดิงกล้าให้ข้าวโต. 2556 : 141)

จากตัวอย่างได้ให้คุณค่าด้านคุณธรรมโดยสอนว่า ครอบครัวของคนจีนในนิทานประกอบด้วยพ่อแม่และลูก เมื่อผู้ชายผู้หญิงแต่งงานกัน ก็จะมีสะใภ้ที่เป็นสมาชิกที่เพิ่มเข้ามาในครอบครัว ผู้ชายและผู้หญิงแบ่งกันทำหน้าที่ แต่จะช่วยกันอบรมเลี้ยงดูลูกให้เป็นคนดี โดยทำตัวเองให้เป็นแบบอย่างที่ดีของลูก ดังเช่น การไม่พูดโกหก และการเรียนรู้จากงานที่พ่อทำและที่พ่อบอกให้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกข้าว เป็นต้น

นิทาน กินหมดทั้งเมล็ด เล่าถึงค่านิยมเกี่ยวกับลักษณะครอบครัว พ่อในนิทานเป็นแพทย์ได้ให้ลูกชายกินผลไม้เพื่อให้มีสุขภาพดี แต่ลูกชายไม่เชื่อฟัง ดังตัวอย่างนี้

"ผลไม้ดีสำหรับฟัน แต่ไม่ดีสำหรับม้าม" พ่อพูด "

ในทางตรงกันข้าม เมล็ดดีสำหรับม้าม แต่ไม่ดีสำหรับฟัน

ลูกชายได้ยินดัง นี้ เข้า กล่า ว ว่า "ข้ามีทางอันน่าอัศจรรย์ที่จะเลี้ยงหลุมพรางทั้งหมดนี้

เป็นอย่างไร ขอให้เราได้ฟังบ้าง พ่อพูด

เมื่อกินลูกแพร์ ข้าจะเคี้ยวโดยไม่กลืน ดังนั้นก็จะไม่เป็นอันตรายต่อม้าม เมื่อกินเมล็ดแพร์ ข้าจะกลืนมันทั้งหมดโดยไม่เคี้ยว ดังนั้นจึงไม่เป็นอันตรายต่อฟัน

(กินหมดทั้งเมล็ด .2556 : 132)

จากตัวอย่างได้ให้คุณค่าด้านคุณธรรมโดยสอนว่า ผู้ใหญ่มีหน้าที่สั่งสอนเด็ก

ทำให้เขาได้ความรู้เพื่อได้วิธีชีวิตที่ดี ในนิทานพ่อเป็นแพทย์สอนลูกชายว่า "ผลไม้แพร์มีประโยชน์ต่อสุขภาพ แต่ต้องรู้จักกินให้ถูกต้อง ฤกวิธี ดังที่พูดว่า เมล็ดดีสำหรับม้า แต่ไม่ดีสำหรับฟัน" แต่ลูกชายไม่เชื่อฟัง สุดท้ายลูกชายท้องเสีย สะท้อนให้เห็นว่าเด็กต้องเชื่อฟัง จึงได้ผลดี

นิทาน *คนโง่ซื้อรองเท้า* ได้ให้เห็นคนจีน ผลร้ายของการไม่เชื่อฟังคำสอนของผู้ใหญ่ ได้เห็น การฟังผู้ใหญ่โดยผ่านตัวละครที่เป็นคนโง่ ไม่เชื่อฟังคำสอนของผู้ใหญ่ จึงไม่ได้ซื้อรองเท้าตามที่ต้องการ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คนโง่คนหนึ่งต้องไปการเข้าเมืองไปซื้อรองเท้าคู่ใหม่ เมื่อไปถึงร้านรองเท้าในเมือง ไม่พบขนาดเท้าที่วัดไว้ในกระเป๋า มีผู้ใหญ่บอกเขาว่า "ถ้าซื้อรองเท้าให้ตัวเอง ทำไม่มาใช้เท้าตัวเองลองขนาด ทำไม่ต้องใช้เชือกที่วัดด้วยล่ะ" แต่เขาเร่งกลับบ้านไปหยิบขนาดเท้า แล้วไปที่ร้านในเมืองอีก เสียเวลาวิ่งไปวิ่งมา พอถึงเมืองอีกครั้งหนึ่งร้านปิดแล้ว เสียเวลาไป-กลับเปล่า ๆ เนื่องจากไม่อาจซื้อรองเท้าได้

(คนโง่ซื้อรองเท้า. 2556 : 15)

จากตัวอย่างได้ให้คุณค่าด้านคุณธรรม โดยสอนว่า คนจีนเชื่อฟังและทำตามคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ จะส่งผลให้ตนเองประสบความสำเร็จตามที่ต้องการหรืออาจจะรอดพ้นจากอันตรายก็ได้ จึงให้ความสำคัญกับผู้ใหญ่ที่ต้องมีบทบาทและทำหน้าที่ในการชี้แนะแนวทางที่ทำให้เด็ก ๆ มีชีวิตประสบความสำเร็จได้ในที่สุด

นิทาน *นกฮูกย้ายถิ่น* เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเชื่อฟังผู้ใหญ่ ในนิทานเล่าว่า นกฮูกเจอปัญหาจึงมาถามผู้ใหญ่คือ นกเขาเล็กได้บอกวิธีการแก้ปัญหา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นกฮูกย้ายถิ่นหนึ่งบินไปตะวันออกไกลเท่าที่ปีกของมันจะสามารถ ณาไปได้ ในที่สุด เหนื่อยล้ามากจึงหยุดณป่าแห่งหนึ่งเพื่อพัก นกเขาเล็กผู้ซึ่งพักเหมือนกันสังเกตเห็นนกฮูกหายใจหอบฮัก

"ดูท่านเร่งรีบเหลือเกิน จะไปไหนล่ะ"

"ฉันกำลังย้ายที่ไปตะวันออก"

"ทำไมหรือ" นกเขาเล็กถามอีก

"คนทางตะวันตกพูดกันว่าเสียงของฉันช่างร้ายจริงจึงรังเกียจฉัน ฉันไม่อาจอยู่ที่นี่ได้ เลยย้ายหนีมา"

"การย้ายหนีจะแก้ปัญหาคือหรือ ไม่ว่าท่านจะย้ายไม่อยู่ที่ไหน ก็ช่วยเหตุการณ์ของท่านไม่ได้ทั้งนั้น"

น ก ชู ก รู้ ลี ก น ก เข า เลี ก ต่ ว น ต้ ด ลี น ใจ ไป
จึงถามอย่างประหลาดใจว่า "ท่านบอกล่วงหน้าได้อย่างไรกัน"

"กระจ่างตั้งกลางวัน ถ้าท่านไม่เปลี่ยนเสียง ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน
คนทางตะวันออกก็เกลียดท่านอยู่นั่นเอง"

(นกชูกย้ายถิ่น. 2556 : 81)

จากตัวอย่างได้ให้ คุณ ค่ำ ต้ำ น คุณ ธร รรม โด ย ส อ น ว่า
การเชื่อฟังผู้ใหญ่ของคนจีนจะทำให้ชีวิตที่ดีโดยสะท้อนผ่านตัวละครนกเล็ก เขามีบทบาทเป็นผู้ใหญ่
ได้บอกวิธีการแก้ไขปัญหานั้นนกชูกโดยการหนีไปอยู่ด้านตะวันออกเป็นการแก้ไขปัญหานั้นที่ถูกต้อง
เนื่องจากนกชูกไม่อาจจะย้ายไปอยู่ด้านใด ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหานั้นนอกจากต้องแก้ไขปัญหานั้นที่ตัวเอง
เป ร ร ย บ เ ส มี อ น กั บ ม นุ ช ย์ นี ห นี ไม่ ใ ช่ ก าร แ ก้ ไข ป ญ ุ ห า
แต่การที่สำรวจตนเองและแก้ไขข้อผิดพลาดสิ่งนั้นคือการแก้ไขปัญหานั้นอย่างแท้จริง

ส รุ ป ไ ต้ ว ่า
จากนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมและแนวคิดที่สืบทอดผ่านเนื้อเรื่องนิทานจีน
โดยที่ได้เห็นค่านิยมในเรื่องการเชื่อฟังและการทำคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ของ คนจีน
จ ะ ส่ ง ผล ให้ ต น เ อ ง ร อ ด พื น จ าก อ น ต ร ร าย ไ ต้
ก็มีบทบาทในการชี้แนะแนวทางที่ทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จได้ในที่สุด

4.2.2 การทำความดี

ความดีในศาสนาพุทธ คือการระลึกถึงความรู้ที่สามารถนำมาดับต้นเหตุของความทุกข์
ในนิทาน เกาลัดสามหรือสี่ เล่าถึงความเชื่อการทำความดีแม้แต่การทำความดีกับสัตว์ หากทำดีแล้ว
ก็จะมีความรู้สึที่ดี ฟังพอใจซึ่งกันและกัน และไม่มี ความขัดแย้งกัน ดังตัวอย่าง

คนฝึกสิงในแคว้นล้องชอบลิงมาก เลี้ยงลิงไว้หลายตัว
เข า เข้ า ใจ ลี ง แ ล ะ ลี ง เข้ า ใจ เข า ไ ต้
เขาเคยเขี่ยมอาหารของครอบครัวไว้ให้ลิงเสมอ
แต่พอเวลามีอาหารไม่มากนัก เขาต้องการลดส่วนของพวกลิงลง
อย่างไรก็ตามก็กลัวว่าพวกมันจะไม่ยอม จึงตัดสินใจจะหลอกพวกมัน
"ฉันจะให้เกาลัดพวกแก ตอนเช้าสามเม็ด ตอนเย็นสี่เม็ด
อย่างนี้จะพอไหม" เขาถาม

พวกลิงต่างลุกยืนแสดงความไม่พอใจ"ถ้าอย่างนั้นสี่เม็ดตอนเช้า
แล้วสามเม็ดตอนเย็น"

พวกลิงนั่งลง รู้สึกพึงพอใจ

(เกาลัดสามหรือสี่. 2556 : 197)

จากตัวอย่างได้ความรู้ที่เกี่ยวกับคนจีน การทำความดีจะทำให้อีกฝ่ายมีความพอใจ มีความรู้สึกที่ดี การทำความดี ทำได้ทั้งคนและสัตว์ ดังที่นิทานจีนได้สะท้อนให้เห็นว่า การทำความดีต่อสัตว์ เหมือนปฏิบัติต่อคนอื่น ๆ โดยทำสิ่งที่พอใจ ไม่ทำให้เดือดร้อน ดังเช่นการพุดจาให้อีกฝ่ายรู้สึกพึงพอใจ

นิทานเงินสำคัญกว่าชีวิต สะท้อนให้เห็นความเชื่อเรื่องทำความดีโดยการทำบุญด้วยการสละสมบัติของตน เชื่อว่าเป็นการทำบุญใหญ่ ดังที่ได้เล่าว่า คนที่ไม่เคยทำบุญ เมื่อเจ็บป่วยจึงรักษาไม่ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เศรษฐีคนหนึ่ง
เป็นคนที่ร่ำรวยแก้วแหวนเงินทองแต่ที่ไม่เคยทำบุญทำทาน
แม้แต่จะสร้างถาวรวัตถุในพระอาราม ก็ไม่เคยรับ
ที่นี้ต่อมาเกิดป่วยไข้ล้มเจ็บขึ้น หมอจะรักษาเท่าไร ๆ
ก็ไม่มีทางที่จะดีขึ้นเลยครับ ผลที่สุดก็สิ้นใจตาย

(เงินสำคัญกว่าชีวิต. 2556 : 99)

จากตัวอย่างแสดังให้เห็นว่า นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยสะท้อนให้เห็นความเชื่อของคนจีนในเรื่องการทำบุญว่า การทำบุญ สร้างวัด จะได้ผลที่ดี ประสบความสำเร็จ ความที่ ต้องการ และยังเชื่อว่าจะได้ผลดีถึงชาติหน้าและถ้าเจ็บป่วย ก็รักษาไม่ได้ และยังทำให้เสียชีวิตอีกด้วย

สรุปได้ว่า นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย ได้แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมของคนจีน ที่ผ่านเรื่องราวในนิทาน ทำให้เข้าใจว่า ในสังคมจีนมีความเชื่อเรื่องการทำบุญ การทำความดี ที่เนื่องมาจากคนจีนเคารพนับถือศาสนาพุทธมาตั้งแต่สมัยโบราณ แล้วนำมาสะท้อนเป็นเรื่องราวไว้ในนิทานจีน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย และเพื่อวิเคราะห์คุณค่าของนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย โดยศึกษาจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและคัดเลือกนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย ซึ่งได้จัดพิมพ์รวมเล่มและวางจำหน่ายในประเทศไทย เป็นนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย จำนวน 103 เรื่อง แบ่งลักษณะของเนื้อหาได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ ประเภทชีวิตจริง (21 เรื่อง) ประเภทเล่าอธิบายเหตุ (50 เรื่อง) ประเภทสัตว์ (32 เรื่อง) นำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ มีผลการวิจัยซึ่งสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย สรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

5.1.1 การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในด้านชีวิตความเป็นอยู่ ค่านิยม ประเพณี และความเชื่อ โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1) ภาพสะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยได้สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิต การประกอบอาชีพ อาหารการกิน ลักษณะครอบครัว สรุปได้ดังต่อไปนี้

1.1) วิถีชีวิต สังคมจีนที่สะท้อนในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย มีโครงสร้างสังคมที่ประกอบไปด้วยคน 3 กลุ่ม ได้แก่ ชนชั้นสูง ชนชั้นกลาง และชนชั้นต่ำ แต่ละกลุ่มมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกันคือ ชนชั้นสูง ได้แก่พระราชามีวิถีชีวิตสุขสบาย กินดีอยู่ดี มีคนรับใช้ ทำหน้าที่ปกครองดูแลประชาชนให้มีความสุข ชนชั้นต่อมาเป็นชนชั้นกลาง ได้แก่ ข้าราชการ เศรษฐี พ่อค้า ซึ่งมีฐานะร่ำรวยและมีชีวิตสะดวกสบายและมีความสุข กลุ่มสุดท้ายคือ ชนชั้นต่ำ ซึ่งมีฐานะยากจนและไม่มีที่ดินเป็นของตัวเอง ได้แก่ชาวนา คนที่รับจ้างทำงาน

1.2) การประกอบอาชีพ คนจีนส่วนใหญ่ทำการเกษตร เป็นชาวนา

นอกจากนี้ ยังเป็นช่างฝีมือที่มีความชำนาญ และทำเป็นสินค้าออกมาขายในท้องถิ่นที่ต้องการใช้สินค้าที่ผลิตขึ้นด้วยความชำนาญ

1.3) อาหารการกิน
 นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยสะท้อนภาพด้านอาหารการกินของคนจีน ให้เห็นอย่างชัดเจน ชาวจีนให้ความสำคัญกับเรื่องอาหารการกิน การกินอาหารที่เหมาะสมและดีเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับสมาชิกครอบครัวทุกคน เพราะไม่ใช่ไปหล่อเลี้ยงแค่ร่างกาย แต่ยังหล่อเลี้ยงสมองของสมาชิกครอบครัวด้วย อาหารที่ดีจะช่วยให้สมาชิกในครอบครัวเติบโตอย่างรวดเร็วและมีสุขภาพแข็งแรง เมื่อมีงานสำคัญต่าง ๆ ที่บ้าน จะมีพ่อครัวหรือจ้างคนมาทำอาหารที่ดีให้เป็นเฉพาะ เหมาะกับฐานะของครอบครัว มีเพียงพ่อสำหรับแขกทุกคน และรสชาติอร่อย ๆ อาหารการกินของครอบครัวชาวจีนจะต้องดีพอสมควร ทุกคนได้รับประทานอาหารที่มีคนเอาใจใส่ในการทำ มีรสชาติที่อร่อย ทุกคนจะมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ครอบครัวชาวจีนยังนิยมดื่มเหล้าในโอกาสต่าง ๆ เช่น ฉลองการตกลงเรื่องราวที่ดี ฉลองในการพบญาติที่อยู่ห่างไกลกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การที่ชาวจีนดื่มเหล้านั้น ไม่ใช่แค่ดื่มเพื่อเมา แต่ดื่มในโอกาสเฉลิมฉลองเมื่อเพราะมีเรื่องน่าดีใจ น่าฉลองนั่นเอง

1.4) ลักษณะครอบครัว ครอบครัวจีน ประกอบด้วย สมาชิกที่เป็น พ่อแม่ ลูก ลูกสะใภ้ หลาน อยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่ พ่อแม่มีหน้าที่เลี้ยงลูกและทำงานหาเงินเลี้ยงดูครอบครัว มีความเอาใจใส่ดูแลลูกอย่างดี และมีการแบ่งหน้าที่ช่วยกันทำงานอย่างชัดเจนระหว่างผู้ชายและผู้หญิง

สรุปได้ว่า นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยได้สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของคนจีนกลุ่มชนชั้นสูง ชนชั้นกลาง และชนชั้นต่ำ แต่ละกลุ่มมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน คนจีนมีอาชีพทำการเกษตรส่วนใหญ่ ส่วนหนึ่งเป็นช่างฝีมือที่มีความชำนาญ ชาวจีนมีข้าวเป็นอาหารสำคัญในชีวิตประจำวัน และมีการดื่มสุรา ผลแพร์เป็นยา และครอบครัวชาวจีนมีลักษณะเป็นครอบครัวใหญ่

2) ค่านิยม นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยได้สะท้อนภาพสังคมจีนที่มีค่านิยมสรุปได้ดังต่อไปนี้

2.1) ค่านิยมเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียร จะสะท้อนให้เห็นว่าคนจีนที่ขยันทำงานจะได้รับยกย่องและยอมรับในสังคม และขยันทำมาหากินจะทำให้ประสบความสำเร็จได้ชีวิต นอกจากนี้ยังให้ข้อคิดอีกว่า

ไม่ควรมีเพื่อนเป็นคนขี้เกียจ เพราะเป็นพฤติกรรมที่น่ารังเกียจของสังคม

2.2) ค่านิยมเกี่ยวข้องกับ การ เชื้อ พิง ผู้ใหญ่ สะท้อนค่านิยมในเรื่องการเชื้อ พิง และการทำคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ ถ้าปฏิบัติตามจะส่งผลให้ตนเองรอดพ้นจากอันตรายได้ และยังมีบทบาทในการชี้แนะแนวทางที่ทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จได้ในที่สุด

2.3) ค่านิยมเกี่ยวข้องกับ การใช้สติปัญญา ที่สะท้อนภาพการมีคุณธรรมของสมาชิกครอบครัวชาวจีนด้านการมีสติปัญญา ในครอบครัวของชาวจีนนิยมผู้ที่มีสติปัญญาและใช้สติปัญญาในการสร้างอำนาจ สร้างฐานะที่ดีให้กับตน หรือใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ แล้วยังช่วยให้ครอบครัวชาวจีนสร้างฐานะ สร้างอำนาจให้แก่ทั้งตนและครอบครัวของตนให้คนอื่นนับถือได้อย่างเต็มใจ

3) ประเพณี

นิทานจีนสะท้อนภาพสังคมจีนในด้านประเพณีมีประเพณีที่เกี่ยวกับการนับถือศาสนาพุทธมีประเพณี การทำบุญ นอกจากนี้มีประเพณีแต่งงานที่มีขั้นตอนแสดงให้เห็นด้วยว่าคนจีนมีความละเอียดรอบคอบ และมีประเพณีที่ทำให้ครอบครัวจีนมีความรักและความมั่นคง ดังมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

3.1) ประเพณีเกี่ยวกับทำบุญ ในสมัยโบราณ ประชาชนจีนว่า ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จึงมีประเพณีที่เกี่ยวกับพุทธศาสนาได้แก่ ประเพณีการทำบุญ การแต่งงาน ซึ่งคนจีนจะปฏิบัติเป็นกิจวัตรประจำวัน

3.2) ประเพณี การแต่งงาน นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย สะท้อนภาพประเพณีของคนจีนด้านการแต่งงานว่า ครอบครัวชาวจีนให้ความสำคัญกับเรื่องแต่งงานของลูกหลาน ผู้ใหญ่ในครอบครัวเป็นคนจัดการเรื่องแต่งงานให้กับลูก ๆ จะมีพิธีกรรมหลากหลายอย่าง การให้หมอดูเลือกวันที่ดีที่สุดสำหรับจัดงานแต่ง การจัดงานแต่งงานที่มีขั้นตอน ต่อหน้าผู้ใหญ่ของครอบครัวทั้งสองอย่างเป็นทางการ หลังพิธีแต่งงานจะมีการเลี้ยงแขกที่มาร่วมงาน

4) ความเชื่อ

นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยสะท้อนภาพคนจีนมีความเชื่อความเชื่อเรื่องการทำบุญ เนื่องจากคนจีนเคารพนับถือศาสนาพุทธมาตั้งแต่สมัยโบราณ แล้ว นำมาสะท้อนเป็นเรื่องราวไว้ในนิทานจีน ดังสรุปได้ดังต่อไปนี้

4.1) ความเชื่อเรื่องการทำบุญ นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย สะท้อนภาพวัฒนธรรมด้านความเชื่อเรื่องศาสนาให้ผู้อ่านได้เห็นว่าในครอบครัวชาวจีนมีสมาชิกส่วนหนึ่ง มีความเชื่อในเรื่องศาสนามาก โดยที่เชื่อกันมานานมาก และนับว่าเป็นคุณธรรมที่ดั่งงามที่สืบทอดมาเป็นเวลายาวนานของครอบครัวชาวจีน

พระเป็นสิ่งที่สูงและศักดิ์สิทธิ์มาก และการมีความเชื่อทำให้สมาชิกครอบครัวชาวจีนอยู่ร่วมกันอย่างสุขสบายทั้งร่างกายและจิตใจ มีความเชื่อมั่นในการดำเนินชีวิต และครอบครัวก็มั่นคงมากยิ่งขึ้น

4.2) ความเชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย สะท้อนภาพวัฒนธรรมด้านความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นความเชื่อทำไสยศาสตร์ที่ผสมผสานกับความเชื่อทางศาสนา ทำให้ผู้อ่านเข้าใจวัฒนธรรมของคนจีนมากยิ่งขึ้น

4.3) ความเชื่อเรื่องฤกษ์ยาม นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย ได้แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมของคนจีน ที่ผ่านเรื่องราวในนิทาน ทำให้เข้าใจว่า ในสังคมจีนมีความเชื่อเรื่องการทำบุญ การทำความดี เนื่องจากคนจีนเคารพนับถือศาสนาพุทธมาตั้งแต่สมัยโบราณ แล้วนำมาสะท้อนเป็นเรื่องราวไว้ในนิทานจีน

สรุปว่า นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยมีเรื่องราวที่เล่าถึงเหตุการณ์และตัวละครที่สะท้อนให้เห็นภาพสังคมจีน ในด้านชีวิตความเป็นอยู่ ค่านิยม ประเพณี และความเชื่อ ซึ่งสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของคนจีนกลุ่มชนชั้นสูง ชนชั้นกลาง และชนชั้นต่ำ แต่ละกลุ่มมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน คนจีนมีอาชีพทำการเกษตรส่วนใหญ่ ส่วนหนึ่งเป็นช่างฝีมือที่มีความชำนาญ ชาวจีนมีข้าวเป็นอาหารสำคัญในชีวิตประจำวัน และเครื่องใช้ดีมีสุขของคนจีนเป็นถ้วย ผลแพร์ เป็นผลไม้ที่ชาวจีนนิยมกิน และนิยมกินเป็นยา มีลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวใหญ่มีค่านิยมที่ยอมรับนับถือมาใช้ปฏิบัติในด้านความขยันทำงาน การเคารพอาวุโสเชื่อฟังผู้ใหญ่ และการมีสติปัญญาไหวพริบที่จะเอาชนะคนอื่น ๆ มีประเพณีที่เป็นวัฒนธรรมเกี่ยวกับการนับถือศาสนาพุทธมีประเพณีการทำบุญประเพณีแต่งงานเป็นต้น สังคมจีนมีความเชื่อเรื่องการทำบุญและการทำความดี

5.1.2 การวิเคราะห์คุณค่าของนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย

นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยมีเนื้อเรื่อง เหตุการณ์และตัวละครที่ให้ความสนุกสนาน และความรู้ที่ลึกที่เสมือนกับเป็นเรื่องจริง ได้แก่คุณค่าด้านเป็นเครื่องมือสอนคุณธรรม และคุณค่าด้านความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมจีน โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1) ความรู้เกี่ยวกับคนจีน การปกครอง และวัฒนธรรมจีน ด้านความรู้เกี่ยวกับคนจีน นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยได้ให้เห็นวิถีชีวิตของคนจีนมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน คนจีนมีอาชีพทำการเกษตรส่วนใหญ่

ส่วนหนึ่งเป็นช่างฝีมือที่มีความชำนาญ ชาวจีนมีข้าวเป็นอาหารสำคัญในชีวิตประจำวัน และเครื่องใช้ดีมีสุขของคนจีนเป็นถั่ว ผลแพร์เป็นผลไม้ที่ชาวจีนนิยมกินและนิยมกินเป็นยา มีลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวใหญ่ ดังสรุปได้ดังต่อไปนี้

1.1) ลักษณะคนจีน นิทานจีนได้ให้ความรู้ที่ คนจีนมีบทบาทหน้าที่ต่างกัน แต่มีการกระทำที่แสดงให้เห็นลักษณะของคนจีนที่เด่นชัด เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป ที่บอกได้ว่า คนจีนเป็นคนอย่างไร นิทานจีนได้ให้ความรู้ที่ คนจีนเป็นคนขยัน อดทน ซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ และมีความกตัญญู

1.2) ลักษณะการปกครอง นิทานจีนมีคุณค่าให้ความรู้ที่ ประเทศจีนในสมัยโบราณ มีกษัตริย์เป็นผู้ปกครอง และมีอำนาจสูงสุด มีหน้าที่ปกครองดูแลประชาชน ปกป้องบ้านเมือง คัดเลือกข้าราชการเป็นต้น

1.3) ลักษณะวัฒนธรรมจีน สังคมจีนมีวัฒนธรรมที่งดงาม นับเป็นเวลาหลายพันปี และได้สืบทอดวัฒนธรรมมาถึงปัจจุบัน จึงปรากฏเรื่องราววัฒนธรรมที่ถ่ายทอดในนิทาน

สรุปว่า นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยได้ให้เห็นวิถีชีวิตของคนจีนมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และมีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน คนจีนมีอาชีพทำการเกษตรส่วนใหญ่ ส่วนหนึ่งเป็นช่างฝีมือที่มีความชำนาญ ชาวจีนมีข้าวเป็นอาหารสำคัญในชีวิตประจำวัน และเครื่องใช้ดีมีสุขของคนจีนเป็นถั่ว ผลแพร์เป็นผลไม้ที่ชาวจีนนิยมกินและนิยมกินเป็นยา มีลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวใหญ่

2) คุณค่าด้านการสอนคุณธรรม สรุปได้ว่า นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย ได้แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมของคนจีนที่ผ่านเรื่องราวในนิทาน ทำให้เข้าใจว่า ในสังคมจีนมีความเชื่อเรื่องการทำบุญ การทำความดี เนื่องจากคนจีนเคารพนับถือศาสนาพุทธมาตั้งแต่สมัยโบราณ แล้วนำมาสะท้อนเป็นเรื่องราวไว้ในนิทานจีน ดังสรุปได้ดังต่อไปนี้

2.1) การเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ จากนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมและแนวคิดที่สืบทอดผ่านเนื้อเรื่องนิทานจีน โดยที่ให้เห็นค่านิยมในเรื่องการเชื่อฟังและการทำคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ของคนจีน จะส่งผลให้ตนเองรอดพ้นจากอันตรายได้ และมีบทบาทในการชี้แนะแนวทางที่ทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จได้ในที่สุด

2.2) การทำความดี นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยสะท้อนให้เห็นความเชื่อของคนจีนในเรื่องการทำบุญว่า การทำบุญสร้างวัดจะได้ผลที่ดี ประสบความสำเร็จ ความที่ต้องการ และยังเชื่อว่าจะได้ผลดีถึงชาติหน้าและถ้าเจ็บป่วย ก็รักษาไม่ได้ และยังทำให้เสียชีวิตอีกด้วย

สรุปว่า นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย ได้แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมของคนจีนที่ผ่านเรื่องราวในนิทาน ทำให้เข้าใจว่า ในสังคมจีนมีความเชื่อเรื่องการทำบุญ การทำความดี

เนื่องจากคนจีนเคารพนับถือศาสนาพุทธมาตั้งแต่สมัยโบราณ
แล้วนำมาสะท้อนเป็นเรื่องราวไว้ในนิทานจีน

5.2 อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยมีประเด็น
ที่นำมา อภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 คือ
ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย
ผลการวิจัยสรุปได้ว่าภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยได้สะท้อนภาพ
สังคมและวัฒนธรรมจีน ในด้านวิถีชีวิตของชนชั้นต่าง ๆ ในสังคมจีน
ประกอบด้วยชนชั้นสูงที่เป็นผู้ปกครอง ชนชั้นกลางที่มีบทบาทในสังคมและมีฐานะร่ำรวย
ชนชั้นต่ำที่เป็นคนส่วนใหญ่ของสังคม มีฐานะความเป็นอยู่ลำบากจน
ครอบครัวชาวจีนเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ ที่มีวัฒนธรรมในด้านค่านิยม ประเพณี และความเชื่อ
นิทานจีนได้สะท้อนถึงการประพฤติปฏิบัติตนของชาวจีนมีคุณธรรมที่ดีคือ ความขยัน
ก าร เ ค าร พ ผู้ อ า วุ โ ส
การมีสติปัญญาไหวพริบซึ่งคนในสังคมจีนได้เรียนรู้จากการถ่ายทอดผ่านนิทานจากบรรพบุรุษและสืบ
ทอดต่อกันมารุ่นต่อรุ่นจนถึงปัจจุบัน ดังนั้นผลงานวิจัยเรื่องนี้เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 คือ
นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยสะท้อนภาพสังคมและวัฒนธรรมจีน ได้แก่ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ค่านิยม
รวมทั้งความสัมพันธ์ของคนในสังคมจีนในด้านต่าง ๆ และสอดคล้องกับแนวคิดของ สมปราษฎย์
อัมมะพันธ์ (2536 : 13-14) ที่กล่าวว่า นิทานเป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับวัฒนธรรมในด้านค่านิยม ประเพณี
และความเชื่อ ได้สะท้อนภาพสังคม ไว้ในนิทาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ จำเริญ แสงดวงแข
(2520 : 1) ที่ ก ล ่า ว ว่า ่า
วรรณกรรมทำหน้าที่สะท้อนภาพสังคมผู้สร้างวรรณกรรมจะนำสภาพสังคมนั้นมาบันทึกในวรรณกรรม

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทยา ศิริกุล (2549)
เรื่องการศึกษาภาพสะท้อนสังคมจากนิทานกะเหรี่ยงบ้านใหม่พัฒนา ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี
จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า นิทานกะเหรี่ยง ได้แก่
สภาพความเป็นอยู่ของชาวกะเหรี่ยงที่มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายดำรงชีวิตด้วยการพึ่งพาอาศัย
ร ร ม ช า ตี มี ค ว า ม เ ชื่ อ
ผสมผสานกันระหว่างความเชื่อในพระพุทธศาสนาและความเชื่อแบบดั้งเดิมในเรื่องผีและอำนาจเหนือ
ธรรมชาตินิทานได้สะท้อนด้านการปกครองให้เห็นความคิดของชาวกะเหรี่ยงที่มีต่อการปกครองในลัก
ษณะของการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์

กษัตริย์หรือผู้นำมีอำนาจสิทธิ์ขาดที่ผู้ใดจะฝ่าฝืนไม่ได้

2. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คือคุณค่าของนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยมีคุณค่าต่อผู้อ่านในด้านให้ความรู้เกี่ยวกับสังคมจีนลักษณะการปกครองลักษณะวัฒนธรรมจีนและคุณค่าด้านการสอนคุณธรรมซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 2 คือนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยมีคุณค่าต่อผู้อ่านในด้านความรู้เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมจีน สอดคล้องกับ ขนิษฐา จิตชินะกุล (2545 : 142-143) ได้อธิบายว่านิทานแสดงให้เห็นถึงสภาพความเป็นอยู่ของกลุ่มชนในสังคมให้คุณค่าให้อารมณ์เพลิดเพลิน นิทานเป็นอาหารทางใจที่ทำให้ชาวบ้านผ่อนคลาย สนุกสนาน สร้างจินตนาการนอกจากนี้ยังให้คุณค่าทางด้านคติธรรมและแนวทางการดำเนินชีวิตจากความเชื่อและค่านิยมของคนในสังคม ผลการวิจัยที่พบว่านิทานจีนมีคุณค่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งแก้ว เพ็ชรราช (2543) เรื่องการศึกษาวิเคราะห์นิทานลุ่มน้ำปาด จังหวัดอุดรดิตรดิตรการวิเคราะห์นิทานพบว่านิทานมีคุณค่าในด้านทำให้ได้ให้เห็นถึงสภาพความเป็นอยู่ของกลุ่มชนบริเวณลุ่มน้ำปาด จังหวัดอุดรดิตรดิตรหลายด้าน เช่น สถาบันครอบครัว มีปรากฏทั้งลักษณะครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวขยาย และครอบครัวรวม ทำให้เห็นลักษณะที่เป็นสากลของนิทานเข้าใจสภาพความเป็นอยู่และความต้องการพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่าง ซึ่งชี้ให้เห็นบทบาทสำคัญของนิทานด้านการถ่ายทอดแนวทางการดำเนินชีวิตของคนในสังคมสืบทอดกันต่อมาและนิทานพื้นบ้านมีคุณค่าด้านการสะท้อนวิถีชีวิตของชาวบ้านในด้านความเป็นอยู่ของกลุ่มชนบริเวณลุ่มน้ำปาด จังหวัดอุดรดิตรดิตร ลักษณะครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวขยาย และครอบครัวรวม สภาพความเป็นอยู่และความต้องการพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่าง ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญของนิทานในการถ่ายทอดแนวทางการดำเนินชีวิตของคนในสังคมสืบทอดกันต่อมา

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย มีข้อเสนอแนะดังนี้

1.

ควรวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมวัฒนธรรมในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยที่แสดงเอกลักษณ์ของคนจีนในสังคม

2. ควรวิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาไทยแปลนิทานจีน

บรรณานุกรม

- กัลยา วิชาศิริกุล. (2549) **การศึกษาภาพสะท้อนสังคมจากนิทานกะหรี่ป่างใหม่พัฒนา ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กิ่งแก้ว เพ็ชรราช. (2543) **รายงานวิจัยเรื่องวิเคราะห์นิทานลุ่มน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์**.
อุตรดิตถ์ : สถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์.
- กิ่งแก้ว อัดถากร. (2519) **คติชนวิทยา**. กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2518) **คติชาวบ้าน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551) **รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : เบรน-เบส บัค.
- เกริก ยุ้นพันธ์. (2539) **นิทานเด็ก**. (สาขาวิชาวรรณกรรมสำหรับเด็ก) กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนิษฐา จิตชินะกุล. (2545) **นิทานพื้นเมือง--การละเล่น**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- คณะอนุกรรมการด้านครอบครัว. (2541) **การพัฒนาครอบครัว**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (กสส.).
- จตุพร มหาพรหม. (2540) **การวิเคราะห์ตัวละครชายชาวจีนในนวนิยายไทยช่วง พ.ศ. 2510-พ.ศ.2537**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จำเริญ แสงดวงแข. (2520) **วิเคราะห์วรรณกรรมของจิตร ภูมิศักดิ์**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เจตนา นาควัชระ. (2520) **วรรณคดีวิจารณ์และวรรณคดี**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โครงการตำราสังคมศาสตร์ สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- เจือ สตะเวทิน. (2537) **วรรณคดีและประวัติวรรณคดี**. กรุงเทพมหานคร : ธนบุรีศึกษา.
- ฉันทนา เย็นนาน. (2539) **การศึกษาวิเคราะห์นิทานพื้นบ้านภาคกลาง**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชวน เพชรแก้ว. (2520) **การศึกษาวรรณคดีไทย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์.
- ณปรีชญ์ บุญวาศ. (2552) **ภาพสะท้อนของระบบครอบครัวและสถานภาพสตรีจีนในงานเขียนของ เฟอร์ล เอส. บัค. ปาจิน และยุงซา**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาประวัติศาสตร์) สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ตรีศิลป์ บุญจจร. (2542) **นวนิยายกับสังคมไทย 2475-2500**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- นัยนา บัวทอง. (2528) **การประเมินคุณค่าวรรณกรรมแปลสำหรับเด็กวัย 11-14 ปี**. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิษฐา จันทปัญญาศิลป์. (2541) **พฤติกรรมจริยธรรมของตัวละครเอกชาวจีนในนวนิยายไทย**. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (สาขาวิชานิติศาสตร์พัฒนาการ) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บรรจง บรรเจอดศิลป์. (2524) **ศิลปะวรรณคดีกับชีวิต**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สายทิพย์.
- บุญ ย ง ชี น สุ วิ ม ล . (2 5 5 1)
ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมนิทานภาคใต้กับวรรณกรรมสุนทรภู่และภาพสะท้อนของวัฒนธรรมท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประทีป เหมือนนิล. (2519) **วรรณกรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร : สารยาม.
- ป ร ะ ะ ยู ร
ทรงศิลป์. (2542) **การศึกษาวิเคราะห์ตำนานและนิทานพื้นบ้านเขมรภาคที่ 1-9**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- _____. (2542) **วิษณุปัญญา**. กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก.
- ปัญญา บริสุทธิ์. (2533) **ทฤษฎีและวิธีปฏิบัติในการแปล**. กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน.
- ปิยะมาศ สรรพวิรวงศ์. (2543) **การศึกษาเปรียบเทียบ "สี่แผ่นดิน" ฉบับแปลภาษาจีนสองสำนวน**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เปรมวดี สารีกวณิช. (2529) **ศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์เปรียบเทียบสังคหวัตถุ 4 ในวรรณกรรมจีนและวรรณกรรมแปลสำหรับเด็กเยาวชน**. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พ ร ร ณ เ พิ ญ ก อ ง แ ก ้ว ใจ . (2 5 4 8)
ผลกระทบของการพัฒนาต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวที่สะท้อนสังคม. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (สาขาวิชานิติศาสตร์พัฒนาการ) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรี คุ่มชาติ. (2553) **นิทานจีนที่เสนอภาพสังคมชาวจีนในเมืองไทย**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (สาขาวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- _____ (2553) การคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ฟังนิทานประกอบการปั้น. ปรินญาณีพนธ์ (สาขาวิชาปฐมวัย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิชัย ศรีภูไฟ. (2542) **วรรณคดีสังคมและการเมือง**. อุบลราชธานี : คณะมนุษยศาสตร์และสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ไพโรธ เสศพิริยกุล. (2543) **วรรณกรรมปัจจุบัน**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- รัฐจวน. (2542) **วรรณกรรมจีนปัจจุบัน**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546) **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์.
- รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2525) **อิทธิพลต่างประเทศในวรรณกรรมจีน**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ลมูล รัตตากร. (2529) **การเขียนและการแปลหนังสือสำหรับวัยรุ่น**. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- วิทย์ ยาศิริกุล. (2545). **การศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองของคนไทยในชนบทภาคเหนือและภาคใต้ : กรณีศึกษาจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดนครศรีธรรมราช**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิทย์ ศิวะศรียานนท์. (2541) **วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย.
- วิเชียร เกษประทุม. (2555) **นิทานพื้นบ้าน ชุดที่ 1 ชุดวรรณคดี**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- วิภา กงกะนันทน์. (2533) **วรรณคดีศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- ศศิวิมล ศรีวิโรจน์มณี. (2543) **บทบาทของครอบครัวไทยเชื้อสายจีนในการอบรมเลี้ยงดูบุตร : กระบวนการการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมชุมชนคลองคูเมืองเดิมสามแพร่ง**. วิทยานิพนธ์ มน.ม. (สาขาวิชามานุษยวิทยา) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริัญญา จรเทศ. (2549) **วิเคราะห์บทบาทครอบครัวที่มีต่อตัวละครในนวนิยายของ ว.วินิจฉัยกุล**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริรัตน์ อังคะนาวิณ. (2544) **ภาพสะท้อนวิถีชีวิตชาวจีนในวรรณกรรมของหยก บูรพา**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาการสอนภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริรัตน์ แอดสกุล. (2551) **สถาบันครอบครัว : พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลง**. กรุงเทพมหานคร :

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สดใส คุ่มทรัพย์อนันต์. (2554) **คู่มือครอบครัวบำบัดสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านครอบครัวและเด็ก.**

กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2544) **สังคมวิทยาครอบครัว.** กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สายทิพย์ นุกุลกิจ. (2543) **วรรณกรรมจีนปัจจุบัน.** กรุงเทพมหานคร : เอส.อาร์.พริ้นติ้ง
แมสโปรดักส์.

สุนันท์ อุดมเวช. (2528) **วรรณกรรมไทยทรงดำ อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี.** เพชรบุรี :
วิทยาลัยครูเพชรบุรี

สมปราษฎ์ อัมมะพันธ์. (2536) **ประเพณีและพิธีกรรมในวรรณคดีไทย.** กรุงเทพมหานคร :
โอเดียนสโตร์.

สิ ร ณา อ๋ า ถ น อ ม . (2 5 3 9)
การวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับชีวิตครอบครัวในนวนิยายขนาดสั้นของหลวงวิจิตรวาทการ.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุจิตรา จรจิตร. (2543) **มนุษย์กับวรรณกรรม.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.

สุชาติ ตันตสุรฤกษ์. (2532) **โพยก๊วน : การส่งเงินกลับประเทศโดยชาวจีนโพ้นทะเลใน
ประเทศไทย.** กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนันท์ อุดมเวช. (2528) **วรรณกรรมไทยทรงดำ อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี.** เพชรบุรี :
วิทยาลัยครูเพชรบุรี.

สุพัตรา สุภาพ. (2536) **สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัว ประเพณี.** พิมพ์ครั้งที่ 8.
กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

สุนนชาติ เจริญศรี. (2528) **ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมกับความ
คาดหวังของสามีในครอบครัวเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในเขตกรุงเทพมหานคร.**
วิทยานิพนธ์ คศ.ม. (สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุวรรณมา นาควา. (2541) **การประเมินคุณค่าหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นสำหรับวัยรุ่นที่แปลเป็นภาษาไทย.**
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาเอกภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

อิงอร สุพันธ์วณิช. (2551) รัก ทุกข์ สุข โศกในงานวรรณกรรมจีน. กรุงเทพมหานคร :
สร้างสรรค์บุ๊คส์.

_____. (2554) วรรณกรรมกับสังคม : ภาพสะท้อนจากนวนิยายปัจจุบัน. วิทยานิพนธ์ อ.ม.
(สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

เอื้อนจิตร จันจตุรพันธ์. (2524) วิเคราะห์วรรณกรรมจีน (แปล) ประเภทกำลังภายใน.
ปริญญาโท ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

Chen Jialing. (2554)
ภาพสะท้อนของคนไทยเชื้อสายจีนชนบทในวรรณกรรมของกิมหลัน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
(สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

Chen Jingjing. (2 5 5 6)
ภาพสะท้อนครอบครัวใหญ่ของคนไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
(สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

Ma Yuan. (2555) ภาพสะท้อนสังคมของชาวไทยเชื้อสายจีนในนวนิยายของประกัสสร เสวิกุล.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) สมุทรปราการ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

Pang Qianwen. (2554) ภาพสะท้อนกลวิธีการเขียนวรรณกรรมเกี่ยวกับคนไทยเชื้อสายจีน.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) สมุทรปราการ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

Xu WeiJie. (2555) ภาพสะท้อนการก่อร่างสร้างตัวของคนไทยเชื้อสายจีนในสังคมไทยจาก
นวนิยายไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ฐานข้อมูลออนไลน์

- ชาติภักฐธกถาสุดตันตปฏกเล่มที่ 19 และ 20 ขุททกนิกายชาดกภค 1 และ 2.
อรรถกถาพระไตรปิฎก. (ม.ป.ป.) [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.trilakbooks.com>
(2 มีนาคม 2557)
- สุภษิตจีน . (2556) ความรู้เกี่ยวกับการแต่งงาน . [ออนไลน์] แหล่งที่มา :
<http://www.thaichinese.net> (2 มีนาคม 2557)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เอกสารรับรองคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

เอกสารรับรอง

(Certificate of Exemption)

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่ 4 ธันวาคม 2557

ชื่อเรื่อง ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในนิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทย
ชื่อนักวิจัย/หัวหน้าโครงการ Mr. Li Sheng
คณะวิชา/หลักสูตร หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ขอรับรองว่า งานวิจัยดังกล่าวข้างต้นได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบโดยสอดคล้องกับประกาศ
เฮลซิงกิ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ลงนาม

(รองศาสตราจารย์ ดร.จริยาวัตร คมพัยค์ม์)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่รับรอง

วันที่ 4 ธันวาคม 2557

เลขที่รับรอง

อ.273/2557.

วันที่ให้การรับรอง: 4 ธันวาคม 2557

วันหมดอายุใบรับรอง: 3 ธันวาคม 2559

ภาคผนวก ข
รายชื่อนิทานจีนที่แปลภาษาไทย

นิทานจีนที่แปลเป็นภาษาไทยจำนวน 103 เรื่อง โดยแบ่งนิทานเป็น 3 ประเภท คือ นิทานชีวิต นิทานอธิบายเหตุ นิทานสัตว์ แล้ววิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

1. นิทานชีวิต 21 เรื่อง

หยอกของขวัญ
หยอกของเหอ
ตีกลอง
คนโง่ซื้อรองเท้า
ดวงตามองไม่เห็นคนตา
หมอ เปียน เซ
หมาดูในร้านสุรา
ผิดเวลา ผิดสถานที่
ลูกธนูกันคันธนู
เหตุที่ไล่ไม่ทัน
กษัตริย์ผู้ละโมภ
เสื่อในถนน
ไม่มีริมฝีปาก ฟันจะหนาวจนแข็ง
ผู้กล้าสองคน
ทำเครื่องหมายไว้ที่เรือตรงดาดหล่นน้ำ
ไม่เข้าใคร ออกใคร
คิดโง่ ๆ
สุนัขจิ้งจอกอาศัยความน่าเกรงขามของเสื่อ
อำนาจของข่าวลือ
รู้ตัวเอง

2. นิทานอธิบายเหตุ 50 เรื่อง

อำนาจของข่าวลือ
รู้ตัวเอง
ผิดทิศทาง

รักษาสัญญา
 การต่อสู้ระหว่างนกปากซ่อม กับหอยกาบ
 ม้าพันธุ์ที่ตายแล้ว
 จุนยู กุน
 หกหลัม
 หมาดู
 แพ้ทั้งสอง เสียทั้งคู่
 แบ่งแสงไฟกัน
 เหตุที่ไล่ออก
 นกสลับ เพียงได้ยินเสียงสายธนู
 วาดงูเติมตีน
 คนน่าเกลียดไม่สำนึกถึงความน่าเกลียดของตน
 ที่ทำสง่ากว่าสินค้า
 ไม่มีเหตุให้เสียใจ
 ปิดหูขโมยระฆัง
 กินหมดทั้งเมล็ด
 ปัญญาอ่อนก็อาจใช้ประโยชน์ได้
 กลัวคนรุ่นหลังจะหัวเราะเยาะเอา
 กล้าสู้ กล้าอยู่รอด
 งูสองหัว
 นกฮูกย้ายถิ่น
 สามารถคนละอย่าง
 เซียร์ดั่ง ๆ
 แพะในหนังเสือ
 ข้อเปรียบเทียบสามอย่างเกี่ยวกับการเรียน
 ความภูมิใจกับความเย่อหยิ่ง
 งูในถ้ำ
 ปลาศักดิ์สิทธิ์
 หักธนู
 เสียโอกาส
 เงินสำคัญกว่าชีวิต

ลาแห่งกุยโจว
 เลียนแบบท่าทางคนอื่น
 คนต้องสงสัย
 ท่าทางคนชั่ว
 ทำความคิด (หนึ่ง)
 ทำความคิด (สอง)
 คำเยินยอ
 พุดเมื่อเป็นประโยชน์
 บู้โง่ย้ายภูเขา
 เจ้าชายจึงจอกสวดมนต์ขอฝน
 ย่าง บู้จะดีหมาของตน
 ความอยากที่ไม่อาจสนอง
 จื่อจาง นายขมังธนู
 ปล่อยนก
 ใครควรถูกต้องว่า
 จิวฟาง เกาเสาะหาม้า
 กบในบ่อกับเต่าทะเล

3.นิทานสัตว์ 32 เรื่อง
 นกแปลก
 คนใจบุญ
 ดึงล้าให้ข้าวโต
 วาดภาพอะไรยากที่สุด
 เจิ้ง จื่อจะไม่โกหก
 หมาดู
 ดีท่านคือรักท่าน
 โม่
 ทำหลังค่อมให้ตรง
 ทักษะได้จากการฝึกซ้ำแล้วซ้ำอีก
 อากาศผิดปกติ
 พิณโบราณ

อูรังอุตัง
 พักผ่อนครึ่งวัน
 พระพุทธรูปพันมือ
 ฝ่าต้นหลิว
 ค้างคาว
 หมวกทรงสูง
 หมออย่างเดียวไม่อาจรักษาใช้ได้
 กวางผู้ไร้เตียงสา
 เข็มจากสากเหล็ก
 ขุนชีริกมังกกร
 ญาติสนิทมิตรสหาย
 เรียนเล่นหมากรุก
 หมาดูในร้านสุรา
 ผิดเวลา ผิดสถานที่
 ลูกธนูกันคันธนู
 เหตุที่ไล่ไม่ทัน
 กษัตริย์ผู้ละโมภ
 เสื่อในถนน
 ไม่มีริมฝีปาก ฟันจะหนาวจนแข็ง
 ผู้กล้าสองคน
 ทำเครื่องหมายไว้ที่เรือตรงดาบหล่นน้ำ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	MR. SHENG LI (สันติธร)
วัน เดือน ปีเกิด	3 กรกฎาคม 2532
ที่อยู่ปัจจุบัน	1207/112 ตึก 4 ชั้น 8 โครงการเดอะพาร์คแลนด์แขวงบางนา 10260
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2553 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยชินโจว ศิลปศาสตรบัณฑิต (การสอน) สาธารณรัฐประชาชนจีน
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2555 – 2556 ครูสอนวิชาภาษาจีน โรงเรียนวัดทรงธรรม สมุทรปราการ ประเทศไทย
พ.ศ. 2556 – ปัจจุบัน	ครูสอนวิชาภาษาจีน โรงเรียนอนุบาลวัดพิชัยสงคราม สมุทรปราการ ประเทศไทย